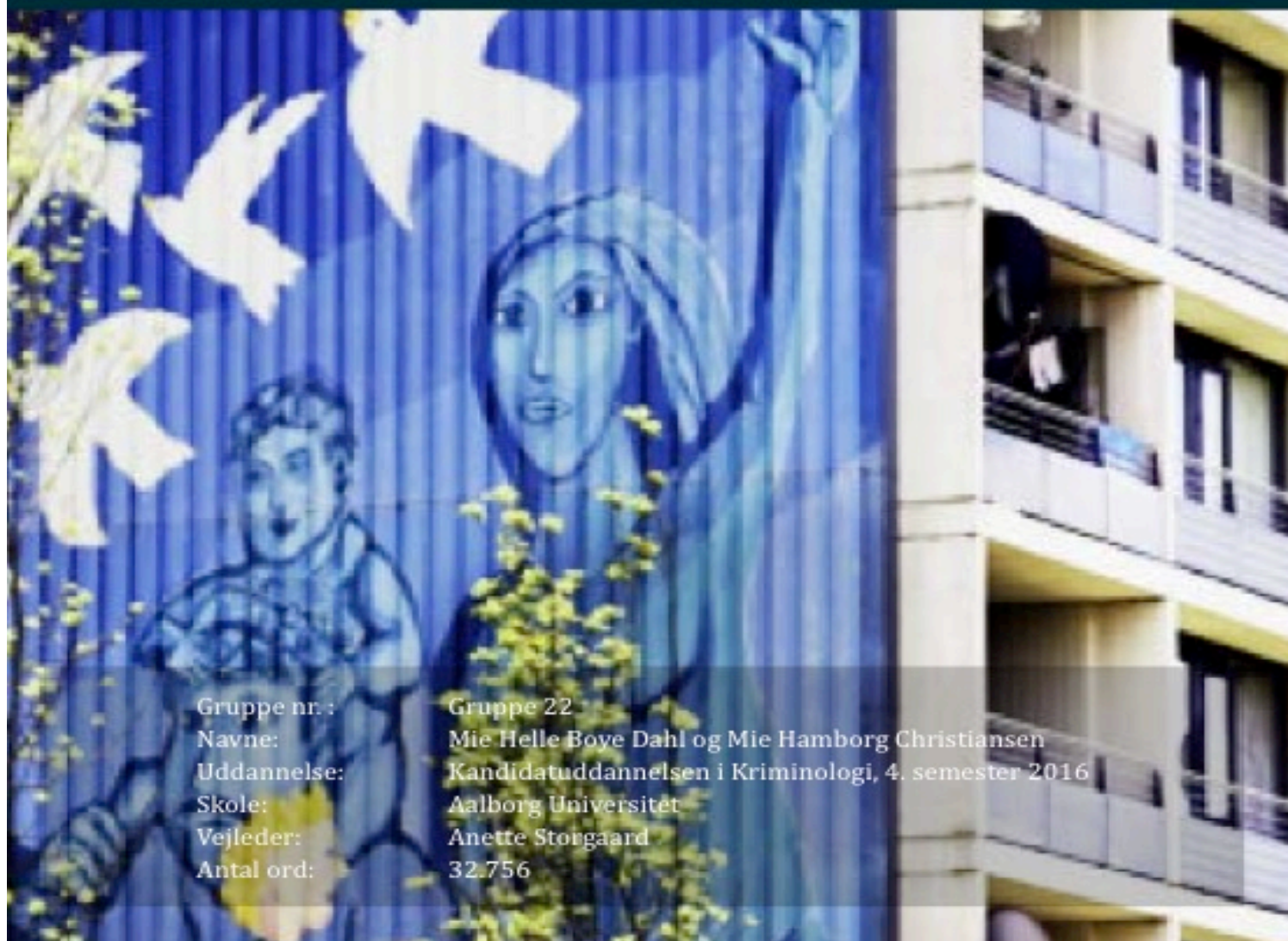

FRA KRIMINALITETSBEKÆMPELSE TIL AFFALDSHÅNDTERING

Et casestudie om divergerende holdninger til tv-overvågning i et udsat boligområde

Gruppe nr.:

Navne:

Uddannelse:

Skole:

Vejleder:

Antal ord:

Gruppe 22

Mie Helle Boye Dahl og Mie Hamborg Christiansen

Kandidatuddannelsen i Kriminologi, 4. semester 2016

Aalborg Universitet

Anette Støngaard

32.756

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at vi egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Vi er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<http://www.studerende.aau.dk/Eksamenssnyd+-+hvordan+undg%C3%A5r+du+det%3F/>

Vi er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endelig står vi inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden

Abstract

As students in criminology we find it problematic that CCTV, is being used to a greater extent without the submission of scientific studies, where CCTV's intended and non-intended consequences in marginalised residential areas are studied. There are no studies made in a Danish context, which examine CCTV's effect on crime and fear of crime in marginalised residential areas. Furthermore there are no reliable answers in scientific studies, in an international context, which defines whether CCTV reduces crime in marginalised residential areas. In 2014 the residents of the marginalised residential area Gellerupparken voted on whether CCTV should be set up, where CCTV was intended to fight and reduce problems with littering in the area's stairways. The area committee promised the residents that CCTV would give them nicer and cleaner stairways as well as a greater sense of security. A majority of residents voted against CCTV and in general there existed a resistance to the use of CCTV.

The purpose of this thesis is to investigate the underlying reasons why the area committee in Gellerupparken wanted to use CCTV to fight and reduce problems with littering, when the use of CCTV in residential areas was implemented to fight crime and not litter. The thesis will also try to understand why Gellerupparkens residents voted against CCTV and to investigate possible explanations that may underlie the residents' attitude to CCTV close to the private sphere. The thesis is based on Denmark's largest marginalised residential area Gellerupparken. The design of the thesis is a mixed methods case study where the data consists of five semi-structured interviews, where one interview is made with the chairman of the area committee and the remaining four interviews are made with residents who were against installation of CCTV in Gellerupparken. The thesis' data also includes the data of a quantitative survey with 103 responses, which examines residents' attitude to CCTV in Gellerupparkens stairways. The thesis' research question is examined from a theoretical framework consisting of criminological theories as Broken Windows, Crime Prevention Through Environmental Design, Stigma and Moral Panic. The thesis concludes that litter and deviant behaviour has a great influence on Gellerupparkens image and that littering in link with deviant behaviour creates fear of crime and lead outsiders to perceive the residential area as an unsafe place. The interviewed residents are experiencing Gellerupparken as a safe place to live, in spite of the problems mentioned above. The residents'

feeling of security is based on a large network in the area, and that littering and deviant behaviour has always been a part of the everyday life in Gellerupparken. Therefore the residents don't experience littering and deviant behaviour as a problem that affects their feeling of security. Furthermore the residents' feeling of security in the area is based on that they don't experience much crime and neutralize the incidence of petty crime in the area. In addition, none of the four residents have been victims of a crime in their residential area, which have a significant influence on their feeling of safety.

It was concluded that the discussion on the use of CCTV in Gellerupparken emerged on the basis of a moral panic regarding several arsons in the area in 2006. The moral panic resulted in a political pressure on the area committee to install CCTV in the whole residential area in connection to the large social housing project "Helhedsplanen" in 2007. In 2014 the area committee wanted to use CCTV to make Gellerupparken cleaner and nicer, in hope of creating an increased sense of security for the residents. In contrary, the thesis concluded that the interviewed residents thought that CCTV could create insecurity/fear of crime and an increased risk of creating a further stigmatization of the residential area. The fear of stigmatization and the media's negative coverage of the residential area were essential to why the residents were against the installation of CCTV. The thesis concludes that there is a risk in using CCTV in a marginalized residential area such as Gellerupparken, because it might create fear of crime and stigmatize the area further. The thesis therefore recommend that there should be conducted more thorough scientific studies, that examines the intended and non-intended consequences of the use of CCTV in marginalised residential areas in Denmark.

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	1
1.1 PROBLEMFELT	3
1.1.1 FRA BANDEKRIMINALITET TIL SKRALDEHÅNDBLING	5
1.1.2 BEVÆGGRUNDE FOR TV-OVERVÅGNING I GELLERUPPARKEN	7
1.1.3 AFSTEMNING OM TV-OVERVÅGNING I GELLERUPPARKEN	8
1.1.4 BEFOLKNINGENS HOLDNING TIL TV-OVERVÅGNING	10
1.2 PROBLEMFORMULERING	11
2. METODE	14
2.1 MIXED METHODS CASESTUDIEDESIGN	14
2.2 METODISKE TILGANGE	16
2.2.1 DET KVALITATIVE INTERVIEW	16
2.2.2 UDVÆLGELSE AF INFORMANTER – SAMPLINGSSTRATEGIER	18
2.2.3 KVANTITATIV METODE – SPØRGESKEMA	20
2.2.4 UDVÆLGELSE AF SAMPLE OG SAMPLINGSFRAME	22
2.2.5 UDARBEJDELSE AF SPØRGESKEMAET	23
2.2.6 INDSAMLINGEN AF KVANTITATIVT DATA	24
2.3 ETISKE OVERVEJELSER I FORBINDELSE MED DATAINDSAMLING OG ANONYMISERING	24
2.4 TRANSSKRIBERING AF INTERVIEWS	25
3. TEORI	26
3.1 CRIME PREVENTION THROUGH ENVIRONMENTAL DESIGN (CPTED)	27
3.2 BROKEN WINDOWS	29
3.3 STIGMA	32
3.4 MORALSK PANIK	35
4. ANALYSE	38
4.1 ANALYSESTRATEGI	38
4.2 ANALYSEDEL 1 - BESTYRELSESPERSPEKTIV	39

4.2.1 PROJEKTER MED FOKUS PÅ RENHOLDELSE OG VEDLIGEHOLDELSE	41
4.2.2 GHETTOLISTENS PÅVIRKNING PÅ GELLERUPPARKENS RENOMMÉ	44
4.2.3 TV-OVERVÅGNING AF AFFALDSPROBLEMATIKKER	46
4.2.4 FORSØGSPERIODE MED TV-OVERVÅGNING I OPGANGE MELLEM 2009-2012	48
4.2.5 HELHEDSPANENS PÅVIRKNING PÅ FORSLAG 2	51
4.3 DELKONKLUSION	52
4.4 ANALYSEDEL 2 - BEBOERPERSPEKTIV	54
4.4.1 BEBOERNES HOLDNING TIL TV-OVERVÅGNING PÅ TRE FORSKELLIGE STEDER	54
4.4.2 BEBOERNES HOLDNING TIL TV-OVERVÅGNING I GELLERUPPARKENS OPGANGE	58
4.4.3 TRYGHEDENS INDFLYDELSE PÅ BEBOERNES HOLDNING TIL TV-OVERVÅGNING	63
4.5 DELKONKLUSION	71
4.6 ANALYSEDEL 3	74
4.6.1 MORALSK PANIK OG DENS INDFLYDELSE PÅ ØNSKET OM AT TV-OVERVÅGE GELLERUPPARKEN	75
4.6.2 MANGLENDE KOMMUNIKATION OG FORSTÅELSE AF FORMÅL MED TV-OVERVÅGNING	80
4.6.3 MISTILLID TIL AFDELINGSBESTYRELSEN OG MANGLENDE FORSTÅELSE FOR BEBOERDEMOKRATI	84
4.6.4 RISIKO FOR STIGMATISERING VED BRUG AF TV-OVERVÅGNING	85
5. METODEKRITIK	87
6. KONKLUSION	91
7. BIBLIOGRAFI	96
8. BILAGSLISTE	106
BILAG 1: INTERVIEWGUIDE TIL AFDELINGSFORMANDEN	106
BILAG 2: INTERVIEWGUIDE TIL BEBOERNE	106
BILAG 3: SAMTYKKEERKLÆRING TIL BEBOERNE	106
BILAG 4: SAMTYKKEERKLÆRING TIL AFDELINGSFORMANDEN	106
BILAG 5: SPØRGESKEMA	106
BILAG 6: SPØRGESKEMA PÅ STANDARD ARABISK	106
BILAG 7: GRAFER FRA SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE	106
BILAG 1: INTERVIEWGUIDE TIL AFDELINGSFORMANDEN	107
BILAG 2: INTERVIEWGUIDE TIL BEBOERNE	109

BILAG 3: SAMTYKKEERKLÆRING TIL BEBOERNE	111
BILAG 4: SAMTYKKEERKLÆRING TIL AFDELINGSFORMANDEN	112
BILAG 5: SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE	113
BILAG 6: SPØRGESKEMA PÅ STANDARD ARABISK	114
BILAG 7: GRAFER FRA SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE	116
TABEL 1:	116
TABEL 2:	116
TABEL 3:	116
TABEL 4:	117
TABEL 5:	117

Fra kriminalitetsbekæmpelse til affaldshåndtering

1. Indledning

Fire år efter, at boligforeninger og idrætsanlæg fik lov til at tv-overvåge deres områder med henblik på at bekæmpe hærværk og kriminalitet, var Rigspolitiets konklusion, at tv-overvågning virkede. Rigspolitiet konkluderede i en erfaringsrapport, at tv-overvågning i udsatte boligområder havde haft en præventiv effekt og skabt en øget tryghed blandt beboerne i de berørte områder (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014). Erfaringsrapporten skulle indgå i overvejelserne om at tillade endnu mere tv-overvågning og deraf danne grundlag for fremtidige beslutninger om tv-overvågningens brug (Lauritsen, 2014). Overvågningsforsker og lektor i Informations- og Medievidenskab ved Aarhus Universitet Peter Lauritsen, udtaler i forbindelse med erfaringsrapporten, at det er problematisk, at rapportens konklusioner er baseret på inspektioner i kun fem boligforeninger, foretaget af Datatilsynet, når der er givet tilladelse til at tv-overvåge i 100 boligforeninger (Lauritsen, 2014). Både Datatilsynet og Rigspolitiet er meget nuanceret i deres beskrivelse af erfaringerne og alene på det grundlag, mener Peter Lauritsen, at der er langt til at konkludere, at tv-overvågning virker og skal anvendes i højere grad. Peter Lauritsen problematiserer, at Rigspolitiets erfaringer ikke er baseret på en reel videnskabelig undersøgelse, da man blot har spurgt politikredsene om deres erfaringer og derefter nedskrevet dem (Lauritsen, 2014). Peter Lauritsen problematiserer, at politikere vil anvende en sådan rapport til at beslutte hvorvidt der skal indføres mere tv-overvågning i Danmark. Som kriminologistuderende finder vi det også problematisk, at tv-overvågning anvendes i højere grad uden, at der findes videnskabelige undersøgelser, hvor tv-overvågningens intenderende og ikke-intenderende konsekvenser undersøges. Dertil findes der heller ikke undersøgelser, lavet i en dansk kontekst, som påviser, at tv-overvågning har en effekt på tryghed og kriminalitet i udsatte boligområder. Herudover findes der heller ikke, i en international kontekst, nogle entydige svar på, at tv-

overvågning har en effekt i udsatte boligområder (Welsh & Farrington, Effects of Closed Circuit Television Surveillance on Crime, 2008)

I forbindelse med erfaringsrapportens konklusioner udtalte Peter Lauritsen:

”For eksempel synes jeg, det ville være relevant at undersøge om boligforeningerne bruger det i selvstændigt opklaringsarbejde og kan finde på at udskrive boligafgifter på baggrund af materialet. Jeg synes også, man burde spørge beboerne, hvad de synes. (...). Det synes jeg, man skal se grundigere på, inden man træffer alt for omfattende beslutninger.”

(Kristensen, 2014)

Det fremgår af artiklen *”Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering”* bragt i Information den 29. marts 2012, at flere boligforeninger bruger tv-overvågning til at overvåge beboernes affaldsvaner og ved opklaringsarbejde i sager om brud på husordenen. Dette på trods af, at anvendelse af tv-overvågning på denne måde er i strid med persondataloven og lov om tv-overvågning (Gjerdning & Andersen, *Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering*, 2012). I 2014 skulle beboerne i det udsatte boligområde, Gellerupparken, stemme om, hvorvidt boligområdet skulle have tv-overvågning i områdets opgange og ved dets containergårde. Gellerupparkens afdelingsbestyrelse ville på baggrund af en forsøgsperiode med tv-overvågning i 2012, hvor formålet var at komme svineri og affald til livs, have beboerne til at stemme om hvorvidt Gellerupparken skulle have permanent tv-overvågning (Johansen, 2012). Der var en modstand fra beboerne og et flertal stemte imod opsætning af tv-overvågning (Agergaard, *Beboere forkastede videokameraer*, 2014). Det har vakt vores interesse, at flere boligforeninger bruger tv-overvågning til at overvåge beboernes affaldsvaner og brud på husordenen, da det er i uoverensstemmelse med loven. Vi er derfor interesseret i at undersøge, hvorfor Gellerupparkens afdelingsbestyrelse, ligesom andre boligforeninger, vil anvende tv-overvågning ved problemer med svineri og affald. De problemstillinger Peter Lauritsen finder relevante at undersøge, ved brugen af tv-overvågning i udsatte boligområder, er særligt interessant at undersøge. Herunder hvorfor beboerne i Gellerupparken ikke ønskede tv-overvågning til trods for, at de ved afstemningen blev lovet pænere og renere opgange og større tryghed (Agergaard, *Beboere forkastede videokameraer*, 2014)

Nærværende speciale vil derfor undersøge, hvorfor Gellerupparkens afdelingsbestyrelse har fokus på svineri og affald, samt hvorfor de vil anvende et redskab som tv-overvågning, når der ikke er evidens for, at tv-overvågning har en effekt i forhold til affaldsproblematikker eller har påvist at kunne øge trygheden i et udsat boligområde.

Specialet vil ud fra et mixed methods casestudie undersøge ovenstående problemstillinger, hvor det empiriske datamateriale består af fem kvalitative interviews og en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse. Formålet med undersøgelsen er at forstå de bagvedliggende årsagsforklaringer på, hvorfor forslagene og afstemningsresultatet blev som det gjorde.

1.1 Problemfelt

Efter flere påsatte brande, af blandt andet børneinstitutioner i Gellerupparken, ønskede Brabrand Boligforening mulighed for at tv-overvåge områder med almindelig adgang¹. Sammen med flere århusianske byrådspolitikere henvendte Brabrand Boligforening sig i december 2008 til den daværende justitsminister Brian Mikkelsen i håb om at få ændret loven om tv-overvågning (Hvilsom, 2008). I 2008 var det endnu ikke tilladt for boligforeninger, at tv-overvåge områder med almindelig adgang. I juli 2010 blev der indført en lovændring som betød, at boligforeninger nu kunne tv-overvåge områder med almindelig adgang efter tilladelse fra politidirektøren. Det er en betingelse for at opnå tilladelse, at tv-overvågningen er af væsentlig hensyn til kriminalitetsbekæmpelse (Datatilsynet, 2012, s. 3). I 2011 blev loven om tv-overvågning yderligere udvidet til at give kommunerne adgang til at tv-overvåge visse offentlige arealer, som ligger i nær tilknytning til områder, hvor en boligforening foretager tv-overvågning i henhold til en polititilladelse (Justitsministeriet, 2011). I forbindelse med lovændringen udtalte daværende justitsminister Lars Barfoed følgende:

"Tv-overvågning har til formål at øge borgernes tryghed ved at sætte ind over for uro, hærværk og anden uacceptabel adfærd. Overvågningen er et af de mange redskaber, vi har taget i brug i regeringens plan for ghettoer i Danmark."

(Justitsministeriet, 2011)

Siden juli 2010 og frem til marts 2014 har politiet givet mere end 100 tilladelser til at opsætte tv-

¹ Dette omfatter enhver offentlig eller privat gade, plads, vej, bro, tunnel, passage, sti, trappe eller lignende areal, der

overvågning i boligområder (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014). Der er dog også en række boligforeninger, som har fået afslag, da hensynet til kriminalitetsbekæmpelse ikke var opfyldt (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014). På baggrund af lovændringen i 2010 havde Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet og Datatilsynet om en redegørelse af erfaringerne med brugen af tv-overvågning i boligområder (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014). I 2014 var erfaringsrapporten klar og det fremgik, at flere boligforeninger ikke formåede at overholde de regler, som står skrevet i lov om tv-overvågning og persondataloven. For at indhente erfaringer med boligforeningers anvendelse af tv-overvågning, lavede Datatilsynet i første halvdel af 2012 fem inspektioner i fem forskellige boligforeninger i hovedstadsområdet. Datatilsynet udarbejdede på grundlag af de indhentede erfaringer en vejledning om anvendelse af tv-overvågning i boligområder. Det var Datatilsynets opfattelse, at der i de inspicerede boligforeninger var en manglende forståelse for, hvordan tv-overvågning skulle anvendes, så det var i overensstemmelse med lov om tv-overvågning og persondataloven (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014). Datatilsynet konstaterede følgende problemer:

- Tv-overvågning i opgangene, hvor kameraet vendte direkte mod beboernes dør
- Tv-overvågning af almindelige færdselsområder, uden tilladelse
- Opbevaring af optagelser ud over de 30 dage
- Mangelfuld information om tv-overvågning
- Mangelfuld håndtering af datasikkerhed (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014).

Førstnævnte problem omkring tv-overvågning vendt direkte mod beboernes dør er blandt andet et af de punkter, som er blevet uddybet i den vejledning som Datatilsynet udarbejdede efter de fem inspektioner. Af vejledningen fremgår det at:

"Overvågningen skal så vidt muligt indrettes sådan, at det ikke fremgår af optagelserne, hvilke personer der færdes direkte til og fra beboernes indgangsdøre."

(Datatilsynet, 2012, s. 5)

Derudover fremgår det også af vejledningen, at:

”Tv-overvågning af områder, som er tæt på boligen, og som beboere skal anvende for at komme ud og ind af deres hjem, bør undgås. F.eks. trappeopgange, elevatorer og gangarealer. Kun når alvorlig kriminalitet f.eks. brandstiftelse eller vold, nødvendiggør tv-overvågning, kan sådanne områder overvåges.”

(Datatilsynet, 2012, s. 5)

Det var også Rigspolitiets erfaring, at boligforeningerne manglede kendskab til, hvor lovgivning og vejledning kunne findes. Mange boligforeninger fandt det omstændeligt, at regelsættet på området både skulle findes i lov om tv-overvågning og persondataloven (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014). Rigspolitiet udtrykte, at der generelt var gode erfaringer med brugen af optagelserne fra tv-overvågningskameraer i forhold til efterforskning af blandt andet færden, ildspåsættelser og hærværk i boligområder. Flere politikredse udtrykte, at tv-overvågningen havde resulteret i en øget tryghed for beboerne i de berørte boligområder (Rigspolitiet og Datatilsynet, 2014).

Selvom Rigspolitiet havde erfaret at boligforeninger manglede kendskab til hvor lovgivningen og vejledningen kunne findes, fandt Rigspolitiet, til trods herfor, gode erfaringer med brugen af optagelserne fra tv-overvågning i boligområder. Det findes dog problematisk, at Rigspolitiets erfaringer ikke er baseret på videnskabelige undersøgelser, hvorfor Rigspolitiets erfaringer ikke kan sige noget generelt om hvilken effekt tv-overvågning har haft i forhold til kriminalitet og tryghed i boligområder.

1.1.1 Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering

Boligforeningernes erfaring med brugen af tv-overvågning er ikke blevet undersøgt i en videnskabelig kontekst, men det viser sig, at en lang række boligforeninger siden 2010 i praksis har anvendt tv-overvågning til andet end kriminalitetsbekæmpelse. Det fremgår af en avisartikel fra Information i 2012, at seks ud af ti adspurgte boligforeninger har brugt eller bruger tv-overvågning til at finde frem til hvilke beboere, der eksempelvis ikke håndterer deres affald i overensstemmelse med boligforeningens interne retningslinjer (Gjerding & Andersen, Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering, 2012). Her anvendes tv-overvågningen som

dokumentation i affaldssager mod beboerne. Der nævnes eksempler på, hvordan en boligforening anvender tv-overvågning til at sikre, at de interne retningslinjer bliver overholdt. Dette kan eksempelvis være, hvor unge hænger ud eller ryger i opgangene, eller at beboerne efterlader deres affald ved indgangspartierne. John T. Olsen, som er driftsleder for Gersagerparken i Greve Nord, fortæller, at de har kunnet mærke effekten af tv-overvågning på simple ting som oprydning og affald (Gjerding & Andersen, Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering, 2012). Derudover fortæller flere boligforeninger, at politiet kun inddrages, hvis der er tale om kriminalitet, mens de driftsansvarlige selv håndterer sager, hvor der er tale om overtrædelser af ordensreglementet (Gjerding & Andersen, Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering, 2012). Ifølge Charlotte Bagger Tranberg, som er lektor ved Aalborg Universitet og forsker i persondataret, er det både problematisk og i strid med loven, at boligforeninger anvender tv-overvågning til at få overholdt egne interne regler. Tv-overvågning er ifølge Tranberg væsentlig i forhold til kriminalitetsbekæmpelse, og hun udtaler: *"Det, at man smider med affald, har ikke noget med bekæmpelse af kriminalitet at gøre"* (Gjerding & Andersen, Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering, 2012). Yderligere tilføjer hun, at tv-overvågning ikke må indføres for at bekæmpe et specifikt problem, for så efterfølgende at anvendes til et andet formål (Gjerding & Andersen, Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering, 2012). Lektor og overvågningsforsker ved Aarhus Universitet, Peter Lauritsen udtaler i samme artikel fra Information, at han ikke er overrasket over, at tv-overvågning anvendes til andet end kriminalitetsbekæmpelse, selvom det er i strid med loven. Han understreger, at der er et paradoks i netop den ulovlige skraldeovervågning, idet han udtaler:

"Hvis videoovervågning rent faktisk skal virke, så er det måske netop i forhold til skraldehåndtering. I modsætning til unge, der laver kriminalitet, mens de er fulde eller på stoffer, så står folk med deres skrald i en rationel situation, hvor der er større chance for, at de laver en risikoanalyse og ændrer adfærd, hvis der hænger et kamera."

(Gjerding & Andersen, Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering, 2012)

Ifølge Charlotte Bagger Tranberg er det, på grund af en enkelt passage i lovbemærkningerne, ikke ulovligt for boligforeningerne at tage kontakt til deres beboere uden om politiet, hvis der eksempelvis er begået hærværk, og der kan rejses et erstatningskrav (Gjerding & Andersen, Boligforeninger vil selv håndtere kriminalitet, 2012). Hun udtaler dog, at det i hvert tilfælde skal

vurderes konkret, om boligforeningen må tage kontakt eller ej (Gjerding & Andersen, Boligforeninger vil selv håndtere kriminalitet, 2012).

1.1.2 Bevæggrunde for tv-overvågning i Gellerupparken

I marts 2009 havde det udsatte boligområde Gellerupparken² besøg af daværende justitsminister Brian Mikkelsen. Formålet med ministerbesøget var at diskutere, hvordan tv-overvågning kunne skabe tryghed og reducere kriminalitetsproblemer i området (Broberg, 2009). Besøget kom i stedet til at omhandle problemer med affald, da Gellerupparkens forhenværende afdelingsformand Helle Hansen havde et ønske om at få opsat tv-overvågning ved områdets containergårde. Brabrand Boligforening oplevede, at erhvervsdrivende smed deres affald ved områdets containergårde, hvilket gav både boligforeningen og beboerne høje udgifter i forbindelse med sortering og bortskaffelse af affaldet (Broberg, 2009). Problemerne med ulovlig henkastning af affald understøttedes af daværende direktør for Brabrand Boligforening Torben Overgaard, idet han udtalte:

"Vi har et meget stort problem med mindre erhvervsdrivende, der vil være fri for at betale for at komme af med deres affald, og så placerer de det hos os."

(Jyllands-Posten, 2009)

Boligområdet Gellerupparken har i mange år oplevet store problemer i forhold til henkastet affald. I 2008 udtaler rådmand for magistratsafdelingen Kultur og Borgerservice, Rabih Azad-Ahmad:

"Kriminalitet opleves slet ikke som det største problem. Den kriminalitet, der forekommer, kan være langt væk fra den enkelte beboers oplevelse på grund af områdets størrelse. Men affald belaster attraktiviteten, miljøet og økonomien."

(Madsen O. N., 2008)

Daværende justitsminister Brian Mikkelsen udtalte efter besøget i Gellerupparken, at ønsket om at tv-overvåge Gellerupparkens containergårde ikke var af væsentlig hensyn til

² Boligområdet Gellerup-Toveshøj omfatter Brabrand Boligforenings afdeling 4 og 5 og består af i alt cirka 2400 almene lejeboliger i 4- og 8-etagers boligblokke med et samlet boligareal på cirka 200.000 m². Heraf er Gellerupparkens afdeling 4 landets største almene boligafdeling og har knap 1800 boliger.

kriminalitetsbekæmpelse (Jyllands-Posten, 2009). Han udtalte endvidere, at hans kommende lovforslag om tv-overvågning i udsatte boligområder:

"(...)vil omhandle kriminalitetsbekæmpelse og tryghedsskabende foranstaltninger. Hvordan man placerer affald, er en sag, som boligforeningen må håndtere."

(Jyllands-Posten, 2009)

Det var ikke kun ved Gellerupparkens containergårde, at der var problemer med henkastet affald. Beboerne svinede og henkastede affald i Gellerupparkens opgange, hvorfor afdelingsbestyrelsen i 2012 havde haft en forsøgsperiode på halvandet år, hvor de havde opsat tv-overvågning i udvalgte opgange (Nydam, 2012). Afdelingsbestyrelsen skulle ikke søge om tilladelse til at tv-overvåge Gellerupparkens opgange, da der ikke skal søges tilladelse til at tv-overvåge private områder, hvor der ikke er almindelig adgang. Helle Hansen udtalte efter forsøgsperioden, at problemer med affald i opgangene, urinering i elevatorerne og hærværk var en del af årsagen til, at afdelingsbestyrelsen opsatte tv-overvågning (Johansen, 2012). Det fremgår af en artikel bragt i beboerbladet Gellerup.nu i 2012, at forsøgsperioden havde hjulpet på problemerne og beboerne snart skulle stemme om, hvorvidt tv-overvågning i opgangene skulle være permanent. I forbindelse med dette udtalte Helle Hansen, at beboerne vil få en øget sikkerhed, pænere opgange og mindre hærværk (Nydam, 2012).

Affaldsproblematikkerne er stadig et aktuelt problem for Gellerupparken. I en artikel i Jyllands Posten fra 2015 fremgik det, at Brabrand Boligforening i stigende grad oplever, at erhvervsdrivende smider deres affald ved Gellerupparkens containergårde, hvilket giver store omkostninger for boligforeningen og beboerne (Haislund, 2015). Derudover tillægges problemerne også stadig, at beboerne ikke formår at sortere deres affald ved containergårdene korrekt, hvilket giver yderligere omkostninger i form af huslejestigninger (Plougheld, 2015).

1.1.3 Afstemning om tv-overvågning i Gellerupparken

På baggrund af forsøgsperioden, som stoppede i 2012, skulle beboerne i Gellerupparken i 2014 stemme om, hvorvidt der skulle opsættes tv-overvågning i områdets opgange og ved containergårdene. Når en boligforening vil opsætte tv-overvågning på områder, hvor der ikke er almindelig adgang, kræver det ikke en polititilladelse, men en godkendelse fra beboerne.

Af et referat fra afstemningen fremgår det, at forhenværende afdelingsformand Helle Hansen informerede om, at tv-overvågningen som udgangspunkt skulle anvendes til at gøre Gellerupparken til et pænere og renere boligområde (Brabrand Boligforening, 2014). Derudover skulle tv-overvågningen også give beboerne en øget tryghed (Agergaard, Beboere forkastede videokameraer, 2014). Helle Hansen gjorde endvidere beboerne opmærksomme på, at anvendelse af tv-overvågning indebar nogle retningslinjer for, hvordan boligforeningens medarbejdere måtte anvende optagelserne, samt i hvilke sammenhænge optagelserne måtte bruges. Blandt andet fortalte hun, at hvis der var sket noget kriminelt, var det kun politiet, der måtte se optagelserne. Oplevede boligforeningen derimod, at der var et vedvarende eller tiltagende problem med henkastet affald i en opgang eller urinering i en elevator, så måtte boligforeningens medarbejdere godt se optagelserne igennem for at finde frem til, hvem de skulle sende en regning til. Hun understregede, at optagelserne ikke måtte bruges i forbindelse med mindre brud på husordenen (Brabrand Boligforening, 2014).

Ved afstemningen blev der fremsat følgende to forslag, som blev fremlagt på dansk, arabisk og somalisk.

Forslag 1: Der sættes kameraer op, der overvåger indgangsdøren til stueetager og kælderindgange, postkasser, trappeopgange og døre til kældergange. Desuden opsættes kameraer i elevatorer på Gudrunsvej og ved alle containergårde.

I alt 5 kameraer pr. opgang i de lave blokke og 7 kameraer i de høje blokke på Gudrunsvej.

Forslag 1 medfører en huslejestigning på maksimalt 41 kr. per måned (Brabrand Boligforening, 2014).

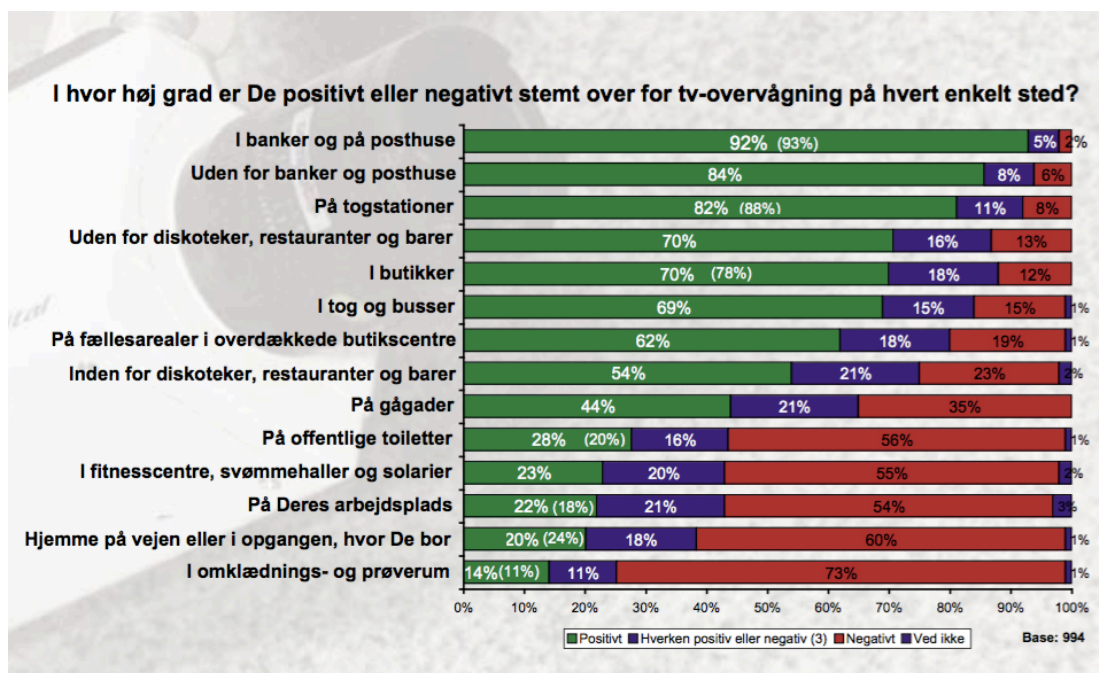
Forslag 2: Der opsættes videoovervågning for det beløb, som er stillet til rådighed af Helhedsplanen. Det forventes, at der kan opsættes 1 -2 kameraer pr. opgang. Forslag 2 medfører således ikke en huslejestigning (Brabrand Boligforening, 2014).

Begge forslag blev mødt med modstand, og et flertal stemte imod begge forslag. Dette på trods af, at forslag 2 ikke medførte en huslejestigning, samt opsættelse af markant færre tv-

overvågningskameraer. Det fremgår af en artikel fra beboerbladet Gellerup.nu, at modstanden ved afstemningen virkede velorganiseret, og den særligt kom fra en større gruppe af arabisktalende beboere (Agergaard, Beboere forkastede videokameraer, 2014). Modstanderne af tv-overvågningen udtrykte, at kameraerne ville blive smadret, og at de ikke mente, at tv-overvågning ville reducere hærværk. Modstanderne mente derimod, at afdelingsbestyrelsen burde sætte fokus på at samle foreningerne i området for at forhindre henkastet affald og hærværk (Agergaard, Beboere forkastede videokameraer, 2014).

1.1.4 Befolkningens holdning til tv-overvågning

I 2004 bestilte Det Kriminalpræventive Råd en meningsmåling, som skulle undersøge befolkningens holdning til tv-overvågning på forskellige steder. Af meningsmålingen fremgik det, at befolkningen var positiv overfor brugen af tv-overvågning på offentlige steder ud fra den overbevisning, at tv-overvågning forebygger kriminalitet (Det Kriminalpræventive Råd, 2005, s. 9 og 13). Befolkningen var dog mindre positiv over for brugen af tv-overvågning, desto tættere tv-overvågningen kom på privatsfæren (Det Kriminalpræventive Råd, 2005). Nedenstående tabel illustrerer befolkningens holdning til brugen af tv-overvågning på forskellige steder:

(Det Kriminalpræventive Råd, 2005)

Knap ni ud af ti forholdte sig negativt over for tv-overvågning, som nærmede sig privatsfæren. Følelsen af, at det krænkede privatlivets fred, var den overvejende grund til, at folk var negative over for tv-overvågning på dette sted (Det Kriminalpræventive Råd, 2005).

Formålet med at anvende tv-overvågning handler først og fremmest om at forebygge og bekæmpe kriminalitet, men også om at skabe en øget tryghed hos de mennesker, som færdes eller opholder sig på et overvåget område (Justitsministeriet, 2011). Da mange mennesker forbinder tv-overvågning med forebyggelse af kriminalitet, vil det også betyde, at mange forbinder tv-overvågning med en øget tryghed. Godt en fjerdedel af befolkningen udtrykte i DKR's meningsmålingen fra 2004, at de var positive overfor tv-overvågning ud fra den overbevisning om, at tv-overvågning øgede oplevelsen af tryghed (Det Kriminalpræventive Råd, 2005). Tv-overvågningens effekt på utryghed er ikke entydig, men samlet set konkluderes det, at tv-overvågning indtil videre ikke har set ud til at kunne reducere utryghed (Lorenc, et al., 2013). Der findes derfor ikke videnskabeligt belæg for at tv-overvågning reelt skaber en øget tryghed. Der kan derimod være tale om en form for "psykologisk effekt", hvor tv-overvågning kan give en følelse af, at man ikke er alene, og at nogen følger med og griber ind, hvis der skulle ske en forbrydelse. Det diskuteres også, hvorvidt tv-overvågning kan skabe utryghed, da tilstedeværelsen af tv-overvågning gør mennesker opmærksomme på risikoen for at blive udsat for kriminalitet (Avlund, 2012, s. 23). Derudover er der også risiko for, at nogle mennesker kan opfatte tv-overvågning negativt og føle sig overvåget og kontrolleret, hvilket også kan skabe en oplevelse af utryghed i sig selv (Justitsministeriet, 2006, s. 129).

1.2 Problemformulering

Som det fremgår af ovenstående problemfelt eksisterer der i praksis en tvivl om hvornår, hvor og med hvilket formål tv-overvågning må og skal anvendes i boligforeninger. Det findes interessant, at nogle boligforeninger i praksis anvender tv-overvågning til at få overholdt egne interne retningslinjer, og at tv-overvågningsoptagelser anvendes som dokumentation mod beboerne i sager vedrørende affald.

Beboerne i Gellerupparken skulle i 2014 stemme om, hvorvidt de ønskede tv-overvågning i deres opgange og ved områdets containergårde. Ved afstemningen blev det fremlagt, at tv-overvågningen som udgangspunkt skulle være med til at gøre Gellerupparken pænere og renere, selvom tv-overvågning i opgange ifølge Datatilsynet frarådes og kun bør opsættes, hvis der er tale

om alvorlig kriminalitet. Tv-overvågning må ikke anvendes til at overvåge beboernes affaldsvaner eller andre mindre brud på husordenen. Det er derfor bemærkelsesværdigt, at afdelingsbestyrelsen i 2014 fremstiller forslag om at tv-overvåge Gellerupparkens opgange med det formål at gøre opgangene pænere og renere, når dette ikke har noget med kriminalitetsbekæmpelse at gøre.

Tiltænkte afdelingsbestyrelsen at bruge tv-overvågning til at overvåge beboernes affaldsvaner og brud på husordenen, ligesom andre boligforeninger? Dette speciale kan dog ikke undersøge, hvordan afdelingsbestyrelsen i praksis ville anvende tv-overvågning, da beboerne forkastede begge forslag ved afstemningen, hvorfor Gellerupparken ikke har tv-overvågning.

Vi er dog interesseret i at undersøge, hvorfor forslagene omhandlede tv-overvågning af opgangene, og hvorfor afdelingsbestyrelsen havde fokus på affald og renholdelse. Dette gøres ud fra en formodning om, at afdelingsbestyrelsen havde tænkt elementer ind fra miljøkriminologisk teori i ønsket om at anvende tv-overvågning for at gøre opgangene pænere og renere.

Dertil ønsker vi også at forstå, hvorfor afdelingsbestyrelsen ønskede at anvende et redskab som tv-overvågning til at løse deres affaldsproblematikker, når tv-overvågning med dette formål både er i strid med loven, samt der ikke foreligger et videnskabeligt grundlag for, at tv-overvågning har en effekt på affald og skaber øget tryghed. Afslutningsvis finder vi det interessant at undersøge, hvorfor beboerne forkastede begge forslag om opsætning af tv-overvågning. Af afstemningen fra 2014 fremgik det ikke, hvorfor beboerne forkastede begge forslag, hvorfor dette lægger op til at undersøge, hvilke årsager der kan ligge til grund for at afstemningsresultatet blev som det gjorde.

På baggrund af ovenstående problemstillinger vil vi i det følgende ved hjælp af selvstændigt indsamlet empiri forsøge at besvare følgende problemformulering:

Hvilke mulige forklaringer kan afdække, hvorfor forslagene til afstemningen blev som de gjorde, og hvorfor forslagene blev forkastet af beboerne?

Som hensigtsmæssige skridt frem til en samlet analyse undersøges i første omgang følgende to undersøgelsesspørgsmål, hvorefter en samlet analyse vil undersøge specialets problemformulering:

Undersøgelsesspørgsmål

- 1. Hvorledes kan man forstå afdelingsbestyrelsens fokus på affald i Gellerupparken og deres ønske om at anvende tv-overvågning på affaldsproblematikker ud fra udvalgte miljøkriminologiske teorier?*
- 2. Hvordan kan nogle beboeres holdning til tv-overvågning forstås ud fra DKR's meningsmåling, og hvilke årsager kan ligge til grund for beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange?*

2. Metode

I det følgende afsnit præsenteres specialets forskningsdesign, metodiske tilgange og etiske overvejelser.

2.1 Mixed methods casestudiedesign

Specialets forskningsstrategi har en kvalitativ tilgang, og er udformet efter et casestudiedesign. Dataindsamlingen har primært været baseret på en kvalitativ metode i form af en anvendelse af semi-strukturerede interviews, men der er også anvendt en kvantitativ metode i form af en spørgeskemaundersøgelse, hvorfor specialets forskningsdesign er et mixed methods casestudie.

Et casestudiet søger gennem en sociologisk tankegang at forstå særlige karakteristika og interessante fænomener ved formningen af det sociale liv gennem et "forstørrelsesglas". Dette er gældende uanset om det sociale liv opfattes som en verden bygget op omkring interaktioner mellem mennesker, kollektive handlinger eller på baggrund af sociale strukturer (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 29). Ved benyttelse af et casestudie, genereres data ofte ved hjælp af kvalitative metoder, som interviews eller deltagerobservationer. Det fremgår dog ofte af både den samtidige og historiske litteratur om casestudieforskningen og dets fremstilling, at der findes mange forskellige opfattelser af, hvad et casestudie kan bruges til og ikke mindst hvorledes et casestudie skal defineres, gennemføres og designes (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 29). Der er derfor tale om, at et casestudie på ingen måde kan defineres som et homogent videnskabsteoretisk og metodologisk håndværk (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 30). Ifølge socialforsker Robert K. Yin er det væsentligt, at man gennem sit casestudie er opmærksom på situationer, hvor der kan forekomme flere væsentlige variabler. Finder man som forsker flere variabler er det væsentligt, at ens datamateriale ikke kun er baseret på en enkelt metode, men man som forsker anvender metodetriangulering, også kendetegnet "mix methods design" (Bryman, 2012, s. 627-635). Casestudiet som forskningsdesign begrænser sig derfor ikke altid til bestemte metoder (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 32). Her er en af fordelene ved at benytte forskellige metoder, at der kan inddrages flere refleksioner over det undersøgte sociale fænomen i den givne kontekst.

Hvordan et casestudie kan defineres og gennemføres, hænger sammen med hvilket forskningsemne og hvilken problemstilling, som udgør fundamentet for den konkrete empiriske analyse. Dette gør sig gældende uanset om formålet er at teste allerede eksisterende teori, eller at genere ny viden (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 33).

Specialets casestudiedesign vil derfor blive identificeret som værende en kombination af det ateoretiske og det teorifortolkende casestudie (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 33). Dette er valgt på baggrund af, at et casestudie sjældent fremstår som én form for casestudie eksempelvis det ateoretiske casestudie (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 34).

Det ateoretiske casestudie

Det ateoretiske casestudie forsøger som udgangspunkt at generere ny empirisk viden. Denne form for casestudie er deraf også bygget op om at få indsigt i unikke cases, sociale grupperinger eller miljøer, da det ateoretiske casestudie forsøger at forstå elementer fra det sociale liv. Casestudiet ønsker derfor at kunne forstå og forklare det sociale liv i den udvalgte case. Desuden kan det ateoretiske casestudie kendetegnes ved, at det tager udgangspunkt i empirisk viden og data, og ikke på forhånd er styret af en teoritestende tilgang. Inddragelse af elementer fra tidligere forskning i specialet beskrives senere i dette afsnit.

I vores dataindsamlingsproces har vi ikke været styret af overordnede teorier, som hvis det alene var et teoritestende casestudie. Endvidere diskuteres det, om man som forsker kan undgå at indtænke teori, hvorfor dette også har betydning for, hvordan casen i dette speciale undersøges. Det kan endvidere diskuteres, hvorvidt et ateoretisk casestudie er muligt at fremføre, idet der altid vil være en form for teoretisk fornemmelse i form af forskerens kendskab til andre lignende cases (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 34-35). Vi har derfor valgt at identificere vores casestudie, som værende en del af det teorifortolkende casestudie og vedkendt os, at det har været svært ikke at indtænke teori i analysedel 1. Vi har derfor været inspireret af udvalgte miljøkriminologiske teorier, særligt teorien om Broken Windows, da vi forinden dataindsamlingen havde opnået viden om, at afdelingsbestyrelsen havde haft fokus på problemer med affald forinden deres ønske om at anvende tv-overvågning. Derudover fremgik det også af referatet fra afstemningen i 2014, at tv-overvågning skulle anvendes for at gøre Gellerupparken pænere og renere.

Det teorifortolkende casestudie

I det teorifortolkende casestudie er det ikke teorien som er i fokus i begyndelsen for valget af casen. Det teorifortolkende casestudie har ofte et element af et induktivt afsnit, hvilket ofte er inden dataindsamlingen. Teorien kommer derfor først til at spille en væsentlig rolle i specialets analyser for at identificere mønstre i den indsamlede empiri. Vores primære formål med at arbejde teorifortolkende, i denne del af specialet, er ikke for at generere ny teori eller for at videreudvikle eksisterende teori, men derimod at generere ny empirisk viden, ligesom det også er formålet med det ateoretiske casestudie (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 38-39)

2.2 Metodiske tilgange

Som tidligere beskrevet har vi valgt at anvende et casestudiedesign, som både har integreret kvalitative og kvantitative metoder. Denne integration af både kvalitative og kvantitative metoder kendetegnes også som værende metodetriangulering (Bryman, 2012, s. 631-633).

Vi vil derfor i dette afsnit først introducere hvilken kvalitativ metode vi har anvendt og give en beskrivelse af, hvordan informanterne er udvalgt for efterfølgende at introducere den kvantitative metode, som er anvendt i specialet.

2.2.1 Det kvalitative interview

Vi har valgt at anvende det kvalitative interview som vores primære dataindsamlingsmetode, da vi ønsker at forstå og afdække mulige årsagsforklaringer på, hvorfor forslagene ved afstemningen blev som de gjorde og hvorfor beboerne forkastede begge forslag.

Semistrukturerede interviews

Når man som forsker arbejder med kvalitative interviews skal man gøre sig overvejelser om, hvilket slags interview man vil anvende. I dette speciale har vi valgt at gøre brug af semistrukturerede interviews, da denne form for interview giver mulighed for at "afvige" fra på forhånd bestemte emner og spørge ind til emner, som informanten selv bringer frem under interviewet (Bryman, 2012, s. 470).

Forud for dataindsamlingen havde vi udarbejdet interviewguides med forskellige temaer og herunder forskellige spørgsmål, som vi var interesseret i at få afdækket gennem interviews med informanterne. Vores interviewguides har hjulpet os til at få stillet omtrent de samme spørgsmål

på tværs af vores informanter, hvilket har gjort det muligt for os at sammenligne og efterfølgende undersøge, om det var et sammenfald i informanternes svar.

Specialets to undersøgelsesspørgsmål skal besvares ud fra to forskellige perspektiver og deraf også to informanttyper. Det ene perspektiv er bestyrelsesperspektivet, hvor vi har interviewet Gellerupparkens forhenværende afdelingsformand Helle Hansen (Helle Hansen er fratrukket som formand under specialeskrivning) og det andet perspektiv er beboerperspektivet, hvor vi har interviewet fire beboere i Gellerupparken, som var imod opsætning af tv-overvågning i Gellerupparken. Da vi ønskede at forstå, hvorfor afdelingsbestyrelsen har haft fokus på affaldsproblematikker, samt hvorfor de ønskede at anvende tv-overvågning på affald, ville det have været oplagt at interviewe alle medlemmerne fra afdelingsbestyrelsen for at få det mest repræsentative resultat. Vi tog en beslutning om kun at interviewe den daværende afdelingsformand Helle Hansen, da vi anså hende som værende forholdsvis repræsentativ for afdelingsbestyrelsen, hvilket også beskrives nærmere i afsnittet om udvælgelse af informanter. Derudover er der sket en udskiftning af afdelingsmedlemmer siden 2014, hvilket medfører, at det ikke er de samme medlemmer, som sidder i afdelingsbestyrelsen i dag. Vi er dog opmærksomme på, at afdelingsformanden ikke er repræsentativ for hele afdelingsbestyrelsen, og vi ville have fået et mere nuanceret billede af afdelingsbestyrelsens synspunkter, hvis vi eksempelvis havde foretaget enkelte interviews eller et fokusgruppeinterview. Dette fravalgte vi dog grundet manglende erfaring med fokusgruppeinterview som dataindsamlingsmetode.

Den ene interviewguide er udarbejdet til afdelingsformanden Helle Hansen og er opdelt i forskellige temaer, hvoraf spørgsmålene i interviewguiden er præget af Broken Windows teorien (Se bilag 1: Interviewguide til afdelingsformanden). Dette er besluttet, da vi på forhånd havde en formodning om at afdelingsbestyrelsen havde indtænkt teorien i deres fokus på problemer med affald og renholdelse, hvorfor vi ville undersøge om dette var tilfældet, for at kunne forstå deres ønske om at anvende tv-overvågning. Da vi igennem vores uddannelse har opnået en viden om kriminologisk teori har det været svært ikke at indtænke teori på forhånd, hvorfor vores design ikke udelukkende er et ateoretisk casestudie.

Den anden interviewguide er udarbejdet til de beboere som var imod tv-overvågning i Gellerupparken (Se bilag 2: Interviewguide til beboerne). I interviewguiden indgår der elementer fra DKR's meningsmåling fra 2004, da vi var interesseret i at undersøge beboernes holdning til tv-overvågning på tre forskellige steder og særligt tæt på privatsfæren. Vi har særligt lagt vægt på at stille uddybende spørgsmål til beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange for at undersøge, hvilke årsager der kan forklare, hvorfor beboerne forkastede de to forslag ved afstemningen om tv-overvågning i 2014. Derudover har vi i vores interviewguide, under temaet "tilknytning", adspurgt beboerne om, hvorvidt de oplever tryghed i deres boligområde, samt om de har været udsat for kriminalitet. Da vi har været interesseret i at undersøge beboernes oplevelse af tryghed, hænger dette sammen med, at vi på forhånd havde en formodning om, at beboernes individuelt oplevede tryghed ville have betydning for deres holdning til tv-overvågning. Når vi taler med beboerne om tryghed er det derfor beboernes subjektive tryghed, vi er interesseret i at undersøge. I tryghedsforskning skelnes der, udover den subjektive tryghed, også imellem objektiv og faktisk tryghed. Objektiv tryghed skal forstås som den objektive risiko, en person har for at blive udsat for en kriminel hændelse, hvilket typisk udregnes ud fra anmeldelsesstatistikker eller offerundersøgelser for at fastlægge det faktiske kriminalitetsniveau (Avlund, 2012, s. 16). Den faktuelle tryghed afgøres derimod ved at spørge informanten, om de har været udsat for en kriminel hændelse, hvilket også er et spørgsmål vi har inddraget i vores interviewguide for at komme nærmere beboernes oplevelse af tryghed (Avlund, 2012, s. 16).

2.2.2 Udvalgelse af informanter – Samplingsstrategier

Inden vi startede vores dataindsamlingsproces, gjorde vi os en del overvejelser om, hvordan vi ville udvælge vores informanter. Som tidligere beskrevet, benytter vi os af to af informanttyper, da vores to undersøgelsesspørgsmål skal besvares ud fra to forskellige perspektiver: et bestyrelses- og et beboerperspektiv.

Afdelingsbestyrelsen

For at indsamle data til bestyrelsesperspektivet har vi benyttet os af en målrettet samplingsstrategi kaldet "opportunistic sampling". "Opportunistic sampling" er, når man har let adgang til en informant (Bryman, 2012, s. 424). Der var let adgang til afdelingsformanden Helle

Hansen, da vi forholdsvis tidligt i undersøgelsesfasen fandt frem til, at Helle var en fremtrædende person både som afdelingsformand og ved, at hun var fremtrædende i en del artikler, som omhandlede Gellerupparken. Derudover er hun også aktiv deltagende i foreningslivet i Gellerupparken (Plougheld, Helle for hele Gellerups Helle, 2016)

Beboerne

Det er ofte set ved etnografiske undersøgelsesmetoder, at "opportunistic sampling" og "snowball sampling" blandes sammen (Bryman, 2012, s. 424). Kombinationen af "opportunistic sampling" og "snowball sampling" fandt vi anvendelig på baggrund af, at vi kun delvist kendte til Gellerupparken som helhed.

Vi fandt det derfor oplagt at anvende "opportunistic sampling" i form af det kendskab, vi på forhånd havde til området. Vi benyttede vores eget kendskab til beboere i Gellerup, som kunne henvise os til beboere, som de på forhånd viste ikke ønskede tv-overvågning i Gellerupparken. Dette kan også betegnes som værende "snowball sampling". Denne strategi er væsentlig at anvende, hvis ikke man kender helheden af det sted, man vil undersøge.

Vores kendskab til Gellerupparken kommer af, at Mie Boye tidligere var bosiddende i Gellerupparken og derudover har vi begge tidligere fungeret som frivillige projektledere i tre år i vores selvstiftede pigeclub ved navn "Global Girls Gellerup" under Dansk Flygtningehjælp. Vi har derfor kendskab til foreninger og personer, som både er bosat og arbejder i området. Gennem "opportunistic sampling" har vi haft let adgang til personer, som har henvist os til andre beboere, som vi ikke kendte på forhånd. Dette anses som værende en fordel, da vi på denne måde kunne undgå eventuelle bias som for eksempel "social desirability bias" (Bryman, 2012, s. 227-228). Et eksempel på, hvordan vi har anvendt en kombination af "opportunistic sampling" og "snowball sampling" kan illustreres ved, at vi kontaktede journalist Birger Agergaard ved Gellerups beboerblad Gellerup.nu. Vi havde fået kendskab til Birger i forbindelse med, at vi tidligere var blevet interviewet af ham vedrørende vores frivillige arbejde i Gellerup. Vi kontaktede ham, da vi vidste, at han var journalisten, der havde skrevet artiklen om beboerafstemningen tilbage i 2014, og derfor muligvis kendte til nogle af de beboere, som var imod tv-overvågning. Birger henviste os til et bestyrelsesmedlem ved navn Elsebeth Frederiksen, som henviste os til et tidligere bestyrelsesmedlem, som var imod tv-overvågning i Gellerupparken.

Ved hjælp af en kombination af de to indsamlingsstrategier, fandt vi frem til fire beboere, som var imod opsætning af tv-overvågning i Gellerupparkens opgange.

Informantoversigt

Beboer 1: Mohammed, 27 år, har boet i Gellerupparken i 27 år, pædagogassistent

Beboer 2: Soheila, 24 år, har boet i Gellerupparken i 24 år, HF-studerende

Beboer 3: Ibrahim, 19 år, har boet i Gellerupparken i 19 år, gymnasieelev

Beboer 4: Mustafa, 55 år, har boet i Gellerupparken i 23 år, førtidspensionist

2.2.3 Kvantitativ metode – Spørgeskema

Vi valgte at anvende en kvantitativ dataindsamlingsmetode, i form af et spørgeskema, for at indsamle data om beboernes holdning til opsætning af tv-overvågning i Gellerupparkens opgange (Se bilag 5: Spørgeskema). Dette er valgt ud fra, at det ikke var muligt at studere alle sider af den udvalgte case uden at vide, hvad "the central subject problem" var. Vi ønskede derfor at få "the central subject problem" belyst gennem spørgeskemaet, da vi antog, at dette kunne afspejle beboernes værdier, normer og forestillinger fra den sociale virkelighed, som casen er indlejret i (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 33).

Ved Gellerupparkens beboerafstemning i januar 2014 om opsætning af tv-overvågning fremgår det af et referat, at 89 beboere var tilstede og der blev udleveret 162 stemmesedler (Brabrand Boligforening, 2014). Dette skyldes, at hver enkelt husstand fik udleveret to stemmer. Det må derfor formodes, at der var 81 husstande repræsenteret ud af de 89 fremmødte beboere.

Vi fandt det derfor væsentligt at danne et overblik over, hvordan holdningen til tv-overvågning så ud i dag blandt beboerne, da det er cirka to år siden, at afstemningen fandt sted. Derudover antages det, at afstemningen i 2014 ikke gav et reelt billede af, hvordan beboernes holdning til tv-overvågning så ud i dag. Endeligt er det heller ikke tydeligt, hvorvidt informationen om afstemningen vedrørende tv-overvågning var nået ud til alle beboerne i Gellerupparken, eller om nogle var forhindret i at komme den pågældende dag, hvor afstemningen fandt sted. Der kan derfor være mange årsager til, at der blev stemt nej til begge forslag om opsætning tv-overvågning tilbage i 2014. Det skal endvidere understreges, at de 89 fremmødte beboere og resultatet af

afstemningen ikke antages for at være repræsentativ for alle beboere i Gellerupparken, da der i alt bor cirka 5000 mennesker i afdeling 4, Gellerupparken (Brabrand Boligforening).

Vi fandt det derfor interessant, at afklare hvordan beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange så ud i dag, samt hvilke årsager de ville lægge til grund for deres holdning.

Derudover ville vi med spørgeskemaundersøgelsen også undersøge med hvilket formål, beboerne troede, at tv-overvågning skulle opsættes, da vi formodede at formålet med tv-overvågningen fremstod tvetydig ved afstemningen i 2014. Det fremgår dog af et referat fra afstemningen, at afdelingsbestyrelsen som udgangspunkt ville anvende tv-overvågning til at gøre Gellerupparken pænere og renere, hvorfor vi antager at dette var afdelingsbestyrelsens primære formål (Brabrand Boligforening, 2014)

Inden udformningen af vores spørgeskema, havde vi på forhånd gjort os nogle overvejelser om, hvilke data vi ønskede at få ud af spørgeskemaundersøgelsen, samt hvilke overvejelser man som forsker, skulle gøre sig inden, man udformede et spørgeskema. Vores spørgeskema bærer præg af to forskellige former for spørgeskemaer:

- Det skriftlige spørgeskema, hvor informanten selv læser spørgsmålene, for herefter at svare (Bryman, 2012, s. 232-234).
- Det strukturerede interview, hvor interviewpersonen læser spørgsmålene højt, og informanten svarer herefter på spørgeskemaet (Bryman, 2012, s. 210).

Vi havde lavet et skriftlig spørgeskema, hvor det var hensigten, at de adspurgte selv skulle læse spørgeskemaet for herefter at krydse af i de på forhånd valgte svarmuligheder. Eftersom vi gik rundt med spørgeskemaerne i Gellerupparken og deraf var opsøgende overfor beboerne, er det ikke kun spørgeskemaet, som var instrumentet, men også os selv som interviewere. Beboerne havde derfor mulighed for at spørge ind til spørgsmålene, hvis de ikke selv kunne læse eller forstå spørgsmålene. Vores spørgeskema kan derfor ikke udelukkende kategoriseres som et skriftligt spørgeskema, men også som et struktureret interview.

2.2.4 Udvælgelse af sample og samplingsframe

Ifølge Alan Bryman er det afgørende, at et sample er udvalgt tilfældigt for at sikre størst mulig repræsentativitet (Bryman, 2012, s. 190-192). Vi fandt det derfor væsentligt, at der i dette afsnit bliver redegjort for, hvordan specialets sample er udvalgt.

Sampling er en udvælgelse af de enheder, som man ønsker at forske i (Bryman, 2012, s. 197). Det er derfor vigtigt, at tage højde for det Bryman karakteriserer som populationen, også betegnet store "N" og lille "n", som er den del af populationen, der udvælges til nærmere undersøgelse (Bryman, 2012, s. 190-191). Populationen og dermed også store "N" er i dette tilfælde det univers, hvorfra vores sample udvælges. Populationen kan i vores speciale betegnes for at være Gellerupparkens beboere. Her anses lille "n" for at være den andel af beboere fra Gellerupparken, som har besvaret vores spørgeskema og herved indgår i den nærmere undersøgelse. Vi gik ikke efter at spørge en specifik andel af populationen. Derimod vægtede vi at spørge på to forskellige tidspunkter af dagen over en tidsramme på tre dage. Eksempelvis brugte vi to timer i hvert af de forskellige tidsrum, henholdsvis fra kl. 10:00 - 12:00 og igen mellem kl. 14:00 - 16:00. På denne måde kunne vi spørge flere af Gellerupparkens beboere, da nogle beboere eksempelvis kunne være på arbejde i det første tidsrum, vi var ude at indsamle data. Dette er valgt på baggrund af, at vi var underlagt en given tidsramme, samt at vores valg af kvantitative metode ikke havde afgørende betydning for vores indsamling af empiri og senere analyse.

Endvidere har der også været en del overvejelser om, hvor i vores samplingsframe vi skulle indsamle data. Vi valgte derfor at stå de samme steder alle tre dage. Disse steder var planlagt efter, hvor vi mente, at der var størst mulighed for at opnå kontakt til beboerne. Vi stod blandt andet på åbne og grønne arealer, parkeringspladser foran blokkene, på stisystemerne i Gellerupparken og ved indgangen til Gellerup Bibliotek og City Vest.

Ved parkeringspladserne foran blokkene, erfarede vi dog, at der ikke var samme mulighed for at opnå kontakt til beboerne, da mange var på vej ud til deres biler, og ofte havde travlt med at komme videre. Derudover undlod vi også at spørge beboere, som gik med deres børn, da vi ikke synes, at det var passende at tage forældrenes opmærksomhed fra børnene. Vi fravalgte også, at spørge dem vi vurderede til at være ægtepar, da vi havde en formodning om, at deres svar ville være påvirket af hinanden.

2.2.5 Udarbejdelse af spørgeskemaet

Ved et skriftligt spørgeskema er der risiko for, at der kan opstå misforståelser vedrørende de stillede spørgsmål, hvilket vi har forsøgt at kompensere for, da vi hjalp nogle af beboerne med at forstå spørgsmålene. Ved at hjælpe beboerne på denne måde har der været risiko for bias, da vi som interviewere kunne påvirke informanternes svar. Disse bias kan for eksempel være, hvis vi ikke forklarede spørgsmålene på præcis samme måde til hver af de adspurgte, hvilket også kan karakteriseres som "interviewvariation". Et andet bias kunne være, hvis informanterne valgte den svarmulighed, som de troede vi ønskede, hvilket kan karakteriseres som "social desirability" bias (Bryman, 2012, s. 227-228). Derudover havde vi taget højde for, at der kunne være en risiko for at beboerne eksempelvis ikke talte eller forstod dansk, hvorfor vi forinden valgte at oversætte vores spørgeskema til standard arabisk (Se bilag 6: Spørgeskema på standard arabisk), da en stor del af beboerne i Gellerupparken er arabisktalende (Samvirket).

Endvidere var det en fordel, at vi som interviewere var tilstede, da flere af informanterne var internationale studerende, som ikke talte eller læste dansk. Her bistod vi dem eksempelvis ved at oversætte vores spørgsmål til engelsk. Endnu engang illustrerer dette, hvorledes vores spørgeskema ikke udelukkende kan kategoriseres som værende et skriftligt spørgeskema, men derimod også et struktureret interview.

Ved anvendelse af spørgeskemaer er der risiko for det Alan Bryman karakteriserer som "*Drop-outs*", hvilket eksempelvis kan være potentielle informanter, som ikke ønskede at deltage i undersøgelsen (Bryman, 2012, s. 234-236). Vi noterede hver gang, at der var potentielle informanter, som ikke ønskede at deltage, hvilket sammenlagt kun var ni informanter. Heraf var der seks ud af de ni informanter, som oplyste at de ikke havde tid, og de resterende havde ikke lyst til at deltage.

Der er risiko for, at de data vi indsamlede gennem spørgeskemaet, kan fremstå overfladiske, da beboernes dybereliggende motiver bag deres svar ikke tilkendes. Vi forsøgte dog at tage forbehold for risikoen for lav intern validitet, ved at anvende elementer fra DKR's meningsmåling fra 2004. Vi valgte her at gøre brug af nogle af de årsager som befolkningen i 2004 lagde til grund for, om de var henholdsvis positive eller negative overfor tv-overvågning på visse steder (Det Kriminalpræventive Råd, 2005). For eksempel er det i vores spørgeskema muligt for beboerne at

begrunde deres holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange ud fra tre forskellige svarmuligheder, alt afhængig af om de er for eller imod tv-overvågning.

For at undgå at påvirke informantens svar og deraf bibeholde det undersøgende i dataindsamlingen, har vi også lavet svarmuligheden "Andet", hvor beboerne fik mulighed for at uddybe deres svar eller kommentere med anden årsag til, hvorfor de var for eller imod tv-overvågning i Gellerupparkens opgange. Derudover ønskede vi alt afhængig af informanternes svar at anvende disse mere i dybden i sammenhæng med de mere dybdegående svar fra de kvalitative interviews med beboere, for at se om der var et sammenfald i deres holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange. Dette gjorde det også muligt for os som forskere eventuelt at inddrage sammenligninger fra andre undersøgelser (Bryman, 2012, s. 264).

2.2.6 Indsamlingen af kvantitativt data

Forinden dataindsamlingen aftalte vi, hvordan vi skulle "pitche" emnet for at beboerne skulle have lyst til at besvare spørgeskemaet. Vi havde derfor gjort os en del tanker om, hvordan vi skulle henvende os til beboerne, og hvordan vi kunne sikre os, at de reelt var beboere i Gellerupparken. Vi aftalte derfor, at vi ikke skulle henvende os til personer i området med et beskedent "Hej, må jeg lige forstyrre dig et øjeblik?". Vi tillod os i stedet at sige "Hej, bor du i Gellerupparken?". På denne måde afklarede vi, om de boede i Gellerupparken og ikke i nabokvarteret Toveshøj, eller i området omkring Gellerupparken. For de der tilkendegav, at de var bosiddende i Gellerupparken spurgte vi derefter, om de ville hjælpe os med at besvare vores spørgeskema, som ikke tog mere end et enkelt minut. Hvis beboeren gerne ville hjælpe, fortalte vi kort, hvor vi kom fra, og med hvilket formål vi henvendte os. Desuden havde vi også skrevet en kort informativ tekst i spørgeskemaet, som beboeren kunne læse (Bilag 5: Spørgeskemaundersøgelse).

2.3 Ethiske overvejelser i forbindelse med dataindsamling og anonymisering

Ved alle fem semi-strukturerede interviews startede vi med at briefe informanterne om vores speciale, og i hvilken forbindelse interviewene skulle anvendes. Derudover havde vi på forhånd udarbejdet en samtykkeerklæring til beboerne og én til afdelingsformand Helle Hansen (Se bilag 3: Samtykkeerklæring til beboerne og bilag 4: Samtykkeerklæring til afdelingsformanden). Ved

udleveringen af samtykkeerklæringen til beboerne blev de oplyst om, at de ville blive anonymiseret i forbindelse med interviewet. Det viste sig dog, at alle beboerne, på nær én, ikke ønskede at være anonym. Vi besluttede derfor, grundet etiske overvejelser at gøre alle beboerne anonyme ved at anvende andre navne end de oprindelige, da der under nogle interviews fremkom sensitive udsagn. Disse udsagn var for eksempel, at en informant fortalte, hvilke personer som var kriminelle, og hvilke personer som begik indbrud med videre (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 91-93). I samtykkeerklæringen til Helle Hansen havde vi på forhånd besluttet, at hun ikke kunne være anonym, hvilket hun også var indforstået med, da hun var afdelingsformand og derved ikke kunne fremstå anonym. I begge samtykkeerklæringer gjorde vi opmærksomme på, at lydoptagelserne fra interviewene ville blive destrueret efter endt eksamination, og at lydoptagelserne kun var tilgængelige for vores vejleder og censor. Alle informanter gav i samtykkeerklæringen også lov til, at deres udtalelser måtte bruges i forbindelse med specialet.

2.4 Transskribering af interviews

Alle vores semi-strukturerede interviews blev optaget på vores iPhones og vores interviews er ikke transskriberet fra lyd til tekst i sin fulde form. Vi har dog transskriberet passager før og efter anvendte citater, for at vejleder og censor kan udlede i, hvilken kontekst et citat bruges. Alle interviews er dog vedlagt som lydfiler, og ved alle citater er der henvist til hvor i lydfilen, det sagte findes. Som udgangspunkt har vi citeret vores informanternes udtalelser ordret for ikke at ændre i meningsforståelsen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 202-203). Dog har vi været nødt til at ændre en smule i nogle af transskriptionerne, da det ellers ville have været umuligt at forstå informanternes udtalelser. Vi har anvendt transskriberingsprogrammet "Express Scribe" til at lytte vores alle vores interviews igennem for deraf at transskribere de udvalgte citater, som anvendes i analysen.

3. Teori

Følgende afsnit har til formål at afdække specialets teoretiske perspektiver, som vil blive anvendt i specialets analyse. Vi vil gøre brug af både kriminologiske og sociologiske teorier samt empiriske undersøgelser. Da vi har valgt et mixed methods casestudiedesign, er teorierne valgt efter det ateoretiske og det teorifortolkende casestudie. Teorierne og de empiriske undersøgelser bidrager derfor, hver især med at strukturere den indsamlede empiri i analysen både før og efter indsamlingen gennem begrebsstyret og datastyret kodning (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 223-225). Vi har på forhånd valgt at anvende teorien om Broken Windows, da vi som også tidligere beskrevet kunne formode, at afdelingsbestyrelsen var inspireret af denne teori. Vi er dog opmærksomme på, at teorien er amerikansk og publiceret tilbage i 1982, hvorfor vi har valgt at supplere Broken Windows teorien med en videnskabelig artikel fra 2008. Artiklen er baseret på seks forskellige felteksperimenter, hvor af ét af eksperimenterne er udført på Grønningen i København (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008). Dette er valgt, da den oprindelige Broken Windows teori omhandler, hvordan et samfund kan opretholde orden og social kontrol i en amerikansk kontekst. Derudover har vi også valgt at gøre brug af udvalgte kriminalpræventive strategier fra CPTED tilgangen, som skal anvendes til at forstå hvorfor afdelingsbestyrelsen har fokus på affald og renholdelse (Scherg, 2013). Til analysedel 2 har vi valgt at gøre brug af Erving Goffmans stigma teori, da denne teori kan forklare, hvordan individers stigma konstrueres igennem sociale konstruktioner. Teorien skal anvendes til at forstå beboernes holdning til tv-overvågning tæt på privatsfæren. Goffman er ekspert på det interaktionistiske og det mikrosociologiske perspektiv og beskæftiger sig ikke med, hvordan samfundet påvirker individets stigma (Goffman, 2009). Vi har derfor også valgt at anvende teorien om moralsk panik for at inddrage samfundets påvirkning på individers stigma.

Teorien om moralsk panik skal derfor bidrage til at forstå, hvorledes samfundet bliver opmærksomt på afvigende grupper, og deraf hvordan samfundet vælger at håndtere denne gruppes afvigelse (Cohen, 1980; Goode & Ben-Yehuda, *Moral Panics: Culture, Politics, and Social Construction*, 1994). Afslutningsvis vil vi også anvende forskellige empiriske undersøgelser for at højne det videnskabelige niveau. De empiriske undersøgelser er dog ikke beskrevet i teoriets afsnittet, men bliver derimod introduceret undersvejs, som de bliver anvendt i analysen. Her er den empiriske holdningsundersøgelse fra DKR allerede blevet introduceret i problemfeltet.

3.1 Crime prevention through environmental design (CPTED)

I dette afsnit præsenteres tre kriminalpræventive strategier indenfor den kriminalpræventive tilgang CPTED. To af strategierne anvendes i analysedel 1 for at kunne besvare undersøgelsesspørgsmål 1, hvor den sidste strategi "overvågning" kort anvendes i analysedel 2. Overordnet anvendes strategierne i forbindelse med at forstå afdelingsbestyrelsens fokus på affald igennem to forskellige boligsociale projekter med fokus på renholdelse og vedligeholdelse. CPTED er en kriminalpræventiv tilgang indenfor kriminalpræventiv miljø- og byplanlægning, som primært har fokus på en række fysiske indsatser på både mikro- og områdeniveau (Scherg, 2013, s. 9). Ved hjælp af de fysiske indsatser forsøges det at manipulere med en række faktorer, der besværliggøre eller gør det mere risikabelt for kriminelle at begå kriminalitet. Følgende fire kriminologiske teorier har især præget udviklingen af CPTED tilgange: *rational choice*-teorien, rutineaktivitetsteorien, *Crime pattern*- teorien og *broken windows*-teorien. Fælles for teorierne er, at de deler et meget stærkt situationelt blik på kriminalitet, hvilket betyder, at teorierne ikke interesserer sig for folks kriminelle tilbøjeligheder, men derimod hvordan miljøet påvirker individets beslutningsproces i forhold til at begå kriminalitet (Scherg, 2013, s. 56).

I CPTED tilgangen findes der seks forskellige kriminalpræventive strategier, som har fokus på:

- 1) Territorialitet
- 2) Overvågning
- 3) Adgangskontrol
- 4) Target hardening
- 5) Aktivitetsstøtte
- 6) Renommé og vedligeholdelse (Scherg, 2013).

Der er dog ikke altid et skarpt skel mellem de forskellige indsatser, således kan for eksempel sikkerhedsvagter både ses som overvågere (2) og have en adgangskontrolfunktion (3) (Scherg, 2013).

Vi vil i dette speciale kun anvende tre af de seks strategier, hvorfor de resterende strategier ikke beskrives i følgende afsnit.

Territorialitet

Denne strategi handler om at få et områdes beboere til at knytte sig til området derigennem få dem til at overvåge og især holde øje med fremmede eller uvedkommende sådan, at beboerne udøver den sociale kontrol i boligområdet. Generelt handler strategien om at skabe størst mulig tilhørsforhold til et område, og derved udvikle beboernes ejerskabsfølelse (Scherg, 2013, s. 56).

Overvågning

Der findes tre typer af overvågning: naturlig, formel og mekanisk, hvilket samlet ser ud til at kunne forebygge kriminalitet (Scherg, 2013, s. 56).

Naturlig overvågning handler om det daglige opsyn som beboere og andre har i et boligområde. Den naturlige, også kaldet den uformelle overvågning, kan blandt andet opnås ved, at boliger bygges med vinduer som vender ud mod udendørsarealer såsom græsplæner legepladser og parkeringspladser. Dette gør det muligt for beboerne at udøve uformel social kontrol (Scherg, 2013, s. 56-57).

Formel overvågning er den slags overvågning som foretages af politi og sikkerhedsvagter, ejendomsinspektører eller lignende.

Mekanisk overvågning anses både for at kunne være belysning og tv-overvågning. Denne slags overvågning er i modsat til de andre typer af overvågning evalueret en hel del gange. Tv-overvågning i sociale boligbyggerier har vist sig at have en lille, men ikke signifikant effekt (Welsh & Farrington, 2009, s. 65-72). Effekten af tv-overvågning på utryghed er ikke entydig, da en række kvalitative og kvantitative studier har vist en gavnlig effekt af tv-overvågning og andre studier på den anden side har påvist en positiv effekt på nogle steder og ingen effekt andre steder. Indtil videre har tv-overvågning derfor ikke set ud til at kunne reducere utryghed (Lorenc, et al., 2013).

Belysning ses som en del af den mekaniske overvågning, da tilstedeværelsen af kunstigt lys muliggør overvågning om aftenen og natten. Tilsvarende tv-overvågning er der også lavet en del undersøgelser om effekten af belysning (Welsh & Farrington, 2008; Farrington & Welsh, 2002). I to undersøgelser lavet af Welsh og Farrington fandt de, at effekten af gadebelysning var stor og signifikant, hvis man i analysen også inkluderede kriminalitet begået i dagtimerne (Farrington & Welsh, 2002; Farrington & Welsh, 2008). Welsh og Farrington fandt på baggrund af 13 forskellige

undersøgelser, at kriminaliteten i forhold til en kontrolgruppe faldt 21 procent på de steder, hvor der var opsat bedre belysning (Farrington & Welsh, 2002; Farrington & Welsh, 2008).

Renommé og vedligeholdelse

Op igennem 1980'erne glemte man mere eller mindre betydningen af renommé i den kriminalpræventive byplanlægning. Et dårligt renommé har vist sig at være hovedgrunden for flytteovervejelser i en række udsatte boligområder i Danmark (Andersen, 2008). Derudover kan et dårligt renommé resultere i et lavt beboerengagement i områdets vedligeholdelse og dermed svært at tiltrække ressourcestærke beboere (Andersen, 2008; Vestergaard & Haagerup, 2010, s. 31). Denne indsats har derfor fokus på vedligeholdelse af et boligområde. Indsatsen omhandler, at man igennem renholdelse og vedligeholdelse af det fysiske miljø, signalerer et højt niveau af social kontrol, for derigennem at give et godt indtryk af boligområdet både udadtil og indadtil.

3.2 Broken Windows

I dette afsnit præsenteres James Q. Wilson og George L. Kellings teori om Broken Windows. Teorien vil blive anvendt i analysedel 1, og skal være med til at besvare undersøgelsesspørgsmål 1. Teorien skal være behjælpelig til at forstå, hvorfor afdelingsbestyrelsen har fokus på affald i Gellerupparken og hvilken betydning renholdelse og vedligeholdelse har for et boligområdes image.

I 1982 publicerede Wilson & Kelling artiklen "*The police and neighbourhood safety: Broken windows*" i tidsskriftet Atlantic Monthly. Hovedargumentet i artiklen var, at synlig småkriminalitet og anden normbrydende adfærd (såsom affald, hærværk, graffiti, råbende/støjende unge og åbenlys narkohandel) i et byområde ikke bare ville skabe mere af den samme normbrydende adfærd, men også medføre hård kriminalitet. Wilson og Kelling argumenterede for, at normbrydende adfærd ville signalere til kriminelle (og potentielt kriminelle), at der i området ikke blev gjort noget ved normbrydende adfærd, hvorfor kriminalitet var "gratis" at begå (Kelling & Wilson, 2011).

Strukturelle forhold og sammenbrud af kontrol i et lokalsamfund, kunne ifølge Wilson og Kelling resultere i et lokalsamfund med en høj kriminalitetsrate. Wilson og Kelling omfavner denne teori, men tilbød også et alternativt syn på, hvorfor uformel social kontrol i belastede byområder kunne blive ineffektive. Ud fra sociologiske perspektiver anses et samfunds sociale kontrol, som en

intervenerende tilstand mellem de strukturelle tilstande på en side af årsagerne til, hvorfor et byområde kan blive ineffektivt, hvor kriminalitet findes på den anden side af årsagen hertil. De strukturelle tilstande kan indeholde en sammenblanding af raceadskillelse, heterogenitet, familieforstyrrelser samt tab af job og industri (Kelling & Wilson, 2011). Wilson og Kelling antyder dog, at ovennævnte strukturelle tilstande ikke dikterer, hvilke lokalsamfund, som ligger under for en høj kriminalitetsrate. Derimod mener de, at et samfund er dynamisk og er i stand til at forandre sig. Lokalsamfund illustreres ifølge forfatterne som et hus med en knust rude. Eksempelvis:

- En rude knuses, og ejeren skifter hurtigt ruden ud med en ny. På denne måde signalerer ejeren, at der er nogen tilstede, som bevogter stedet.
- En rude knuses, og der er ikke nogen, der bekymrer sig om ruden. På denne måde signaleres det, at ingen bekymrer sig om huset.

Teorien antager af den grund derfor, at huset hurtigt vil blive mål for yderligere hærværk. Brugen af denne metafor er ifølge Wilson og Kelling med til at beskrive ovenfor nævnte proces, som et lokalsamfund kan komme ind i, hvis der ikke handles på eksempelvis hærværk eller generelt sammenbrud af kontrol. Hvis normbrydende adfærdsmønstre bliver ved med at eksistere i hverdagen i et belastet byområde, kan området risikere at synke ned i en tilstand af uorden. Sådanne tilstande kan ligesom ved de knuste ruder også signalere, at ingen tager et ansvar. Wilson og Kelling foreslår følgende årsagsforklaring: uorden → sammenbrud af kontrol → høje kriminalitetsrater (Kelling & Wilson, 2011). Denne årsagsforklaring er især vigtig, fordi modsat mange andre kriminologiske teorier indeholder den et klart blåstempel for at gøre lokalsamfund tryggere ved at genoprette den sociale orden. Det er dog væsentlig at forholde sig til, hvem der har ansvaret for at genoprette den sociale kontrol. Ifølge Wilson og Kelling anbefaler de, at det er politiet, der skal være de centrale aktører i at genoprette sammenbruddet af kontrollen. Wilson og Kellings teori om ”knuste ruder” og ”nul-tolerance” er omdiskuteret på tre punkter:

1. Der er ikke evidens for, om det er håndgribeligt til at reducere den grovere grad af kriminalitet.
2. Tilgangen deler samfundet i berygtede og respektable mennesker.

3. Ved at argumentere for, at eksempelvis politiet udøver forebyggende social kontrol, kan man nemt komme til at ignorere den rolle som de strukturelle forhold spiller i forhold til at skabe et godt lokalsamfund (Kelling & Wilson, 2011, s. 437-438).

Selvom Broken Windows teorien forsøger at forklare forekomsten af kriminalitet i relation til forekomsten af uorden, så er der en del teoretiske og empiriske grunde, som taler for, at teorien især er relevant i forhold til at forklare forekomsten af utryghed (Kohm, 2009, s. 6; Kaytal, 2002, s. 1078). Tilstedeværelse af fysiske og sociale tegn på uorden kan virke utryghedsskabende ved at forøge oplevelsen af udsathedsrisiko for eksempel ved normbrud som henkastet affald, hærværk, graffiti, råbende/støjende unge og åbenlys narkohandel (LaGrange, Ferraro, & Supancic, 1992).

Empiriske test af Broken Windows teorien har ikke været klare i forhold til teoriens "hårde" påstand om, at mindre uorden og normbrydende adfærd fører til hård kriminalitet. De mest solide videnskabelige studier peger dog på, at uorden og normbrydende adfærd ikke er en stærkt medvirkende årsag til mere alvorlig kriminalitet (Sampson & Raudenbush, 1999; Taylor, 2001). Det viser sig dog, at der også er belæg for en "blødere" udlægning af teorien, som påpeger, at uorden eller oplevelse af uorden kan have en påvirkning på folks vurdering af områder og eventuelle flyttepræferencer, som deraf kan påvirke kriminalitetsudviklingen på sigt (Bottoms, 2007, s. 555-556). I en videnskabelig artikel fra 2008 "The spreading of disorder", underbygges Broken Windows teoriens mere afgrænsede hypotese om, at uorden spreder mere uorden, eller at en slags normbrydende adfærd medfører mere eller anden normbrydende adfærd (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008). Artiklen er skrevet ud fra en undersøgelse som er baseret på seks forskellige felteksperimenter, som viser, at når mennesker observerer, at andre overtræder bestemte sociale normer eller legitime regler, er de mere tilbøjelige til at overtræde de samme eller andre normer og regler. Undersøgelsen giver modsat Broken Windows teorien en forklaring på, hvad der forårsager uorden og deraf normbrydende adfærd, og hvordan dette spredes (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008, s. 1684). Sociale normer henviser enten til opfattelsen af misbilligelse eller godkendelse af en bestemt form for adfærd (påbudt norm) eller til en bestemt adfærd, som er normal/passende i en bestemt kontekst (beskrivende norm) (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008, s. 1681). Påbudte normer påvirker adfærden, fordi de giver information om, hvilken adfærd som er mest passende i en given situation. At man ikke henkaster affald kan for eksempel ses som en

udbredt påbudt norm. I hvilket omfang en påbudt norm påvirker adfærden afhænger af, hvor meget normen er en del af folks hverdag. Hvis mennesker for eksempel ser nogen samle affald op (hvilket viser, at det ikke er i orden at henkaste affald) eller at der er et skilt, som viser, at det ikke er tilladt at henkaste affald, vil dette være medvirkende til, at mennesker påmindes den påbudte norm. Beskrivende normer påvirker adfærden, fordi de giver information om, hvilken adfærd, som er mest almindelig i en given kontekst. For eksempel hvis et område flyder med affald beskriver det, at normen er at henkaste affald, hvilket kan medføre en stigning i dette. Ligesom med påbudte normer, jo mere iøjnefaldende den beskrivende norm er, jo stærkere påvirker det adfærden. Der vil derfor være større sandsynlighed for, at en person henkaster affald i et område, hvor de ser andre mennesker henkaste affald eller i et område, hvor der i forvejen flyder med affald. Den påbudte og den beskrivende norm kan dog komme i konflikt med hinanden, hvis det for eksempel er normen at henkaste affald et bestemt sted, selvom det generelt er uacceptabelt adfærd at henkaste affald. En overbevisende besked, om en påbudt norm, er mere effektiv sammen med en beskrivende norm. Et skilt, som viser, at man ikke må smide affald (påbudt norm) har den bedste effekt i at reducere affald, hvis det placeres i et område, som ikke flyder med affald (beskrivende norm).

Konklusionen på de seks forskellige eksperimenter er, at når en slags normbrydende adfærd bliver almindelig, vil den have en negativ indflydelse på konformitet overfor andre normer og regler. Effekten var ikke kun begrænset til sociale normer, men blev også set i forhold til politianordninger og legitime anmodninger fra private virksomheder. Derudover viste eksperimenterne også, at selve tilstedeværelsen af graffiti mere end fordoblede antallet af mennesker som smed affald og stjal (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008).

3.3 Stigma

Vi vil i dette afsnit beskrive dele af Erving Goffmans teori om stigma. Teorien vil primært blive anvendt i analysedel 2, men også i analysedel 3. Teorien skal anvendes til at forstå beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, og hvorfor beboerne forkastede forslagene ved afstemningen i 2014.

Den canadisk-amerikanske sociolog Erving Goffman ser samfundskritisk på begrebet stigmatisering, hvorfor han anser det som værende nødvendigt, at de individer, som oplever et stigma retfærdiggøres (Goffman, 2009).

Goffman kan karakteriseres som værende symbolsk interaktionist, og er heraf ekspert inden for det mikrosociologiske i samfundet.

Stigma er ifølge Goffman en egenskab, som kan føre til mistænkelighed om det stigmatiserende individ, som derfor yderligere kan føre til, at der forekommer en uoverensstemmelse imellem individets formodentlige og egentlige identitet (Goffman, 2009, s. 20). Stigmaet kan derfor resultere i, at individets egentlige sociale identitet forringes på baggrund af reaktioner, bedømmelser og kategoriseringer fra det øvrige samfund.

Ifølge Goffman opstår stigmaet på baggrund af egenskaber eller adfærdsnormer, som ikke er kulturelt accepterede hos den stigmatiserede, hvorfor de karakteriseres som sociale stereotyper (Goffman, 2009, s. 20).

Den typiske forekomst af stigmatisering opstår, når et individ med særlige egenskaber enten selv eller gennem andre bliver bemærket. Der kan være stor risiko for, at andre med samme særlige egenskaber også kan blive offer for stigmatisering, hvis én af individerne med særlige egenskaber, bryder en norm (Goffman, 2009, s. 69).

De tribale stigma, der overordnet omhandler individers oprindelse såsom religion, race eller individers nationale tilhørsforhold, kan forårsage manglende anerkendelse og eksklusion af individers ellers positive egenskaber. Dette grundet, at den stigmatiserede kan tillægges yderligere besværligheder på grund af deres oprindelige stigma, som det tribale (Goffman, 2009, s. 20-21).

I sammenligning hertil kan den afvigende ofte stigmatiseres af en helt tredje grund end deres egentlige afvigelse, såsom deres socioøkonomiske status (Goffman, 2009, s. 21).

Stigmatiseringen kan derfor få konsekvenser i henhold til statustab, eksklusion, diskriminering, tab af udfoldelsesmuligheder og indbyrdes respekt (Goffman, 2009, s. 22).

Det tribale stigma kan overføres fra generation til generation og derved have en påvirkning på hele familien (Goffman, 2009, s. 46). Det tribale stigma er derfor essentielt at se i et sammenhæng med den tidligere og nuværende historie og politik (Goffman, 2009, s. 167). Dette er dog ikke noget Goffman har fokus på, hvorfor han kritiseres for kun at have opmærksomheden på den stigmatiserede (Goffman, 2009, s. 9).

Derudover skelner Goffman mellem to former af stigmatiserede:

- Den potentielt stigmatiserede
- Den stigmatiserede

Forskellen mellem de to former for stigmatiserede er, at den potentielt stigmatiserede, har mulighed for at "passere", hvilket betyder, at denne kan slippe udenom sit stigma, uden at dennes hemmelighed afsløres, hvor den stigmatiserede ikke formår dette. Dette gøres ved hjælp af det Goffman definerer som "informationskontrol", hvor den potentielt stigmatiserede bevidst forsøger at kontrollere stigmaet omkring sig selv. Når den potentielt stigmatiserede, forsøger at "passere", er der risiko for, at denne kan fremstå afvigende i andre kontekster. Dette grundet, at den potentielt stigmatiserede, forsøger at hemmeligholde deres oprindelige stigma, og herved forsøger at begå sig som de "normale". Den stigmatiserede/potentielt stigmatiserede bruger i sådant et tilfælde stor energi på at frygte, at hans egentlige identitet blottlægges, hvorfor denne kan fremstå afvigende (Goffman, 2009, s. 23).

De normale/ det øvrige samfund

Samfundet dikterer og inddeler mennesker forskelligt, for efterfølgende at placere og kategorisere dem efter egenskaber, som giver viden om, hvor forskellige mennesker kan findes i samfundet (Goffman, 2009, s. 43). Der anvendes typisk metaforer omkring bestemte stigma definitioner. Disse bestemte stigma definitioner kan give et fejlfortolket indtryk, eftersom en bestemt definition kan have en anden betydning, end det den egentligt bruges til (Goffman, 2009, s. 47). Dette kan være medvirkende til, at de stigmatiserede og "de normale" automatisk ikke vil indgå i en social interaktion, hvilket Goffman betegner som "blandede kontakter". Dette medfører ifølge Goffman et større tab for den stigmatiserede end for det øvrige samfund, da det er den stigmatiserede, som er afvigende og ikke samfundet, hvorfor den stigmatiserede kan føle sig tvunget til at passe ind (Goffman, 2009, s. 53-54). Dette kan for den stigmatiserede medføre, at denne bliver mere opmærksom på sine egne handlinger og dermed føler, at denne skal præstere mere end, hvad mennesker i det øvrige samfund forventes at præstere (Goffman, 2009, s. 55). Ifølge Goffman tvinges den stigmatiserede gradvist til at oplyse eller opgive oplysninger om sig selv, afhængigt af,

hvor afvigende disse er, hvilket også kan give "de normale" flere anledninger til at stigmatisere. Den stigmatiserede kan derfor føle sig tvunget til at pynte på virkeligheden, gennem informationskontrol, ved ikke at tilkendegive den fulde sandhed om sig selv eller andre (Goffman, 2009, s. 105).

Offerrollen

Stigmaet kan benyttes af den stigmatiserede som en undskyldning for dets handlinger (Goffman, 2009, s. 51). Dette bliver aktuelt ved, at den stigmatiserede udnytter sin afvigelse, og derved fralægger sig sit sociale ansvar i samfundet (Goffman, 2009, s. 52). Ved at fralægge sig sit sociale ansvar i samfundet, vælger den stigmatiserede bevidst at lade være med at forsøge at leve op til kravene i samfundet og herved kan den stigmatiserede ekskluderes af samfundet (Goffman, 2009, s. 48). Eksklusionen kan derfor resultere i, at den stigmatiserede oplever en tryghed ved at omgås andre stigmatiserede for at opnå anerkendelse og deraf føler sig bedre tilpas, hvorfor det øvrige samfund anses som værende dem, der er "de unormale" (Goffman, 2009, s. 48). Den stigmatiseredes eksklusion uden stimuli fra omverden kan resultere i, at disse oplever en mistænksomhed og mistillid, hvorfor de isolerer sig og søger sammen med andre ligesindede (Goffman, 2009, s. 54). Stigmaet kan dog også føles som et handicap ved, at disse hele tiden mindes om deres stigma (Goffman, 2009, s. 62). For den potentielt stigmatiserede kan en konsekvens være, at denne efter en længere periode opdager sin egen afvigelse, og derfor have svært ved at ændre sit stigma og derved blive fremmed for sig selv (Goffman, 2009, s. 75). De stigmatiserede som gruppe, forsøger ofte at opretholde hinanden i eksklusionen, da de har behov for hinanden, hvilket kan gøre dem endnu mere afvigende. Forsøger den enkelte eksempelvis at komme væk fra gruppen af stigmatiserede, kan denne opleve at blive udelukket fra gruppen (Goffman, 2009, s. 153).

3.4 Moralsk panik

I dette afsnit præsenteres teorien om moralsk panik, som vil blive anvendt i analysedel 3. Teorien anvendes til at undersøge, hvorfor forslagene ved afstemningen i 2014 blev som de gjorde og for at belyse, hvordan en moralsk panik kan have haft en indflydelse på udformningen af forslagene i 2014.

Fænomenet moralsk panik er en betegnelse for en tilstand, som samfundet eller dele af samfundet kan rammes af. Moralsk panik kan opstå, når der er grupper i samfundet, som adskiller sig fra det øvrige samfund gennem deres adfærd. Derudover anses disse gruppers adfærd, af det øvrige samfund, ikke som acceptabel eller muligvis skadende for samfundet (Cohen, 1980, s. 1). Opfattelsen af den afvigende gruppes adfærd kan medføre en reaktion hos den øvrige befolkning, som eksempelvis udvises gennem had og frygt. Frygten og hadet kan endvidere blive styrende for samfundets håndtering af denne gruppe (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 157). Ifølge sociolog Stanley Cohen kan samfundets opfattelse af en afvigende gruppe eller fænomen uventet fremstå som et problem, der bør tages højde for. Det øvrige samfunds opfattelse af denne gruppe er skabt af medierne, som fremstiller gruppen i forlængelse af udsagn fra diverse meningsdannere, eksperter eller politikere. Medierne har en afgørende rolle i forhold til, hvad der betegnes for at være et socialt problem, da medierne ifølge Cohen er med til at drage opmærksomhed og muligvis også frygt om denne gruppe (Cohen, 1980, s. 7). Medierne får ofte "problemet" til at fremstå mere groft end det i virkeligheden er tilfældet, gennem overdrivelse, som vil føre til en bestemt opfattelse af gruppen. Dette gør det også lettere for det øvrige samfund at udpege, hvem denne gruppe er (Cohen, 1980, s. 30). Den moralske panik kan være noget det øvrige samfund ikke har set før. Modsat kan det også være en panik, der tidligere har været kendt af offentligheden, men som tages op igen og anskues på ny (Cohen, 1980, s. 1). Ifølge sociologerne Nachman Ben-Yehuda og Erich Goode findes der fem kriterier, som skal være tilstede, for at man kan betegne et givent socialt problem, som moralsk panik. De fem kriterier er følgende:

- Concern/bekymring: Der skal være en markant bekymring vedrørende den afvigende gruppe, hvilket eksempelvis kan illustreres gennem mediefokus eller hvis der er mange straffesager eller domsafgørelser, som vedrører gruppens adfærd (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 156-157).

- Hostility/fjendtlighed: Der skal være en vis fjendtlighed mod den afvigende gruppe. Denne fjendtlighed kan eksempelvis illustreres ved, at det øvrige samfund finder, at gruppen skader samfundet med deres ytringer eller handlinger. Der kan derfor opstå en fordeling af "dem og os". Her tillægger majoriteten/os typisk "problemet/dem" særlige stereotyper og karakteristika (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 157).
- Consensus/enighed: Der skal være en enighed i det øvrige samfund om, at en afvigende gruppes adfærd ikke er acceptabel, før gruppen udgør en moralsk panik. Det er endvidere væsentligt, at der er enighed om, at "problemet" udgør en egentlig trussel, og disse har en bestemt adfærd. Moralsk panik er ikke nødvendigvis konstant, men kan eksempelvis være fremtrædende i nogle perioder og helt forsvinde i andre. Ligeledes vil den i nogle sammenhænge være almen kendt af det øvrige samfund, hvor den i andre sammenhænge kun er fremtrædende for nogle i samfundet (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 157).
- Disproportion/disproportionalitet: Disproportionalitet omhandler, hvorvidt det øvrige samfund føler en frygt over for gruppen, og hvorvidt de vil hjælpe med at løse problemet med de afvigende gruppe. Grupper der kan skabe moralsk panik har ofte en stor samfundsbetydning, hvorfor der også vil være langt flere, som arbejder imod denne gruppe, som også vil have en betydning for flere mennesker (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 158).
- Volatility/flygtighed: Flygtighed omhandler, hvorledes fænomenet moralsk panik kommer til syne i medierne, og hvor flygtigt det forsvinder igen. Ligeledes kan moralsk panik forekomme igen og igen, som gammel vin på nye flasker. Moralsk panik kan endda lede til ny lovgivning eller ændre den måde, hvorpå samfundet opfatter fænomener eller grupper i samfundet (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 158-159).

4. Analyse

4.1 Analysestrategi

Nedenstående analyse er inddelt i tre analyser, som tilsammen skal besvare specialets problemformulering. De to første analysedele skal besvare specialets to undersøgelsesspørgsmål og er inddelt i forskellige emner, som er blevet begrebsstyret inden dataindsamlingen, både i det kvalitative og kvantitative materiale. Tredje analysedel er derimod struktureret efter, de fund vi har gjort i analysedel 1 og 2, for endeligt at kunne besvare problemformuleringen.

I analysedel 1 har vi anvendt begrebsstyret kodning, da vi som beskrevet i metodeafsnittet, benytter det ateoretiske casestudie. Det ateoretiske casestudie tager udgangspunkt i empirisk viden og eksisterende data, og er derfor ikke på forhånd styret af en teoritestende tilgang. Med baggrund i vores studie i kriminologi, kan vi derfor ikke undgå at vores kendskab til kriminologisk teori har en betydning for, hvordan casen undersøges. Vi har derfor været inspireret af udvalgte miljøkriminologiske teorier på baggrund af, at vi forinden dataindsamlingen formodede afdelingsbestyrelsens hensigter i deres ønske om at anvende tv-overvågning. I analysen indgår der kun de data, som relaterer sig til, hvorledes afdelingsbestyrelsen ønsker og forholder sig til tv-overvågning, og ofte kun de udtalelser, som relaterer sig til miljøkriminologisk teori.

I analysedel 2 har vi ligeledes valgt at benytte os af begrebsstyret kodning forinden dataindsamlingen. Dette er valgt ud fra, at vi har valgt et ateoretisk casestudie, som tager udgangspunkt i empirisk viden. Vi har ladet os inspirere af Det Kriminalpræventive Råds meningsmåling, for at undersøge om Gellerupparkens beboere har en anderledes holdning til tv-overvågning, end den øvrige befolkning havde i 2004. Derudover er analysen også styret af begreber fra forskellige rapporter lavet af Center for Boligsocial Udvikling. I analysedel 2 gør vi blandt andet brug af tre tryghedsfaktorer, som har afgørende indflydelse på, hvorvidt en beboer føler sig tryk eller utryk i sit boligområde, hvilket vi antager også har betydning for beboerens holdning til opsætning af tv-overvågning i Gellerupparken. Derudover er analysedel 2 også styret af det teorifortolkende casestudie og hermed også datastyret kodning, da vi efter dataindsamlingen kunne identificere mønstre, hvor teorien først spillede en væsentlig rolle i analysen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 223-225).

Analysedel 3 er styret af de data og fund vi har gjort i analysedel 1 og 2. Fundene fra analysedel 1 og 2 skal anvendes til at besvare problemformuleringen. Analysedel 3 er styret af det teorifortolkende casestudie, hvorfor vi anvender datastyret kodning, da vi efter fundene i de foregående analyser kunne se mønstre på, hvorfor forslagene blev som de gjorde, og hvorfor forslagene blev forkastet af beboerne ved afstemningen i 2014 (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 223-225).

4.2 Analysedel 1 - Bestyrelsesperspektiv

I det følgende afsnit vil det empiriske datamateriale blive genstand for analyse, for at kunne besvare undersøgelsesspørgsmål 1:

Hvorledes kan man forstå afdelingsbestyrelsens fokus på affald i Gellerupparken og deres ønske om at anvende tv-overvågning på affaldsproblematikker ud fra udvalgte miljøkriminologiske teorier?

I rapporten "Trygheden i danske byområder 2" lavet af Center for Boligsocial Udvikling (CFBU), fremgår det, at der i udsatte boligområder findes nabolagsproblemer, som kan virke utryghedsskabende for beboerne. Nabolagsproblemer inddeles i tre grupper, som relaterer sig til forskellige problematikker (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 5). De første nabolagsproblemer angår den *Personlige sikkerhed* som blandt andet er vold, trusler, narkokriminalitet og ballade på gaden. Den anden er *tyveri og indbrud* og den sidste er *lettere normbrud*, hvilket kan være affald på gaden, hærværk, graffiti, hensynsløs knallertkørsel og hensynsløs kørsel (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 5)

Det fremgår af rapporten, at især affald på gaden og hensynsløs bil- og knallertkørsel er velkendte tilfælde i de udsatte boligområder, da forekomsten af affald og hensynsløs kørsel er signifikant større i de udsatte boligområder end i andre byområder (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 17-18). Da vi interviewede forhenværende afdelingsformand Helle Hansen, spurgte vi, hvilke problemer, hun mente, at Gellerupparken var plaget af, hvortil hun udtalte: "*Altså for mig er det største problem svineri i opgangen, og tidligere var det også i området, og også stadigvæk (...)*" (Hansen 2016, t. 0.17.01). Gellerupparken oplever problemer med det Helle betegner som "svineri" i opgangene og i området, hvilket antages at være henkastet affald. Af CFBU rapporten fremgår det, at lettere normbrud oftere forekommer i Gellerupparken, da boligområdet ligger signifikant over

gennemsnittet for forekomsten af lettere normbrud end i andre udsatte boligområder (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 19-20). Det fremgår dog ikke af rapporten, hvilke lettere normbrud som forekommer oftest.

Udover problemer med affald udtaler Helle Hansen også at hensynsløs bil- og knallertkørsel er en problematik, som forekommer i Gellerupparken. Helle Hansen fortæller:

“De der knallerter, der kører på stierne, man er bange for, og det mest latterlige er, at det er en kommunalsti, der har vi kæmpet for, at kommunen skulle sige, at der ikke måtte køre knallerter, men i kommunen siger de, at det er de bløde trafikanter, så derfor skal de køre her og ikke ude på vejen. Så er det jo stien, der kører nede fra Nordgårdshallen og op til Yggdrasil, der er den jo ikke engang to-delt. Der skal du dele den sammen med knallerter, der bare kommer kørende ikk’. Men vi siger jo så i boligforeningen, at de ikke må køre på vores stier, og politiet kan så ikke finde ud af at håndhæve det, for hvad er det nu lige for en sti og sådan. Så derfor så kommer de der knallert problemer hvert forår, men nu har vi jo alle de her politifolk, så det er jo sådan en forårsleg hver gang. Men jeg vil sige knallerter og så lige nu syntes jeg også, at nu er nogle af drengene blevet større, det er så også, at de kører pisse hurtigt rundt på vejene herude ikk’... Det er helt sindssygt, hvordan de kører også på grund af de her ombygninger (Helhedsplanen).”

(Hansen 2016, t. 0.17.50)

Citatet illustrerer, at Gellerupparken oplever problemer med hensynsløs bil- og knallertkørsel. Derudover tyder det også på, at der er forvirring vedrørende ansvar for håndtering af den u hensigtsmæssige knallertkørsel. Samlet set kan hensynsløs kørsel sammen med henkastet affald være med til at give et indtryk af, at der ikke tages vare på det offentlige rum, og det er acceptabelt, at normbrud kan forekomme, uden at nogen griber ind (Kjeldsen & Avlund, 2016). Dette kan give en oplevelse af, at det er et utrygt område både for beboere og udefrakommende. I teorien Broken Windows fremgår det også, at når et område er plaget af synlig småkriminalitet og anden normbrydende adfærd, er der risiko for, at denne slags normbrydende adfærd vil blive forøget (Kelling & Wilson, 2011). Normbrud er ikke nødvendigvis lovbrud, og normbrud i hverdagen er derfor ikke altid et politianliggende (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 31). Derfor kan det stadig være vigtigt, at boligforeningen og områdemedarbejdere rustes til at skride ind overfor normbrydende adfærd, for at undgå utryghed og yderligere normbrydende adfærd (Kjeldsen &

Avlund, 2016, s. 31). I Gellerupparken har der igennem flere år været fokus på at nedbringe problemer med henkastet affald og svineri i opgangene og i området. Som et hensigtsmæssigt skridt til at forstå afdelingsbestyrelsens fokus på affaldsproblematikker vil vi i det følgende afsnit fremhæve to forskellige projekter, som har haft fokus på affaldsproblematikkerne i Gellerupparken.

4.2.1 Projekter med fokus på renholdelse og vedligeholdelse

Brabrand Boligforening fik i 2007 ti millioner kroner i tilskud fra Landsbyggefonden til at oprette "Meyer" projektet (Gellerup.nu, 2007). Projektet havde for det første til formål at gøre Gellerupparken til et pænere og renere sted, hvori "Meyerne" skulle arbejde med miljøopgaver og medvirke til en adfærdsændring hos beboerne med hensyn til deres affaldshåndtering. "Meyerne" skulle derudover påtage sig en "opdragende" funktion overfor områdets mange børn og unge og holde orden ved områdets containergårde, opgange og grønne arealer (Skriver, 2008). Igennem dialog, informationsmateriale og velkomstbesøg skulle "Meyerne" rådgive beboerne om blandt andet affaldshåndtering (Gellerup.nu, 2007). "Meyer" projektet kan sammenlignes med CPTED-strategien "renommé og vedligeholdelse", som er en kriminalpræventiv strategi inden for miljøkriminologisk teori. CPTED tilgangen har blandt andet sit teoretiske fundament i teorien om Broken Windows som foreskriver, at områder præget af affald, hærværk og graffiti kan signalere et fravær af social kontrol, hvilket kan medføre normbrydende adfærd og et sammenbrud af kontrol (Scherg, 2013, s. 53). Igennem CPTED strategien "renommé og vedligeholdelse" er hensigten at give et godt indtryk af et boligområde, både udadtil og indadtil for at signalere et højt niveau af social kontrol (Scherg, 2013, s. 63). Dette gøres blandt andet ved at renholde og vedligeholde et boligområde.

Ligesom CPTED strategien "renommé og vedligeholdelse" havde "Meyer" projektet også til formål at renholde og vedligeholde Gellerupparken og samtidig styrke beboerengagementet gennem vejledning og rådgivning vedrørende affaldshåndtering. "Meyer" projektet skulle signalere et højt niveau af social kontrol, for derigennem at give beboerne og udefrakommende et bedre indtryk af boligområdet. Et dårligt renommé kan nemlig resultere i et lavt beboerengagement, hvad angår vedligeholdelse af området. Dertil kan et dårligt renommé også gøre det vanskeligt for et boligområde at tiltrække ressourcerstærke beboere (Andersen, 2008, s. 97) (Vestergaard & Haagerup, 2010, s. 31). Et dårligt renommé har vist sig at være hovedgrunden til flytteovervejelser

i en række udsatte boligområder i Danmark (Andersen, 2008, s. 85)

Forhenværende afdelingsformand Helle Hansen fortæller, at ideen bag "Meyer" projektet, opstod på baggrund af teorien om Broken Windows:

"Altså kender i den der Broken Glass, vi skrev det faktisk i ansøgningen til Meyer projektet, men vi sagde det hvide håndklæde, at alle går uden om det, indtil én går ind over det, så vader alle ind over det. På den måde er det det samme, når det første skrald er lagt."

(Hansen 2016, t. 0.51.33)

Citatet illustrerer, hvordan at afdelingsbestyrelsen havde indtænkt teorien om Broken Windows i deres ansøgning til "Meyer" projektet. Jævnfør Broken Windows teorien er det nemlig vigtigt, at der handles på normbrydende adfærd, så der ikke sker et sammenbrud af kontrol. "Meyer" projektet antages, at skulle opretholde den sociale kontrol i Gellerupparken i form af at renholde området og samtidig signalere til beboerne, at normbrydende adfærd som henkastning af affald ikke er acceptabelt. "Meyer" projektet viste sig at have en god indflydelse på området, da projektet i løbet af fire år formåede at reducere affaldsmængderne på de grønne arealer med 53 procent og svineri og affald i opgangene med 59 procent (Agergaard, Meyerne har halveret affald i Gellerup, 2012). Efter en periode på fire år blev "Meyer" projektet nedlagt, dels på grund af manglende økonomiske midler og dels fordi Brabrand Boligforening, ifølge afdelingsformanden, ikke selv ville ansætte "Meyerne" efter projektperioden udløb (Hansen 2016, t. 0.27.02). Afdelingsbestyrelsen forsøgte efter "Meyer" projektet at fortsætte et lignende projekt gennem oprettelse af skånejobs til de mange førtidspensionister i området. Indsatsen kom til at hedde "Blokambassadør".

"Blokambassadør" er et igangværende projekt i Gellerupparken. Blokambassadørerne har til formål at skabe større tryghed og ejerskab for beboerne, samt at gøre beboerne opmærksomme på, at de selv betaler de ekstra udgifter, som er medført af henkastet affald, svineri og hærværk. Projektet har igennem dialog med beboerne fokus på at understrege vigtigheden af at holde opgangene rene og pæne. Derudover har projektet også til opgave at tale med beboerne om, hvad de sammen kan gøre ved hærværk, indbrud og utryghed (Jørgensen, 2014). Projektets formål er derfor ikke udelukkende renholdelse af opgange og området, ligesom "Meyer" projektet. Projektets formål kan blandt andet bære præg af CPTED tilgangens kriminalpræventive strategi

“territorialitet”. Denne strategi handler om at skabe størst mulig tilhørsforhold til et boligområde, for herigennem at udvikle beboernes ejerskabsfølelse. Blokambassadørerne skal rådgive og vejlede beboerne i, hvordan de håndterer deres affald for herigennem at få dem til at forstå at de selv betaler de omkostninger, det kan medføre, hvis de ikke sorterer deres affald korrekt ved containergårdene. Ligesom den kriminalpræventive strategi ”territorialitet”, har projektet til hensigt at skabe større ansvars- og ejerskabsfølelse hos beboerne både i forhold til affaldsproblematikker, men også i forhold til kriminalpræventive indsatser mod indbrud, hærværk og tryghed (Jørgensen, 2014).

Begge projekter skulle opretholde den sociale orden i forhold til renholdelse og andre normbrud. Projekterne må indikere, at afdelingsbestyrelsen anser både renholdelse og vedligeholdelse af Gellerupparken for vigtige, da begge faktorer har stor betydning for et udsat boligområdes renommé.

Ifølge CPTED strategien ”renommé og vedligeholdelse” hænger renholdelse og vedligeholdelse af et boligområde tæt sammen med områdets renommé. Helle Hansen fortæller, at Gellerupparken har problemer i forhold til dets image og branding (Hansen 2016, t. 0.56.37). Dette kommer blandt andet til udtryk, idet Helle fortæller om Gellerupparkens tilstand, og hvordan det især har betydning for områdets renommé:

“Det er jo svineriet, der gør, at når folk kommer herud, at de syntes her er ulækkert ik’. Det er jo svineriet, blokkerne er jo som sådan fine nok. Menneskerne er jo fine nok, når de bare går rundt på gaden. Men når man kommer forbi, og man ser en afbrændt scooter, der har ligget i flere dage, det er jo det, der giver indtrykket af slum og ghetto. Så det er der, man skal tage fat”

(Hansen 2016, t. 0.50.35)

Ovennævnte citat må formodes at kunne sammenlignes med den proces, som et lokalsamfund kan komme ind i, hvis der ikke handles på eksempelvis hærværk eller sammenbrud af kontrol, som Broken Windows teorien foreskriver det. En afbrændt scooter, som har ligget i området i flere dage uden, at nogen har fjernet den, kan give Gellerupparken et dårligt renommé. Den afbrændte scooter signalerer lav social kontrol og hvis denne er en del af bybilledet i Gellerupparken, risikerer området at fremstå som slum og ghetto. Citatet illustrerer, at Helle Hansen er opmærksom på, hvilken betydning manglende renholdelse og vedligeholdelse har for et boligområdes renommé.

Hvad angår vedligeholdelse af Gellerupparken tyder det på, at der udvises en høj social kontrol, idet Helle Hansen fortæller: “(...) hvis noget bliver smadret et vindue herude, så skifter vi det hurtigt(...)” (Hansen 2016, t. 0.51.33). Ifølge Wilson og Kelling vil en hurtig udskiftning af en smadret rude sørge for at signalere, at der tages vare på området (Kelling & Wilson, 2011). Dog findes det ikke tilstrækkeligt, at et boligområde kun har fokus på vedligeholdelse. Der skal også være fokus på at holde boligområdet rent, sådan at renholdelse og vedligeholdelse tilsammen kan modvirke et dårligt renommé.

4.2.2 Ghattolistens påvirkning på Gellerupparkens renommé

Gellerupparkens renommé antages også at kunne være påvirket af andet end manglende renholdelse og vedligeholdelse. Gellerupparken har siden 2010 ligget på Regeringens såkaldte ghettoliste (Hansen, 2016). Ghattolistens navn blev dog ændret efter SRSF-regeringens tiltræden i efteråret 2011. Regeringen anså ghetto-betegnelsen for i sig selv at bidrage til problemerne i de udsatte boligområder, hvorfor listen kom til at hedde: Listen over særligt udsatte boligområder (Wacquant, 2013, s. XV). Dog kom Listen over særligt udsatte boligområder igen til at hedde ghettolisten, da den nye Venstre-regering vendte tilbage i 2015 (Agergaard, 2015).

De kriterier et boligområde skal opfylde for at være på ghettolisten kan være en indikator på, hvorfor det kan være svært for eksempelvis Gellerupparken at modvirke dets renommé. Set ud fra sociologiske perspektiver kan strukturelle forhold forårsage, at et byområde oplever et sammenbrud af kontrol (Kelling & Wilson, 2011). Dette kan skyldes en høj koncentration af raceadskillelse, heterogenitet, familieforstyrrelser samt tab af job eller industri. Ghattolistens kriterier illustrerer, at de strukturelle forhold spiller en væsentlig rolle i forhold til at definere hvilke boligområder, som oplever sammenbrud af kontrol.

Dette kan eksempelvis understøttes ud fra kriteriet om, hvor stor en andel af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, som er bosiddende i boligområdet. I Gellerupparken bor der 80,6 procent indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande (Hansen, 2016). Heraf findes der cirka 80 forskellige nationaliteter, hvorfor et strukturelt forhold som heterogenitet er tilstede i Gellerupparken (Samvirket).

Endvidere findes der også en stor koncentration af arbejdsløse idet, Gellerupparken har en arbejdsløshedsprocent på 51,9 (Hansen, 2016).

Vi finder det interessant at nævne, at Wilson og Kelling ikke mener, at et samfunds strukturelle forhold kan diktere hvilke lokalsamfund, som oplever et sammenbrud af kontrol og heraf en eventuel høj kriminalitets rate. Wilson og Kelling mener derimod, at et samfund er dynamisk uanset dets strukturelle forhold og dets forekomst af kriminalitet, og kan være i stand til at forandre sig, hvis der handles på uorden. Modsat Wilson og Kellings teori antager vi, at Gellerupparkens strukturelle forhold har betydning for om boligområdet er dynamisk og i stand til at forandre sig. Igennem medierne og samfundet kan ghettolistens eksistens forstærke og opretholde de strukturelle forhold i Gellerupparken, som er med til at marginalisere boligområdet fra resten af samfundet. Ghettoisten risikerer at fastholde Gellerupparken og andre udsatte boligområder i en tilstand, som kan være svær at forandre. Gellerupparken blev allerede tilbage i 1970'erne fremstillet negativt i medierne, idet Helle Hansen fortæller:

"Min første oplevelse med medierne selv, det var, da jeg skulle konfirmeres i 1978, nede i Gellerup Kirke, der var der en, der hed Jørgen Torgaard, der lavede sådan et tv-program fra Danmarks Radio, som hed "Kirkeligt forum", og han var ude og vise "kirken i betonet" hed programmet(...). Der startede han jo udsendelsen med et citat, der hed "Jeg vil hellere have min højre arm hugget af, end at bo i Gellerupparken" (...) Sådan var det allerede i 70'erne, og der boede der altså ikke ret mange fremmede i Danmark."

(Hansen 2016, t. 0.01.34)

Den svenske samfundsforsker Ove Sernhede taler også om marginalisering af udsatte boligområder. Sernhede mener, at de såkaldte ghettoområder er involverede i territoriale stigmatiseringsprocesser, og at især medierne bidrager til, at dæmonisere livet og forholdene i boligområderne (Sernhede, 2002). Den dårlige medieomtale kan ifølge Sernhede skabe frygt og utryghed i og udenfor de marginaliserede boligområder. Sernhede påpeger også, i forbindelse med en undersøgelse lavet i et multietnisk forstadsområde til Gøteborg, at det især var fælles for de unge i boligområdet, at de oplevede eksklusion og en fornemmelse af at være placeret i et reservat og udstødt fra samfundet (Sernhede, 2002, s. 2).

Det må derfor antages at være svært for Gellerupparken at forbedre deres renommé så længe, at boligområdet hvert år skal udpeges som værende et ghettoområde på baggrund af deres livsvilkår.

4.2.3 Tv-overvågning af affaldsproblematikker

I interviewet med Helle Hansen spørger vi hende, hvorfor afdelingsbestyrelsen ønskede at anvende tv-overvågning på affaldsproblematikker. Helle Hansen fortæller:

”Der kommer så mange udefra og afleverer affald på vores containergårde, og det var jo problemet og det var jo derfor vi gerne ville have videoovervågning.”

(Hansen 2016, t. 0.34.00)

De mange problemer med ulovlig henkastning af affald fra erhvervsdrivende understøttes af den daværende direktør for Brabrand Boligforening Torben Overgaard, da han i 2009 udtalte til Jyllands Posten:

”Vi har et meget stort problem med mindre erhvervsdrivende, der vil være fri for at betale for at komme af med deres affald, og så placerer, de det hos os.”

(Jyllands-Posten, 2009)

I 2015 fremgår det ligeledes, af en artikel fra Jyllands Posten, at den ulovlige henkastning af affald fra erhvervsdrivende stadig er et aktuelt problem (Haislund, 2015). Den ulovlige henkastning af affald ved Gellerupparkens containergårde giver høje omkostninger for Gellerupparkens beboere, da det er beboerne, som betaler for bortskaffelsen af affaldet i form af huslejestigninger (Broberg, 2009).

Afdelingsbestyrelsen var derfor i første omgang interesseret i at anvende tv-overvågning ved Gellerupparkens containergårde, men fik i 2009 afslag fra politiet, da problemerne med de erhvervsdrivende ikke blev anset for at være af væsentlig hensyn til kriminalitetsbekæmpelse. Fem år efter afdelingsbestyrelsen ønskede at få opsat tv-overvågning ved Gellerupparkens containergårde, indkaldte afdelingsbestyrelsen områdets beboere til en afstemning om, hvorvidt der skulle opsættes af tv-overvågning i Gellerupparken. Ved afstemningen i 2014 indeholdte forslag 1 tv-overvågning af containergårdene, men også af opgangene. Helle Hansen fortæller, at forslaget om tv-overvågning af containergårdene ikke skulle have været med i forslag 1, men tv-overvågning af containergårdene skulle have været et forslag for sig selv (Hansen 2016, t. 0.42.25). Tv-overvågning af områder med almindelig adgang, hvilket i dette tilfælde er ved Gellerupparkens

containergårde, skal ikke godkendes af beboerne, men af politidirektøren. Det er derfor bemærkelsesværdigt, at afdelingsbestyrelsen vælger at inddrage forslaget om tv-overvågning ved containergårdene, da beboerne ikke skal give tilladelse hertil.

Tilbage i 2009 ønskede afdelingsbestyrelsen ikke at tv-overvåge området opgange, da de ikke mente, at der var et problem dengang (Hansen 2016, t. 0.34.20). Vi spurgte derfor Helle Hansen, hvorfor afdelingsbestyrelsen ville have tv-overvågning i opgangene i 2014, hvortil hun fortæller:

”Jo, det var blandt andet på grund af det med postkasserne, men ind imellem var det også, fordi der var indbrud i kældrene, og nogle gange var der kælderbrande, men det har der snart heller ikke været i fem år. Men fra vi begynder at snakke til det bliver effektueret, der går tre år ikke, derfor ændrer ting sig også undervejs. Men det vi også får gjort i mellemtiden, det er, at vi så får det nye nøglesystem, hvor vi så vælger at have en brik til kælderindgangene. Det gør også, at der ikke er alt det der løben ud og ind. Vi kan styre lidt mere, fordi du kun har adgang til din egen kælder. Af andre veje har vi jo også fået det dæmpet lidt.”

(Hansen 2016, t. 0.45.04)

Helle angiver i citatet, at begrundelsen for at ville opsætte tv-overvågning i opgangene var, fordi der havde været problemer med indbrud og ildebrande i kældrene, men også på grund af frygt for hærværk på postkasserne, da disse skulle flyttes ned i stueetagen. Helle fortæller, at frygten ikke var velbegrunderet, da der ikke forekom hærværk på postkasserne og der havde heller ikke været kælderbrande i fem år (Hansen 2016, t. 0.42.49). Nøglesystemet, som blev indført i 2012, havde ifølge Helle Hansen reduceret de få problemer, der var med ildebrande og indbrud i kældrene, hvilket var den egentlige årsag til, at afdelingsbestyrelsen ønskede tv-overvågning i opgangene (Hansen, 2012). Det findes derfor bemærkelsesværdigt, at afdelingsbestyrelsen stadig havde et ønske om at tv-overvåge opgangene i 2014, idet problemer med indbrud og ildebrande var reduceret igennem nøglesystemet som blev indført i 2012. Som Helle Hansen fortæller i ovenstående citat, så går der tre år fra, at afdelingsbestyrelsen begynder at tale om tv-overvågning til, at forslaget om tv-overvågning effektueres i 2014. Helle udtaler, at ting ændres undervejs, hvorfor dette også tyder på, at afdelingsbestyrelsens ønske om at anvende tv-overvågning i Gellerupparkens opgange til at starte med, var på grund af problemer med ildebrande og indbrud i kældrene. Afdelingsbestyrelsens ønske og formål med at anvende tv-

overvågning kan derfor have ændret sig siden, de begyndte at tale om tv-overvågning. Helle fortæller dog ikke i interviewet hvordan og hvorfor formålet med at tv-overvåge opgangene undervejs havde ændret sig til at omhandle problemer med affald i 2014.

4.2.4 Forsøgsperiode med tv-overvågning i opgange mellem 2009-2012

En af grundene til, at afdelingsbestyrelsen ønskede tv-overvågning i opgangene kan være på baggrund af en forsøgsperiode i 2009, hvor der blev opsat tv-overvågning i de tre værste opgange i Gellerupparken (Hansen 2016, t. 0.36.03). Helle Hansen udtaler i en artikel efter forsøgsperioden havde kørt i halvandet år, at affald i opgangene og urinering i elevatorerne var årsagen til, at afdelingsbestyrelsen opsatte tv-overvågning (Johansen, 2012). Af en artikel fra 2012 fremgik det, at forsøgsperioden havde en god effekt på at reducere hærværk, svineri og affald i opgangene (Nydam, 2012). Helle Hansen udtaler i artiklen, at beboerne snart skulle stemme om, hvorvidt tv-overvågning i Gellerupparkens opgange skulle være en permanent løsning, og at beboerne ville få en øget sikkerhed, pænere opgange og mindre hærværk (Nydam, 2012). Det kunne derfor tyde på, at afdelingsbestyrelsens ønske om at tv-overvåge opgangene i 2014 var på baggrund af den effekt tv-overvågning havde i forsøgsperioden.

Helle Hansen fortæller i forbindelse med effekten af tv-overvågning i forsøgsperioden, at:

"(...) jeg tror, dem de har fanget mest, det var dem, der har prøvet at ødelægge videokameraerne, der kunne man jo se, hvem det var. Han kom så også og betalte, så hans far ikke fik noget af vide."

(Hansen 2016, t. 0.39.37)

Kelling og Wilson argumenterer for, at tilstedeværelsen af normbrydende adfærd kan signalere til kriminelle og potentielle kriminelle, at det er "gratis" at begå kriminalitet (Kelling & Wilson, 2011). Det kan derfor tyde på, at afdelingsbestyrelsen ved hjælp af tv-overvågning ønskede at signalere til kriminelle og potentielt kriminelle, at det ikke var gratis at begå hærværk i opgangene. Dette illustreres i citatet, hvor Helle Hansen fortæller, at personen, der ødelagde kameraet, skulle betale for det. Tv-overvågningen var derfor behjælpelig til at opklare, hvem gerningsmanden var og boligforeningen kunne dermed stille den pågældende til ansvar for sine handlinger ved at erstatte skaderne på kameraet. Det må derfor antages, at afdelingsbestyrelsen tiltænker at tv-overvågning

vil kunne være behjælpelig til at signalere, at opgangene bevogtes, og at både normbrud og lovbrud ikke accepteres. Dertil antager vi også, at optagelserne fra tv-overvågningen vil kunne blive anvendt som dokumentation i sager mod beboere, som ikke overholder husordenen, selvom at dette reelt er ulovligt. Helle udtaler ved afstemningen i 2014, at hvis boligforeningen oplever et vedvarende og tiltagende problem med affald i en opgang eller urinering i en elevator, så må boligforeningen gerne anvende optagelserne for at sende en regning til den pågældende beboer (Brabrand Boligforening, 2014).

Som beskrevet i problemfeltet anvender flere boligforeninger tv-overvågning til at overvåge beboernes affaldshåndtering, hvilket ifølge lektor og forsker i persondataret Charlotte Bagger Tranberg er i strid med loven, da affaldshåndtering ikke har noget med kriminalitet at gøre (Gjerding & Andersen, 2012).

Lektor og overvågningsforsker ved Aarhus Universitet, Peter Lauritsen udtaler dog, at han ikke er overrasket over, at tv-overvågning anvendes til andet end kriminalitet, selvom det er i strid med loven. Han understreger, at der er et paradoks i netop den ulovlige skraldeovervågning, idet han udtaler:

"Hvis videoovervågning rent faktisk skal virke, så er det måske netop i forhold til skraldehåndtering. I modsætning til unge, der laver kriminalitet, mens de er fulde eller på stoffer, så står folk med deres skrald i en rationel situation, hvor der er større chance for, at de laver en risikoanalyse og ændrer adfærd, hvis der hænger et kamera."

(Gjerding & Andersen, 2012)

Peter Lauritsen mener, at tv-overvågning af affaldsproblematikker kan have en effekt, da han henviser til, at det at smide affald er en rationel handling. Vi formoder, at afdelingsbestyrelsen anser, at tv-overvågning ville have en afskrækkende og opdragende effekt overfor beboerne, som kunne få dem til at tænke sig om én ekstra gang, inden de smider eller sortere deres affald. Vi finder det hertil essentielt at påpege, at når eksperter som Charlotte Bagger Tranberg mener, at det er i strid med loven, at anvende tv-overvågning til at overholde egne interne retningslinjer er det af henhold til persondataloven, at boligforeningerne ikke må foretage en generel gennemgang af videooptagelserne.

Dog kan hendes udtalelse om, at affald ikke har noget med kriminalitet at gøre, diskuteres, hvis der tages udgangspunkt i Broken Windows tankegangen, hvilket vi forsøger at illustrere i følgende.

Den videnskabelige artikel "The spreading of disorder", som er baseret på seks felteksperimenter viser, at normbrydende adfærd kan have en negativ indflydelse på konformiteten i henhold til andre normer og regler (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008). Dette er ikke kun tilfældet ved sociale normer, men også i forhold til anordninger fra politiet (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008). Normbrud kan lede til brud på andre normer eller legitime regler og endda muligvis kriminalitet (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008). Ét af de seks felteksperimenterne udført på Grønningen i København viste, at der var signifikant flere, som smed deres affald i en gyde plaget af meget graffiti, hvorimod det viste sig, at folk smed markant mindre affald i gyden uden graffiti. Der kan derfor argumenteres for, at lettere normbrud såsom henkastet affald og hensynsløs kørsel også ville kunne føre til brud på andre legitime normer og regler i Gellerupparken, da disse normbrud forekommer.

Det må derfor antages, at når afdelingsbestyrelsen ønsker at anvende tv-overvågning til affaldsproblematikker, er det for at gøre Gellerupparken pænere og renere og dermed forebygge, at området sænker ned i en tilstand af uorden, hvilket ifølge eksperimentet kan føre til andre brud på legitime normer og regler.

Den videnskabelige artikel "The spreading of disorder" konkluderede også, at når mennesker observerer at andre overtræder bestemte sociale normer eller legitime regler, er de mere tilbøjelige til at overtræde samme normer eller andre normer og regler (Keizer, Lindenberg, & Steg, 2008). Det må deraf tolkes, at når folk smider affald i Gellerupparken og observerer, at andre gør det, kan det resultere i, at den observerende er mere tilbøjelig til at smide sit affald eller til at bryde andre sociale normer eller regler. Vi antager derfor, at afdelingsbestyrelsens ønske om at anvende tv-overvågning er et forsøg på at forstærke den påbudte norm om, at det ikke er acceptabelt at smide affald. "Meyer" projektet var blandt andet et projekt, som havde fokus på at styrke den påbudte norm i Gellerupparken. Ifølge artiklen "The spreading of disorder" virker en påbudt norm mere effektivt, hvis den er en del af folks hverdag. Eftersom "Meyer" projektet ikke længere eksisterer, er det nu Blokambassadørerne, som blandt andet har fokus på at påminde beboerne om, at det ikke er acceptabelt at henkaste affald. Helle Hansen udtaler dog, at "Blokambassadør" projektet er: "(...) en tynd udgave af det der, vi kaldte Meyer projektet" (Hansen 2016, t. 0.21.46). "Blokambassadør" projektet har som tidligere nævnt ikke de samme

arbejdsopgaver, som "Meyerne" havde, hvorfor det må antages, at den påbudte norm ikke styrkes på samme måde.

Det kunne derfor antages, at afdelingsbestyrelsen ønskede at anvende tv-overvågning for at styrke den påbudte norm i området både gennem mulighed for dokumentation og deraf afskrækkelse.

4.2.5 Helhedsplanens påvirkning på forslag 2

Ved afstemningen i 2014 omhandlede forslag 2 tv-overvågning af postkasserne i Gellerupparkens opgange, hvilket skulle betales igennem et rådighedsbeløb, som var afsat i Helhedsplanen (Hansen 2016, t. 0.42.49). Helle Hansen oplyser, at der ikke var meget hærværk ved postkasserne, hvorfor det undres, at forslag 2 overhovedet blev fremlagt i 2014 (Hansen 2016, t. 0.45.04). Det er endvidere påfaldende, at forslag 2 er sponsoreret af Helhedsplanen, hvorfor det afsatte rådighedsbeløb til tv-overvågning, kan formodes at indgå i en større politisk dagsorden om at tv-overvåge Gellerupparken. Helhedsplanen havde tilbage i 2007 til formål at modvirke Gellerupparkens dårlige omdømme. Området beskrives i Helhedsplanen som stort og fremmedgørende overfor både beboere og gæster, som medvirker til, at byens øvrige borgere ikke færdes så ofte i området (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007). Derudover står der beskrevet i Helhedsplanen at:

"(...) områdets monofunktionalitet og fysiske udtryk kombineret med beboernes ringe tilknytning til arbejdsmarkedet og gennemgående lave indkomster, de mange børn uden støttende forbilleder, en nettotilflytning af folk udenfor arbejdsmarkedet og med lave indkomster samt et dårligt omdømme medfører en risiko for, at området udvikler sig til et afsondret parallelsamfund i forhold til det øvrige Århus. Det er udfordringen. Målet med denne, er at hindre, at dette sker."

(Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007, s. 8)

Helhedsplanen skal blandt andet etablere uddannelsesinstitutioner i området, som forudsiges at kunne være behjælpelig med at omdanne livet i området og tilmed skabe et andet omdømme og tiltrække nye borgere (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007). Udover etablering af eksempelvis uddannelsesinstitutioner beskrives det også i Helhedsplanen, at det er vigtigt, at området bliver mere trygt i form af oprydning, som vil lede til en forskønnelse af området og herved også gøre det mere trygt (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007). Dette er

valgt på baggrund af, at 24 procent af Gellerupparkens beboere, som ønskede at fraflytte området eller som allerede var flyttet, nævnte at bedre vedligeholdelse ville få dem til at blive boende. Hertil nævnte 46 procent, at var der mindre kriminalitet, vold og hærværk kunne det muligvis få dem til at genoverveje at blive boende i Gellerupparken (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007). "Meyer-projektet" blev derfor iværksat af Brabrand Boligforening som en del af Helhedsplanen, hvor renholdelse og vedligeholdelse af området var i fokus. Renholdelse og vedligeholdelse var det første skridt til et bedre omdømme inden, at Helhedsplanen startede på den kriminalpræventive reovering (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007). Helhedsplanen gør derfor brug af CPTED tilgangens kriminalpræventive strategi "renommé og vedligeholdelse". Det kan derfor tyde på, at forslagene om at tv-overvåge opgangene, var en del af områdets allerede igangværende kriminalpræventive reovering i forbindelse med Helhedsplanen. Helle Hansen var tidligere ansat i Aarhus Kommune, hvor de samarbejdede med Brabrand Boligforening om at igangsætte "Meyer" projektet, som var en del af Helhedsplanen (Hansen 2016, t. 0.21.45). Derudover fortæller Helle, at hun har været meget involveret i det boligsociale arbejde i Gellerupparken og at hun har siddet med til alle møder vedrørende Helhedsplanen, både da hun var ansat ved Aarhus Kommune og senere som afdelingsformand (Hansen 2016, t.0.14.02). Helle kan derfor som afdelingsformand have videreført incitamenter fra hendes arbejde i Aarhus Kommune, hvor hun samarbejdede med Brabrand Boligforening.

4.3 Delkonklusion

På baggrund af ovenstående analyse kan det konkluderes, at der findes signifikant flere lettere normbrud i Gellerupparken, end i andre udsatte boligområder. Problemer med henkastet affald i led med hensynsløs bil- og knallertkørsel kan føre til, at Gellerupparken opfattes som et utrygt sted at færdes for både beboere og udefrakommende. Vi fandt hertil, at lettere normbrud kan give et indtryk af, at der er manglende social kontrol og uorden i Gellerupparken og at normbrud kan forekomme. Det tidligere "Meyer" projekt var til for at vedligeholde og renholde området for at undgå et fravær af social kontrol. "Meyer" projektet skulle være med til at forebygge kriminalitet og normbrud samt forbedre områdets renommé. Wilson og Kelling mener, at et boligområde er i stand til at forandre sig, og at strukturelle forhold ikke har betydning for denne forandringsproces. Modsat Wilson og Kelling kunne vi af analysen konkludere, at Gellerupparkens muligheder for at forandre sig er påvirket af flere forskellige strukturelle forhold, som blandt andet

fremgår af ghettolisten, hvorpå Gellerupparken har figureret siden listens tilblivelse i 2010.

Gellerupparkens beboere risikerer på baggrund af listen at blive marginaliseret, hvilket kan føre til yderligere stigmatisering af området og dets renommé.

Fokus på renholdelse af Gellerupparken er vigtig for afdelingsbestyrelsen, da det ifølge miljøkriminologiske teorier blandt andet kan have en stor betydning for et boligområdes image. Afdelingsbestyrelsens ønske om at anvende tv-overvågning på affaldsproblematikker omhandlede i første omgang ulovlig henkastning af affald fra erhvervsdrivende. Afdelingsformanden Helle Hansen fortalte, at ønsket om at tv-overvåge opgangene skyldtes, at de havde problemer med indbrud og ildebrande. Vi fandt dog frem til at forsøgsperioden ikke omhandlede problemer med ildebrande og indbrud, men derimod problemer med henkastet affald og svineri i opgangene. Det fremgår derfor ikke tydeligt, med hvilket formål afdelingsbestyrelsen ønskede at anvende tv-overvågning i opgangene ved afstemningen i 2014.

Ønsket om at tv-overvåge opgangene antages desuden at være påvirket af den planlagte kriminalpræventive renovering, som er en del af Helhedsplanen. Afdelingsbestyrelsen vil med tv-overvågning signalere, at det ikke er acceptabelt at begå kriminalitet eller normbrud i opgangene. Afdelingsbestyrelsens ønske om at anvende tv-overvågning må konkluderes, at være for at forbedre Gellerupparkens image og omdømme, og for at undgå sammenbrud af kontrol og deraf yderligere normbrud og kriminalitet. Derudover kan det på baggrund af forsøgsperioden og Helle Hansens udtalelser til medierne i denne forbindelse konkluderes, at afdelingsbestyrelsen blandt andet ønsker at anvende tv-overvågning til at finde ud af, hvilke beboere, som sviner og henkaster affald i opgangene. Ved hjælp af tv-overvågning kan boligforeningens driftsansvarlige frem til, hvilke beboere som skal betale for svineriet i opgangene. Alt dette sker ud fra et ønske om at forbedre områdets image og omdømme. Derudover kunne det også antages, at afdelingsbestyrelsen er interesseret i at komme problemer med affald til livs, på grund af de høje udgifter som boligforeningen og beboerne skal betale for den ekstra rengøring og de bøder der gives fra Aarhus Kommune i forhold til manglende sortering af affald.

4.4 Analysedel 2 - Beboerperspektiv

I følgende afsnit vil datamaterialet blive analyseret for at kunne besvare undersøgelsesspørgsmål 2:

Hvordan kan nogle beboeres holdning til tv-overvågning forstås ud fra DKR's meningsmåling, og hvilke årsager kan ligge til grund for beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange?

4.4.1 Beboernes holdning til tv-overvågning på tre forskellige steder

Som beskrevet i problemstillingen var vi interesseret i at undersøge, om der kunne ses et sammenfald mellem, de årsager som befolkningen gav for deres holdning til tv-overvågning i DKR's meningsmåling fra 2004, og de årsager som beboerne gav for deres holdning til tv-overvågning på tre forskellige steder. Dette findes interessant, da Gellerupparkens beboere muligvis ikke er imod tv-overvågning i det offentlige rum, men derimod er negative overfor tv-overvågning tættere på privatsfæren, ligesom flertallet af befolkningen i 2004. Holdningen til tv-overvågning tæt på privatsfæren sammenkobles med de kvalitative interviews, men også med vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse. Dette blev desuden valgt, eftersom at afstemningen i 2014 ikke gav et billede af, hvordan holdningen til tv-overvågning så ud blandt beboerne i 2016.

Beboernes holdning til tv-overvågning i det offentlige rum

Ifølge DKR's meningsmåling fra 2004 var befolkningen generelt positive overfor tv-overvågning i det offentlige rum³ (Det Kriminalpræventive Råd, 2005, s. 11). De fire interviewede beboere fra de kvalitative interviews deler samme holdning, da de alle udtrykker, at de er positive overfor tv-overvågning i det offentlige rum. Fælles for alle beboerne er, at de finder tv-overvågning nødvendig i forhold til at bekæmpe og forebygge kriminalitet. Derudover giver beboerne også udtryk for, at tv-overvågning hjælper og gør det nemmere for politiet at opklare, hvem der har begået kriminalitet (Mohammed 2016, t. 0.17.52, Mustafa 2016, t. 0.29.48, Ibrahim 2016, t. 0.12.04, Soheila 2016, t. 0.16.48). Hertil udtaler Mustafa og Mohammed også:

³ I og uden for banker og posthuse, på togstationer, uden for og inden for på diskoteker, restauranter og barer, i butikker, i tog og busser, på fællesarealer i overdækkede butikcentre, restauranter, barer og på gågader

“Det er nemt og trygt og fange dem, som prøver at lave noget, det er mest sikkert system. Det forhindrer folk, der prøver at komme til bank osv. Så det forhindrer tyveri og røveri og sådan.”

(Mustafa 2016, t. 0. 29.48)

“Der er mange af de her kriminelle, hvis de ser et overvågningskamera, så flytter de sig og går over til en anden gade, hvor der ikke er tv-overvågning, de kriminelle ved jo godt, hvor tv-overvågningen er, så de går bare væk, og sådan nogle som os normale mennesker, vi kan bare gå, hvor der er overvågning og føle os trygge.”

(Mohammed 2016, t 0.19.08)

Fælles for både Mustafa og Mohammed er, at de anser en form for tryghed ved tv-overvågning på offentlige steder. Denne oplevelse af tryghed ses også i DKR's meningsmåling, da befolkningen er positive overfor tv-overvågning i det offentlige rum, da de er af den opfattelse at tv-overvågningen forebygger kriminalitet (Det Kriminalpræventive Råd, 2005).

Beboernes holdning til tv-overvågning i det halvoffentlige rum

Befolkningen er generelt mindre positiv overfor tv-overvågning i det halvoffentlige rum⁴ i modsætningen til det offentlige rum (Det Kriminalpræventive Råd, 2005). De adspurgte beboere, i de kvalitative interviews, udtrykker alle, at de er mindre positive overfor tv-overvågning i det halvoffentlige rum, som eksempelvis på arbejdspladsen. Beboerne har forskellige holdninger til, hvor de mener, at tv-overvågning vil have sin berettigelse i det halvoffentlige rum (Ibrahim 2016, t. 0.11.50, Soheila 2016, t. 0.18.08, Mohammed 2016, t. 0.19.58, Mustafa 2016, t. 0.30.33). Flere af beboerne udtrykker, at tv-overvågning på arbejdspladsen kan give udtryk for mistillid til medarbejderne, hvilket de ikke bryder sig om (Soheila 2016, t. 0.18.08, Mohammed 2016, t. 0.19.58).

Beboernes holdning til tv-overvågning tæt på privatsfæren

Tv-overvågning tæt på privatsfæren⁵ viste i DKR's meningsmåling, at knap 9 ud af 10 var negative overfor tv-overvågning på dette sted (Det Kriminalpræventive Råd, 2005). DKR undersøgte også, hvilke årsager befolkningen primært lagde til grund for at være negative overfor tv-overvågning på visse steder. Flertallet lagde krænkelse af privatlivets fred til grund for deres

⁴ offentlige toiletter, fitnesscentre, svømmehaller, solarier og arbejdspladsen.

⁵ Hjemme på vejen eller i opgangen eller i omklædnings- og prøverum.

negative holdning til tv-overvågning, særligt i privatsfæren. I vores spørgeskemaundersøgelse var beboerne negative overfor tv-overvågning i deres opgang på baggrund af, at de mente, at det var en krænkelse af privatlivets fred. Hele 44 procent af de beboere, som var negative overfor tv-overvågning i opgangene, lagde denne årsag til grund for deres holdning (Se bilag 7: Grafer fra spørgeskemaundersøgelse, tabel 1). I de kvalitative interviews med beboerne spurgte vi dem ligeledes om deres holdning til tv-overvågning tæt på privatsfæren. Fælles for beboerne var, at de ligesom befolkningen i 2004, var negative overfor tv-overvågning tæt på privatsfæren (Soheila 2016, t. 0.20.34, Ibrahim 2016, t. 0.11.53, Mohammed 2016, t. 0.23.40, Mustafa 2016, t. 0.32.40). Det må derfor antages, at de fire beboeres holdning til tv-overvågning tæt på privatsfæren ikke var anderledes end befolkningens holdning til tv-overvågning i 2004. Da vi spørger Ibrahim, hvilken holdning han har til tv-overvågning i privatsfæren, udtaler han følgende:

“Det bryder jeg mig ikke om. Altså hvis vi skal sætte tv-overvågning op herude, så synes jeg også, at man skal sætte det op ude i Åbyhøj, hvad er forskellen på os og derude? Eller på villavejene i Risskov?”

(Ibrahim 2016, t. 0.11.53)

Citatet illustrerer, hvorledes Ibrahim ikke anser Gellerupparken for at være anderledes end andre byområder i Aarhus. Mohammed fortæller også:

“Det er altid for privat, at der er overvågning lige ved ens hoveddør, det overtræder privatlivets fred (...).”

(Mohammed 2016, t. 0.23.40)

Mohammed tilkendegiver, ligesom 44 procent af Gellerupparkens adspurgte beboere i vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse, at tv-overvågning tæt på privatsfæren er en krænkelse af privatlivets fred. Dog findes det væsentligt at påpege, at vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse viste, at flertallet af beboerne var positive overfor tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, hvilket var modsat afstemningen i 2014 og meningsmålingen fra DKR. Vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse viste, at 58 procent af beboerne ønskede tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, hvorimod 42 procent ikke ønskede tv-overvågning i opgangene (Se bilag 7: Grafer fra spørgeskemaundersøgelse, tabel 2). Derudover viste det sig, at 28 procent ud af de 58 procent, som var positive overfor tv-overvågning i Gellerupparkens

opgange, var af den overbevisning at tv-overvågningen ville give dem større tryghed (Se bilag 7: Grafer fra spørgeskemaundersøgelse, tabel 3). Dette var også tilfældet i DKR's meningsmåling fra 2004, hvor 28 procent af de adspurgte lagde øget tryghed til grund for at være positive overfor tv-overvågning (Det Kriminalpræventive Råd, 2005, s. 13).

I DKR's meningsmåling var der en tendens til, at flere kvinder end mænd angav tryghed, som årsag for deres positive holdning til tv-overvågning. Dette begrundes ud fra, at særligt kvinder frygter at blive udsat for vold og voldtægt (Det Kriminalpræventive Råd, 2005). I vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse viste det sig modsat af DKR's meningsmåling, at flere mænd end kvinder tilkendegav, at tv-overvågningen gav dem større tryghed (Se bilag 7: Grafer fra spørgeskemaundersøgelse, tabel 4). Ifølge undersøgelsen "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet", som er lavet på baggrund af offerundersøgelser fra 2005-2014, fremgår det, at mænd har større risiko for at blive ofre for vold (Pedersen, Kyvsgaard, & Balvig, 2015). Det kan derfor muligvis forklare, hvorfor der er flere mænd end kvinder i Gellerupparken, som mener tv-overvågning kan give dem en større tryghed. Undersøgelsen viser også, at risikoen for at blive udsat for vold er størst i ungdomsårene og op til midt i 20'erne (Pedersen, Kyvsgaard, & Balvig, 2015, s. 53-54). Vores spørgeskemaundersøgelse viser ligeledes, at 35 procent af de 18-25 årige har angivet at tv-overvågning giver dem større tryghed (Se bilag 7: Grafer fra spørgeskemaundersøgelse, tabel 5).

Ud af de 58 procent, som ville have tv-overvågning i opgangene, begrundede 43 procent deres holdning med, at de var af den overbevisning, at tv-overvågning forbyggede kriminalitet (Se bilag 7, tabel 3). I DKR's meningsmåling var 49 procent, af de som var positive overfor tv-overvågning, ligeledes af den overbevisning, at tv-overvågning forebygger kriminalitet (Det Kriminalpræventive Råd, 2005, s. 13). Det, at 58 procent af beboerne ønsker tv-overvågning i opgangene, kan muligvis være grundet af, at flere af Gellerupparkens beboere har en oplevelse af, at der er behov for tv-overvågning. Dette kan eksempelvis begrundes ud fra, at vi i analysedel 1 fandt, at lettere normbrud som henkastet affald og hensynsløs kørsel kan virke utryghedsskabende, og at lettere normbrud kan medføre yderligere normbrud. Det kan derfor antages, at beboerne muligvis anser, at tv-overvågning kan afhjælpe lettere normbrud og således virke kriminalitetsforebyggende. Endvidere kan grunden til, at et flertal ønsker tv-overvågning muligvis understøttes ud fra CFBU

rapporten "Trygheden i danske byområder 2", som viser, at der er signifikant flere trusler mod den "personlige sikkerhed" i Gellerupparken frem for i andre udsatte boligområder (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 20). Den "personlige sikkerhed" er eksempelvis gener fra grupper af unge, ballade på gaden, trusler, vold, tilråb, når man færdes på gaden, salg af hash og narkotika eller stof og alkoholmisbrugere på gaden (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 20). Det er derfor ikke usandsynligt, at de beboere, som ønsker tv-overvågning i Gellerupparken kan opleve at føle sig truet i forhold til den "personlige sikkerhed". Derudover kunne det også formodes at beboerne ønsker at nedbringe de mange omkostninger, der kan være i forbindelse med forkert affaldssortering og ekstra rengøring i opgangene.

4.4.2 Beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange

De interviewede beboere i de kvalitative interviews er stadig imod opsætning af tv-overvågning to år efter afstemningen. Vi spørger Mohammed, hvad hans holdning til tv-overvågning er, og hvordan han ville forholde sig, hvis det blev opsat, hvortil han svarer:

"Min holdning er, at de ikke skal gøre det, jeg ville flytte, jeg vil ikke bo her mere, altså det ville ødelægge mine 27 år og jeg er her for at kæmpe for noget, for et bedre Gellerup, og hvis der skal være tv-overvågning, så synes jeg ikke om det."

(Mohammed 2016, t. 0.26.26)

Mohammed begrundede endvidere sin holdning til tv-overvågning ud fra, at han synes, at der er masser af tryghed i Gellerupparken, da han udtaler:

"(...) der er jo masser af tryghed, det er jo ikke sådan, at folk klager, fordi der er utryghed, der er masser af tryghed i Gellerup, så derfor er der ikke behov for de her kameraer."

(Mohammed 2016, t. 0.23.40)

Tv-overvågning har sin berettigelse i forhold til, at beboerne i højere grad, på en positiv måde føler, at der bliver holdt øje med deres færden og at dette dermed kan øge beboernes oplevede tryghed (Avlund, 2012, s. 23). Modsat kan tv-overvågning risikere at blive et symbol på, at det er nødvendigt at tv-overvåge på grund af kriminalitet, hvilket løbende vil få beboere og udefrakommende til at tænke på risikoen for at blive udsat for kriminalitet (Cordner, 2010, s. 18).

Vi spørger derfor Mohammed, om han tror at tv-overvågning i Gellerupparken vil skabe utryghed, hvortil han svarer:

“Ja, meget utryghed, plus at det skaber et meget dårligt signal. Tænk på, hvis for eksempel, nu har det været rigtig mange danskere, som er kommet til Gellerup og bor her, men hvis de kom og så alle de her kameraer, så tænker de arh, hvad sker der her, det ligner et eller andet fængsel, og så ville man jo ikke bo her og første indtryk ville være, at det er utrygt at bo her.”

(Mohammed 2016, t. 0.24.37)

I analysedel 1 fandt vi frem til, at ghettolisten kan være medvirkende til, at Gellerupparkens beboere kan blive udsat for marginalisering på baggrund af stigmatisering af beboernes livsvilkår. Ifølge Ove Sernhede medfører marginalisering, at særligt de unge kan føle sig stigmatiseret og ekskluderet fra det øvrige samfund. Mohammed er bange for, at tv-overvågning vil stigmatisere Gellerupparken yderligere og dette kan skabe utryghed blandt beboerne og udefrakommende. Ifølge sociolog Erving Goffman opstår stigmatisering på baggrund af en afvigelse, som kan føre til, at de stigmatiserede mistænkeliggøres (Goffman, 2009, s. 20). Denne mistænkeliggørelse kan antages at komme til udtryk, da Ibrahim fortæller følgende:

“(...) jeg føler, at på en måde så giver det dårlig omtale, og så kan vi lige så godt kalde det Gellerup et åbent fængsel, som om at der er noget, man skal holde øje med herude, så hvorfor er der ikke andre steder at holde øje med end lige præcis herude. Nu har de givet omtalen omkring det her område og selvfølgelig sker der nogle ting, men der er da også andre steder, at der sker noget, så hvorfor lige specifikt her.”

(Ibrahim 2016, t. 0.14.47)

Citatet formodes at illustrere, hvordan Ibrahim føler, at Gellerupparkens beboere mistænkeliggøres, og han stiller sig uforstående overfor, hvorfor det er lige præcis er Gellerupparken, som skal tv-overvåges. Mohammed og Mustafa fortæller begge, at de er imod opsætning af tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, da de mener, at det vil give Gellerupparken et dårligere ry og børnene som bor i området, vil risikerer at blive drillet og mobbet i skolen (Mohammed 2016, t. 0.26.45, Mustafa 2016, t. 0.34.39). Mustafa frygter særligt

at tv-overvågning vil få medierne til at tale dårligt om Gellerupparken, hvilket han i sidste ende mener, vil gå ud over børnene i området:

"(...) det kommer til at gå ud over vores børn i området, der bliver talt om det i medierne. Alle vil snakke om det, hele Aarhus, i hele Danmark, alle vil snakke om, at der er kameraer inde i elevatoren eller opgangen og inde i lejligheden."

(Mustafa 2016, t. 0.34.39)

Ifølge professor Andreas Von Hirsch er det vigtigt at tage forbehold for de potentielle sociale omkostninger, der kan være forbundet med anvendelse af tv-overvågning. Her nævner Von Hirsch særligt privatlivets fred, som en indikator der skal tages forbehold for. Ifølge Von Hirsch kan tv-overvågning i miljøer, såsom boligområder fremkalde mere modstand på baggrund af krænkelser mod privatlivets fred og andre borgerlige rettigheder. Disse krænkelser kan være forbundet med store sociale skader, herunder social udstødelse af marginaliserede befolkningsgrupper (Welsh & Farrington, 2009, s. 738-739).

Mohammed fortæller blandt andet, at Gellerupparken er et af de fattigste boligområder i Danmark, og huslejen er høj og indkomsten lav. Mohammed fortæller, at den ene indkomst ofte går til husleje, el og varme og så er der ofte kun én indkomst tilbage at leve for til eksempelvis seks børn og to voksne. Derfor anser nogle familier det for nødvendigt at udføre sort arbejde for at tjene ekstra penge til familien Mohammed fortæller at nogle for eksempel sælger sodavand, som de har købt ved grænsen og tjener 2-3000 kroner ekstra om måneden for at få økonomien til at hænge sammen (Mohammed 2016, t. 0.27.15). Mohammed fortæller at udførelsen af sort arbejde er en af årsagerne til, hvorfor nogle beboere ikke ønsker tv-overvågning i Gellerupparken:

"Nogle af dem er så fattige, at hvis de ikke arbejder sort ved siden af, så ville de virkelig være fattige, og så ville deres børn være relativt fattige. Det er en af årsagerne, det er fakta altså, det er ikke bare, hvad jeg tror, jeg har snakket med mange om det, de vil ikke have det, fordi de bliver selv taget i det sort arbejde, de laver, og de laver det bare for, at børnene kan købe lidt Fætter BR, fordi der er mange af dem, der jo ikke kan få et arbejde, fordi de er ikke så gode til at tale dansk og der er ikke mange virksomheder, som vil ansætte dem. De vil have nogle kvalificerede mennesker, og det kan jeg godt forstå, men på den anden side, hvad skal de gøre

med seks børn, hvis de ikke har flere penge allerede den 16 i måneden.”

(Mohammed 2016, t. 0.28.13)

Mohammed fortæller desuden, at de beboere som laver sort arbejde frygter, at tv-overvågning vil blive brugt som bevismateriale, da Aarhus Kommune har ansat medarbejdere som skal holde øje med folk, som laver socialt bedrageri. Han fortæller:

”(...) kommunen har ansat nogen i Gellerup som er lidt "snitches", som sladrer om folk i Gellerup, det ved vi godt. Og jeg ved godt den ene pige, hvem det er. Hun er ansat i Gellerup af kommunen for at finde ud af, hvem der arbejder sort. Kameraerne vil kunne blive brugt som bevismateriale.”

(Mohammed 2016, t. 0.29.10)

En anden beboer fortæller ligesom Mohammed, at hun tror, at en af årsagerne til at nogle beboere var imod opsætning af tv-overvågning kan skyldes socialt bedrageri:

”(...) det kunne også godt være at, der er jo det der problem med mange, altså som er måske gift og så siger, at de ikke bor sammen, men får så penge alligevel, altså sådan socialt bedrageri, det kunne jo godt være, at folk troede, man skulle øge overvågningen af dem.”

(Soheila 2016, t. 28.37)

Eftersom nogle familier føler sig nødsaget til at arbejde sort og lave socialt bedrageri kan dette forklares ud fra Robert Mertons Strain teori. På trods af, at Mertons teori ikke er inkluderet i vores teori afsnit finder vi det relevant at drage paralleller til denne teori. Ifølge Mertons Strain teori eksisterer der nogle grundværdier og idealer i et samfund, som alle ønsker at leve op til. Dette kan eksempelvis være uddannelse, arbejde og materiel velstand. Det er dog ikke alle mennesker, som har de fornødne midler til at opnå uddannelse, arbejde og materiel velstand (Jacobsen, 2013). Dette kan illustreres ved, at Mohammed udtrykker, at mange har svært ved det danske sprog, og herved har svært ved at finde et arbejde. Derfor vil mennesker ifølge Mertons Strain teori enten afvise idealerne i samfundet og stræbe efter andre idealer, eller de vil forsøge at opnå idealerne igennem illegitime midler. Når der er uoverensstemmelse mellem samfundets opstillede mål, og de fornødne midler et menneske har til rådighed, opstår der ifølge Merton et pres, også kaldet

Strain (Jacobsen, 2013, s. 139). Set ud fra Mertons Strain teori og beboernes udtalelser må vi formode, at nogle familier forsøger at opnå idealerne i samfundet gennem illegitime midler som sort arbejde, for at få hverdagen til at hænge sammen og for at give deres børn, de ting som andre børn også har, såsom legetøj (Mohammed 2016, t. 0.28.13). Mohammed fortæller derudover, at de som laver sort arbejde, gør det, fordi de ikke kan få et legalt arbejde, da de ofte har sprogvanskeligheder og manglende kvalifikationer. Sprogvanskeligheder og de manglende kvalifikationer, som Mohammed nævner, kan også forstås ud fra det Erving Goffman betegner som det tribale stigma. Det tribale stigma omhandler individers oprindelse, såsom race og nationale tilhørsforhold, hvilket ifølge Goffman kan forårsage manglende anerkendelse og eksklusion. Dette sker ifølge Goffman på baggrund af, at den stigmatiserede ofte tillægges yderligere vanskeligheder på baggrund af det oprindelige stigma (Goffman, 2009, s. 20-21). Mohammed og Mustafas frygt for opsætning af tv-overvågning i forhold til børnene kan også ses ud fra det tribale stigma, da stigmaet kan overføres fra generation til generation, hvilket har betydning for den stigmatiseredes familie (Goffman, 2009, s. 46). Beboere, som har en anden baggrund end dansk, kan være berørt af familiens tribale stigma eller deres eget tribale stigma, hvis ikke de mestrer sproget og derfor ikke kan få et arbejde, hvilket kan medføre, at de stigmatiseres som værende afvigere. De arbejdsløse beboere kan også stigmatiseres af en helt tredje grund, end deres tribale stigma, hvilket kunne være deres socioøkonomiske status (Goffman, 2009, s. 21). Stigmatisering af Gellerupparkens beboere og deres socioøkonomiske status bliver eksempelvis fremstillet gennem ghettolisten, hvor det fremgår, at Gellerup-Toveshøj er det næst fattigste boligområde i Danmark (Hansen, 2016). Beboernes tribale stigma og deres yderligere stigma er derfor synligt gennem den tidligere og nutidige politik i form af fremstillingen af ghettolisten, hvor der gøres opmærksom på, at mange af beboerne, som er bosat i Gellerupparken, har en anden baggrund end vestlig. Ligeledes fremstiller ghettolisten også, hvor mange beboere i Gellerupparken, som er uden for arbejdsmarkedet (Hansen, 2016). Den høje arbejdsløshed kan derfor også antages at forklare, hvorfor flere af beboerne i Gellerupparken i 2014 stemte nej til tv-overvågning, da det kan formodes at flere af beboerne muligvis udfører sort arbejde og derfor er bange for at blive opdaget. Derudover antages det på baggrund af ovennævnte, at informanterne Ibrahim, Mohammed og Mustafa ikke ønsker tv-overvågning i

deres opgange, da de føler sig stigmatiseret og derved frygter, at tv-overvågning kan stigmatisere dem og boligområdet yderligere.

4.4.3 Tryghedens indflydelse på beboernes holdning til tv-overvågning

I vores interviewguide til beboerne havde vi inddraget temaet "tilknytning". Dette grundet, at vi havde en formodning om, at beboernes tilknytning til Gellerupparken ville have en betydning for deres holdning til tv-overvågning. I rapporten "Tryghed i udsatte boligområder" fra Center for Boligsocial Udvikling nævnes faktorer som, der i tryghedsforskningen er enighed om, har afgørende indflydelse på den individuelt oplevede tryghed og derved på den samlede tryghed for beboerne i et boligområde (Avlund, 2012, s. 19).

Vi anvender faktorerne: de fysiske rammer, netværk og nabolagsproblemer for at belyse, hvilken indflydelse faktorerne kan have på beboernes individuelt oplevede tryghed. Dette gøres ud fra en formodning om, at faktorerne har betydning for beboernes holdning til, om der skal opsættes tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, idet tv-overvågning ifølge Center for Boligsocial Udvikling anses for at være en tryghedsskabende indsats (Avlund, 2012, s. 23).

De fysiske rammer

Den fysiske udformning af et boligområde påvirker den oplevede tryghed blandt beboerne, da de fysiske rammer skaber muligheder for uformel social kontrol, som foregår imellem beboerne (Avlund, 2012, s. 20). Giver de fysiske rammer ikke beboerne mulighed for at udøve uformel social kontrol, kan dette bidrage til at øge utrygheden i et boligområde. Hærværk, ulovlig graffiti og affald på gaden er eksempler på lettere normbrud i et boligområde, hvilket skaber utryghed (Avlund, 2012, s. 24). Grunden til, at disse fænomener skaber utryghed er på grund af, at de efter selve hændelsen forbliver og agerer som symboler på normbrud og kriminalitet. Beboere, som ser disse normbrud, vil bevidst eller ubevidst antage, at den uformelle sociale kontrol er mindsket eller helt fraværende eftersom, at normbrud kan forekomme. De vil derefter overveje, hvad dette betyder for deres egen sikkerhed (Eriksson, 2009, s. 24). Som tidligere beskrevet oplever Gellerupparken signifikant flere lettere normbrud end andre udsatte boligområder (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 20). Særligt affald på gaden og i boligområdets opgange er et stort problem. I vores kvalitative interviews med beboerne undersøger vi, om de oplever, at Gellerupparken er et pænt og rent område. Samlet set, er der ingen af de fire beboere, som mener, at Gellerupparken

er pæn og ren (Ibrahim 2016, t. 0.10.00, Soheila 2016, t. 0.08.58, Mustafa 2016, t. 0.15.03, Mohammed 2016, t. 0.13.56).

Mohammed fortæller blandt andet at:

"Det er blevet en vane, en vane der har været her i 20 år, sådan gør vi bare, især de unge. Jeg tror at forbillederne, de er så få i Gellerup, at det næsten er pinligt at gå over til en skraldespand og smide skraldet."

(Mohammed 2016, t. 0.14.34)

Soheila fortæller, at mange af beboerne i Gellerupparken har det pænt og rent i hjemmet, men ligeså snart de bevæger sig udenfor hjemmet sviner de:

"(...) jeg tror, at folk ligesom har det sådan, at det skal være pænt og rent derhjemme, men ligeså snart, at man bevæger sig ud, så kan man ligeså godt bare svine, og det synes jeg, det er det største problem herude, jeg synes, det er værre end kriminaliteten (...)."

(Soheila 2016, t. 0.08.58)

Selvom Soheila var en af de beboere, som stemte nej til tv-overvågning i 2014 fortæller hun, at hun gerne vil have tv-overvågning, hvis formålet er at finde dem, der sviner og smider affald i opgangene. Hun udtaler:

"Ja, altså hvis i sagde til mig, at vi hænger dem op, så vi kan finde folk, som smider med skrald, så ville jeg have sagt ja. Hvis de sagde, at de skulle gøre noget ved de mennesker, der sviner så meget, så kunne det godt være, at det fik mig på andre tanker."

(Soheila 2016, t. 0.24.23)

Soheila ønsker derfor, ligesom afdelingsbestyrelsen, at tv-overvågning skulle opsættes med det formål at bekæmpe affald og svineri i opgangene.

Når man opsætter tv-overvågning som en tryghedsindsats i boligområder, anvendes det grundet de fysiske rammer ikke giver beboerne mulighed for at udøve uformel social kontrol (Scherg, 2013, s. 56-57). Tv-overvågning kan i denne optik kompensere for den manglende uformelle sociale

kontrol. De fysiske rammer og lejligheder er bygget med udsigt til både udendørsarealer, grønne områder og parkeringspladser, hvilket resulterer i, at beboerne har mulighed for at udøve en uformel social kontrol. Ifølge Mohammed eksisterer der en mangel på uformel social kontrol og handlekraft blandt beboerne i forhold til henkastet affald og svineri i opgangene. Han fortæller:

“(...) folk skal være mere sociale, og mange mennesker, der bor her og ikke passer på området og er ligeglade, de tænker, hvorfor skulle jeg sige noget, jeg gør det selv, så lyder de ligesom lidt dobbeltmoralske, fordi det er bare mudderkast. Lad være med at smide skrald, men du gjorde det jo selv i går og på den måde, er der mange, der siger okay, jeg har selv mine børn og jeg ved ikke, hvad de render rundt og laver. Fordi når du har seks børn, hvad er sandsynligheden så for, at de alle sammen ikke smider skrald, den er meget lille. Så er man lidt bange for at være dobbeltmoralsk.”

(Mohammed 2016, t. 0.31.36)

Mange familier kan derfor ifølge Mohammed give op, og undlader at udøve uformel social kontrol i forhold til affald, da de ikke ved om deres egne børn henkaster affald. Soheila fortæller, at det er vigtigt at tage fat i forældrene, da det er dem, som skal lære deres børn, hvordan man håndterer affald (Soheila 2016, t. 0.10.48). Det kan dog være svært for forældrene at lære deres børn, hvordan man håndterer affald, når mange af beboerne med anden etnisk baggrund kommer fra lande, hvor affald på gaden har været en del af hverdagsbilledet. Soheila fortæller:

“(...) Altså der hvor mine forældre kom fra, der var der jo ikke opsat skraldespande rundt på vejene, så folk kunne bare smide skrald ud, så det er sådan hjemme, der er der rent og ude, det er sådan en offentlig skraldespand, det er det jo næsten.”

(Soheila 2016, t. 0.12.37)

I en dansk kontekst vil affald i et boligområde skabe utryghed og været et tegn på manglende social kontrol i boligområdet (Kjeldsen & Avlund, 2016). Mohammed fortæller, at omgivelserne i Gellerupparken har været plaget af affald i 20 år, og det er blevet en vane, for især de unge, at smide affald på jorden i stedet for at bruge skraldespandene i området (Mohammed 2016, 0.14.34). Det kan derfor tyde på at beboerne i området er vant til urene omgivelser og derved ikke

forbinder henkastet affald med mangel på social kontrol. Det antages, at de interviewede beboere og andre beboere ikke opfatter henkastet affald som værende utryghedsskabende. Nye beboere vil dog muligvis fravælge at bo et sted, hvor omgivelserne er præget af henkastet affald, da dette kan signalere fravær af social kontrol. Uanset om beboerne opfatter henkastet affald som værende utryghedsskabende eller ej, er det ifølge CPTED strategien "renommé og vedligeholdelse" vigtigt, at der fokuseres på, at holde Gellerupparken ren, så området blandt andet kan tiltrække og fastholde ressourcestærke beboere og øge den oplevede tryghed hos nye såvel som gamle beboere og muligvis forbedre områdets renommé (Scherg, 2013, s. 63).

Netværk

Netværk omhandler forskellige aspekter af de sociale relationer mellem beboerne, som øver indflydelse på den individuelle oplevelse af tryghed og den enkelte beboers adfærd (Avlund, 2012, s. 19). I en række af undersøgelser er det dokumenteret, at beboerne er trygge, grundet venner i boligområdet, hvis de kender eller omgås deres naboer eller blot hilser på naboerne på gaden. (Hale, 1996, s. 114). Derfor påvirker et stærkt netværk en persons oplevede tryghed i et boligområde. Dette afspejles ligeledes da vi spørger beboerne ind til deres netværk i området, hvor de beskriver, at de har et stort netværk i deres boligområde, hvilket mange af beboerne knytter til en oplevelse af tryghed. Mohammed har boet i Gellerupparken hele sit liv og fortæller, at han kender alle i Gellerupparken, og at hele hans familie og stort set alle hans venner bor i området. Da vi spørger, hvilken betydning det har for ham, at hans familie og venner bor i samme område fortæller han:

"Jamen det betyder tryghed for os alle, og at familien er samlet, og det er en værdi, vi har fra Libanon, at vi skal være tæt på hinanden."

(Mohammed 2016, t. 0.02.49)

Mohammed anser derfor en tryghed i, at han har sin familie og venner omkring sig.

Ibrahim har også altid boet i Gellerupparken og fortæller, at:

"Vi kender næsten alle hinanden, som man ville sige, når man bor i et område, ligesom på en villavej, hvor naboerne kender hinanden, så kender vi også hinanden her i blokkene."

(Ibrahim 2016, t. 0.01.30)

Soheila beskriver Gellerupparken som et trygt boligområde, da hun fortæller:

"(...) jeg vil sige trygt, det er meget trygt, i hvert fald for mig. Det er et meget åbent område for folk, folk er venlige og meget hjælpsomme"

(Soheila 2016, t. 0.01.26).

Et stærkt netværk for den enkelte beboer påvirker dennes oplevede tryghed ved at:

- 1) Det mindsker beboernes frygt for at blive offer for en forbrydelse begået af deres naboer (færre betragter deres naboer som potentielle forbrydere),
- 2) Det øger beboerens tillid til, at andre griber ind, hvis hun/han bliver offer for en forbrydelse (Avlund, 2012, s. 26).

Begge aspekter bidrager til at gøre beboerne tryggere ved at færdes i boligområdet, og det sidstnævnte aspekt udgør en substantiel del af den uformelle sociale kontrol i området (Avlund, 2012, s. 26). Især Ibrahim udtaler, at hans stærke netværk har betydning for hans tillid til at andre griber ind, hvis han eller nogen skulle blive udsat for en forbrydelse, idet han udtaler:

"Altså, det er trygge rammer, hvis man kommer ind i det her miljø, der er herude, så føler man sig bare tryk, så er det virkelig, at man møder folk, og hvis der er det mindste kald efter hjælp, så er det der på to sekunder, og det er lige meget, hvad det er. Så er der bare virkelig nogen, der er vågen herude (...)."

(Ibrahim 2016, t. 0.04.15)

Ifølge Ibrahim eksisterer der derfor en uformel social kontrol i forbindelse med kriminalitet i området, idet han udtrykker, at der hurtigt ville komme hjælp og at folk er vågne, hvilket kunne antages at indikere, at beboerne holder øje i området.

Uformel social kontrol bygger på beboernes mulighed for at følge med i andres gøren og laden på offentlige arealer, men også på, at nogen skrider ind, hvis der foregår noget ulovligt (Christensen, Avlund, & Larsen, 2011, s. 23). Beboernes mulighed for at følge med i andres gøren og laden på offentlige arealer, kan også sættes i sammenligning med CPTED tilgangens kriminalpræventive strategi "naturlig overvågning". Ifølge CPTED strategien er "naturlig overvågning" kendetegnet ud fra det daglige opsyn, som beboerne og andre har mulighed for at udøve i et boligområde. Den

”naturlig overvågning” kan også kendetegnes som uformel overvågning, som gør det muligt for beboerne at udøve uformel social kontrol (Scherg, 2013, s. 56-57). Dog er CPTED tilgangens strategi baseret på beboernes mulighed for at udøve uformel social kontrol overfor kriminalitet, og derfor ikke overfor henkastet affald. Det fremgår endvidere af rapporten ”Beredskabet i Gellerup” fra CFBU, at der i højere grad i området Gellerup-Toveshøj eksisterer en udbredt social kontrol, hvor beboerne tager vare på hinanden og områdets fælles faciliteter ved at holde øje med, at der ikke begås kriminalitet (Christensen, Avlund, & Larsen, 2011, s. 6). Derudover fremgår det, at Gellerup-Toveshøj har et meget spredt foreningsliv og flere beboeraktiviteter, som finder sted på flere forskellige tidspunkter af døgnet. Dette giver mere liv og øger den uformelle social kontrol i en større del af området (Christensen, Avlund, & Larsen, 2011, s. 6). Mustafa fortæller også, at der er et stærkt social liv i Gellerupparken:

”Vi ser hinanden hver dag, på gaden, i bazaren, måske i foreningernes hus, vi ser hinanden meget. Vi er vant til, vi er ikke isoleret, vi er ikke hver for sig og sidder inde i lejligheden og ser fjernsyn hele dagen, vi kan ikke tage det. Folk er vant til at komme ud og snakke og besøge hinanden. Vi har et meget stærkt social liv her.”

(Mustafa 2016, t. 0.08.20).

Det stærke social liv og et spredt foreningsliv er med til at øge den uformelle sociale kontrol, hvilket medvirker til en øget tryghedsfølelse blandt beboerne. Alle de interviewede beboere har et stort netværk af både familie, venner og bekendte i deres boligområde, hvorfor dette kan indikere, at beboerne oplever tryghed og ikke ønsker tv-overvågning.

Nabolagsproblemer

Den tredje faktor som har indflydelse på den individuelt oplevede tryghed er nabolagsproblemer, som omhandler kriminalitet og anden utryghedsskabende adfærd, der påvirker beboernes oplevelse af risikoen ved at færdes i boligområdet (Avlund, 2012, s. 19). Som beskrevet i starten af analysedel 1, så inddeles nabolagsproblemer i tre kategorier:

- 1) Personlig sikkerhed
- 2) Tyveri og indbrud
- 3) Lettere normbrud

I de kvalitative interviews med beboerne spurgte vi til deres oplevelse af kriminalitetsproblemer i området. Det skal understreges, at den oplevede tryghed ikke hænger sammen med den faktisk forekommende kriminalitet i området, men det er beboerens oplevelse af kriminalitet og nabolagsproblemer, som har indflydelse på den oplevede tryghed (Avlund, 2012, s. 32).

Vi spørger til Mohammeds oplevelse af kriminalitet i Gellerupparken, hvoraf han udtaler:

"Overhovedet ikke, altså det er kun småkriminalitet.. man brænder en skraldespand, om sommeren kan det være en bænk eller et eller andet. Men det er det, der sker, især om sommeren, så er der scootere som kører rundt klokken tre om natten, som forstyrrer helt vildt, men det er jo drenge som er her, der er mange drenge, det kan ske. Det ved vi jo godt. Der er så mange unge, især drenge og de render rundt om sommeren. Det er bare sådan nogle scooterstreger, måske stjæler de scootere og kommer og spiller smart med dem herude."

(Mohammed 2016, t. 0.11.13)

Mohammed oplever ikke kriminalitet, men kun det han kalder for "småkriminalitet", som ifølge hans udtalelse er ildspåsættelser af bænke og skraldespande samt hensynsløs knallertkørsel, som især sker i sommerperioden. Vi spørger Ibrahim om han oplever kriminalitet i hans boligområde, hvor han fortæller:

"Altså nu skal jeg ikke sige, at der overhovedet ikke er kriminalitet i Gellerupparken, for der er stadig nogle drengestreger, som finder sted. Altså nu, hvor man siger kriminalitet, så lyder det som et meget brutalt ord for drengestreger, så selvfølgelig er det noget kriminelt, men man skal jo ikke gøre det større end det er. Så jeg vil gerne lige sige, at der er, selvfølgelig, er der noget herude, men det er ikke så stort, som det bliver gjort til. Det er drengestreger, altså nogle børn, der er ved at finde sig selv (...)."

(Ibrahim 2016, t. 0.08.13)

Gresham M. Sykes og Davis Matza's teori om neutraliseringsteknikker omhandler måden, hvorpå man som kriminel lærer at definere kriminalitet som acceptabelt eller legalt (Sykes & Matza, 1957). På baggrund af studier om ungdomskriminalitet udviklede Sykes og Matza en grundforståelse om, at en person først bliver afvigende eller kriminel, når vedkommende er i stand

til at neutralisere samfundets moralske normer (Jensen & Jacobsen, 2013, s. 176). Dertil forklarer Sykes og Matza, at teorien viser, hvordan kriminelle ikke er personer med helt andre normer og værdier, end dem som findes i det øvrige samfund. Det som læres i kriminelle grupper eller miljøer er ikke at afvise konventionelle normer og værdier, men derimod at håndtere og "bøje" de konventionelle normer og værdier på en sådan måde, at kriminaliteten fremstår som legal (Sykes & Matza, 1957).

Selvom de interviewede beboere anses ikke for at være kriminelle, kan der drages paralleller til teorien om neutralisering, da det ud fra ovenstående citater antages, at Mohammed og Ibrahim opfatter kriminalitetsproblemer som værende normen i Gellerupparken. De neutraliserer den oplevede kriminalitet og refererer til kriminaliteten som "småkriminalitet" og "drengestreger". Ibrahim udtaler, at ordet kriminalitet er et brutalt ord for "drengestreger", og begrundet "drengestregene" med, at det er børn som er ved at finde sig selv. Mohammed fortæller: "(...)der er mange drenge, det kan ske (...)" (Mohammed 2016, t. 0.11.13).

Begge beboere neutraliserer derfor de oplevede nabolagsproblemer i Gellerupparken, ved at få dem til at fremstå mere legale, end de er. Danske undersøgelser i udsatte boligområder har vist, at en del af det, som af nogle opleves som asocial adfærd eller uorden, måske bedre forstås som forskelle i normer og uenighed om de uskrevne regler (Scherg, 2013, s. 33). Hvordan man karakteriserer uorden og normbrydende adfærd kan være forskelligt afhængig af, hvem der vurderer det. Empiriske undersøgelser viser, at der er stor forskel på, hvordan mennesker afkoder tegn og symboler i miljøet. Det, som for nogle mennesker anses som farligt, kan af andre opfattes som ubetydeligt (Farrall, Gray, & Jackson, 2007, s. 11). Ud fra beboernes udtalelser omkring deres oplevelse af kriminalitet kunne det tyde på, at normen i forhold til kriminalitet i Gellerupparken er anderledes og kriminelle handlinger og især lettere normbrud mere eller mindre accepteres eller neutraliseres. Ordet kriminalitet dækker for beboerne over forskellige ting. Vi spørger Mustafa, om han oplever kriminalitet i Gellerupparken, hvor han udtaler:

"Nej nej nej (...) jeg oplever ingenting, det er medierne plus, at der sker sikkert noget, men hvad er kriminalitet, kriminalitet er at slå hinanden ihjel, stikke hinanden med kniv hele dagen, der er blod på gaden, det er, hvad jeg forstår ved kriminalitet, stjæle og røveri og alle de ting der ikk.. Det sker ikke i Gellerup, det der sker, er hærværk, knallertkørsel og måske biluheld, fordi vi kører for stærkt. Så jeg ved ikke, om man kan kalde det kriminalitet, jeg kan måske kalde det

uroligheder i området, ligesom der kan være i andre områder.”

(Mustafa 2016, t. 0.13.40)

Det kan konkluderes ud fra ovenstående citat, at Mustafa skelner mellem forskellige former for kriminalitet, og at han ikke vil kalde hærværk, hensynsløs knallert- og bilkørsel for kriminalitet, men ”uroligheder”, hvilket han også neutraliserer ved at påpege, at den slags også sker i andre boligområder. Mustafa henviser til, at de eneste problemer, som forekommer i Gellerupparken er lettere normbrud (Kjeldsen & Avlund, 2016). Af en rapport fra CFBU fremgår det, som også tidligere beskrevet, at Gellerup-Toveshøj er et af de udsatte boligområder, som oplever signifikant flere lettere normbrud end andre udsatte boligområder (Kjeldsen & Avlund, 2016). Ifølge CFBU rapporten ”Trygheden i danske byområder 2” ses der en tendens til, at det oftere er de utrygge beboere, som ser flest nabolagsproblemer, hvorimod de trygge beboere ikke i samme grad beskriver, at de oplever nabolagsproblemer i deres boligområde (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 22). Dette kan derfor forklare, hvorfor de interviewede beboere i de kvalitative interviews muligvis neutraliserer kriminalitetsproblemer og derfor ikke opfatter dem som særlig forekommende i deres område frem for andre boligområder.

CFBU’s rapport viser også, at flere af de beboere, som er trygge, ikke selv har været udsat for kriminalitet, hvorimod det er modsat for de utrygge beboere (Kjeldsen & Avlund, 2016, s. 28). I vores interview med beboerne spurgte vi dem, om de selv havde været udsat for kriminalitet i Gellerupparken, hvortil de alle svarede, at de ikke havde været udsat for kriminalitet (Ibrahim 2016, t. 0.22.23, Soheila 2016, t. 0.38.11, Mohammed 2016, t. 0. 32.32, Mustafa 2016, t. 0.10.10). Dette kan derfor betyde, at de interviewede beboere ikke føler sig utrygge, hvilket blandt andet kan forklares ud fra, at de ikke selv har været udsat for kriminalitet. Dertil kunne det antages, at selvom lettere normbrud kan virke utryghedsskabende, så er det ikke utryghedsskabende for de interviewede beboere. Når lettere normbrud er en del af hverdagsbilledet i Gellerupparken, så kunne det formodes, at beboerne ikke forbinder dette med utryghed.

4.5 Delkonklusion

Ud fra analysedel 2 kan det konkluderes, at de fire interviewede beboere, som var imod opsætning af tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, ikke havde en anderledes holdning til tv-overvågning end befolkning i 2004. Dette ses ud fra, at de fire interviewede beboere ikke havde

noget imod tv-overvågning i det offentlige rum, da de ligesom befolkningen i 2004 mente, at tv-overvågning styrkede politiets opklaringsarbejde. Derudover anså de fire interviewede beboere også, at tv-overvågning i det offentlige rum gav dem en følelse af tryghed, ligesom befolkningen i 2004. De fire interviewede beboere delte ligeledes samme holdning som befolkningen i 2004 til tv-overvågning i det halvoftentlige rum. Ifølge DKR's meningsmåling brød befolkningen sig ikke om tv-overvågning, når det nærmede sig privatsfæren. Ud fra analysen kan det konkluderes, at de fire interviewede beboere heller ikke bryder sig om tv-overvågning tæt på privatsfæren, da de ligesom befolkningen i 2004 mener, at det er en krænkelse af privatlivets fred. Modsat kan det konkluderes ud fra vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse, at et flertal af beboerne, to år efter afstemningen i 2014, ønsker at få opsat tv-overvågning i Gellerupparkens opgange. Flertallets ønske om at opsætte tv-overvågning i 2016 kan muligvis forklares ud fra, at Gellerupparken oplever mange nabolagsproblemer, hvilket kan virke utryghedsskabende, hvorfor flertallet muligvis ønsker tv-overvågning for at bekæmpe nabolagsproblemer. Vi kan dog ikke endeligt konkludere, at dette er årsagen til, at et flertal af beboerne ønsker tv-overvågning i områdets opgange i 2016. Modsat DKR's meningsmåling fandt vi, at flere mænd end kvinder i Gellerupparken, ønskede tv-overvågning, da de gav dem en øget tryghed. Ifølge rapporten "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet" er risikoen for at blive udsat for en forbrydelse mere sandsynlig, hvis man er en mand i ungdomsårene og op til midten af 20'erne. Ud fra vores spørgeskemaundersøgelse kan vi konkludere, at det særligt er de yngre mænd i Gellerupparken, som tilkendegiver at tv-overvågning giver dem en større tryghed. Vi fandt endvidere, at tre ud af de fire interviewede beboere ikke mente at tv-overvågning ville gavne Gellerupparkens image og dets beboere, da de mente, at der var risiko for at blive udsat for yderligere stigmatisering og marginalisering end hvad området og dets beboere er i forvejen. Desuden fandt vi, at beboerne ikke ønskede at medierne og det øvrige samfund skulle opfatte Gellerupparken som et utrygt sted at bo og færdes, hvilket flere af beboerne mente tv-overvågning kunne symbolisere. To af de fire interviewede beboere fortæller også, at nogle beboere var imod opsætning af tv-overvågning i 2014, fordi dette ville forhindre dem i at lave sort arbejde og socialt bedrageri. Ud fra CFBU rapporten "Tryghed i udsatte boligområder" anses tv-overvågning for at være en tryghedsskabende indsats, hvorfor vi formodede, at beboernes holdning til tv-overvågning også

hang sammen med, hvorvidt de oplevede tryghed i deres boligområde. Ud fra analysen kan det på baggrund af tre tryghedsfaktorer konkluderes, at de fire interviewede beboere ikke ønsker tv-overvågning, fordi de føler sig trygge i området på baggrund af, at de blandt andet har et stort netværk og tillid til deres naboer. Derudover oplever de fire beboere ikke, at området er plaget af kriminalitet, men kun lettere normbrud, hvilket ikke ser ud til at have betydning for beboernes individuelt oplevede tryghed. Endeligt kan det konkluderes, at en af årsager til at beboerne ikke ønsker tv-overvågning kan skyldes, at de ikke har været udsat for kriminalitet og ikke oplever nabolagsproblemer i Gellerupparken som værende utryghedsskabende.

4.6 Analysedel 3

Følgende afsnit vil blive analyseret ud fra de fund, som er gjort i analysedel 1 og 2. Afsnittet skal besvare specialets problemformulering:

Hvilke mulige forklaringer kan afdække, hvorfor afstemningsforslagene blev som de gjorde, og hvorfor afstemningsforslagene blev forkastet af beboerne?

I analysedel 1 fandt vi frem til, at afdelingsbestyrelsens ønske om at tv-overvåge Gellerupparkens opgange i første omgang var på baggrund af ildebrande og indbrud i kældrene, men derefter på grund af problemer med henkastet affald og svineri i opgangene. Derudover fandt vi ud af, at henkastet affald i led med andre normbrud kan føre til yderligere normbrud, hvorfor vi antog, at det var grunden til afdelingsbestyrelsens fokus på renholdelse af Gellerupparken og dets opgange. Henkastet affald i led med eksempelvis hensynsløs bil- og knallertkørsel kan give et dårligt signal udadtil og dermed også have en betydning for Gellerupparkens renommé. Ønsket om at forbedre Gellerupparkens renommé var grundlaget for, at afdelingsbestyrelsen også ønskede at tv-overvåge områdets opgange og ikke kun dets containergårde, hvilket var afdelingsbestyrelsens primære formål til at starte med i 2009. I analysedel 1, under afsnittet "Helhedsplanens påvirkning på forslag 2" illustrerede vi, hvordan den forhenværende afdelingsformand Helle Hansen kan have videreført incitamenter fra hendes arbejde i Aarhus Kommune til afdelingsbestyrelsen. Dette kommer blandt andet til udtryk igennem afdelingsbestyrelsens arbejde med "Meyer" projektet, som var en del af Helhedsplanen, hvor projektet skulle føre til en forskønnelse af området for herefter at kunne modvirke Gellerupparkens omdømme (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007). Som tidligere nævnt, mener den svenske samfundsforsker Ove Sernhede, at udsatte boligområder kan være involverede i territoriale stigmatiseringsprocesser, hvor særligt medierne er medvirkende til at dæmonisere livet og forholdene i udsatte boligområder (Sernhede, 2002). Mediernes dæmonisering og fremstilling af udsatte boligområder kan også betegnes som det, sociolog Stanley Cohen, betegner som moralsk panik. Fænomenet moralsk panik er en tilstand, som et samfund eller dele af samfundet, kan rammes af. Den moralske panik opstår, når grupper i samfundet adskiller sig fra det øvrige samfund gennem deres adfærd. Denne adfærd skal fremstå som en trussel eller som ikke acceptabel ifølge det øvrige samfund for, at der kan være

tale om moralsk panik (Cohen, 1980, s. 1). Gruppens adfærd medfører ofte en reaktion af frygt, som kan blive styrende for samfundets håndtering af denne gruppe (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 157). Opfattelsen af den afvigende gruppe, kan ifølge Stanley Cohen opstå som et uventet problem, eller som et problem offentligheden ikke har set før. Det kan endvidere også være et velkendt problem, som forsvinder og kommer igen (Cohen, 1980, s. 1 og 7). Samfundets opfattelse af denne gruppe kan være skabt af medierne, da gruppen fremstilles i medierne, hvor de omtales af eksempelvis meningsdannere, eksperter eller politikere (Cohen, 1980, s. 7). For at undersøge, hvorfor forslagene blev som de gjorde, vil vi gøre brug af sociolog Nachman Ben-yehuda og Erich Goodes fem kriterier for at belyse, hvordan moralsk panik kan have haft en indflydelse på udformningen af forslagene i 2014 (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 156-159).

4.6.1 Moralsk panik og dens indflydelse på ønsket om at tv-overvåge Gellerupparken

Det første kriterium "concern" betyder, at der skal være en bekymring vedrørende den afvigende gruppe gennem medierne, eller ved der findes en del straffesager, som vedrører gruppens adfærd (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 156-157). Den 5. december 2006, udsendte afdelingsbestyrelsen i samarbejde med Socialcenter Vest, Nærpolitiet, Klubberne i Gellerup, lokale foreninger og Folkeinformation en pjese til beboerne, da der havde været mere end 50 påsatte brande i Gellerupparken de seneste år. Her bad de blandt andet forældrene i området være opmærksomme på, at de skulle kontakte politiet, hvis deres børn lugtede af røg eller benzin, og de skulle være opmærksomme på at holde deres børn indendørs, i håb om at mindske ildebrandene (Rohde-Brøndum, 2006). 11 dage senere var antallet af påsatte brande i Gellerupparken oppe på mere end 60 brande og selvom, at Østjyllands Politi havde anholdt tre unge drenge under 18 år i forbindelse med efterforskningen, fortsatte brandene imens de unge drenge var varetægtsfængslet. Politi og Brandvæsen fandt blandt andet ud af, at en af de påsatte brande var startet ved hjælp af en brændbar væske i en kælder på Gudrunnsvej i Gellerupparken (Skjoldager, 2006). De mange påsatte brande i Gellerupparken, kan derfor have ledt til en bekymring vedrørende de unge drenges adfærd, hvilket senere i 2007 ledte til, at en af de unge drenge fik en dom for at have påsat utallige brande i Gellerupparken (Ritzau, 2007). Bekymringen kan blandt andet også ses i analysedel 1, hvor vi beskriver, at grunden til, at afdelingsbestyrelsen ønskede at

få opsat tv-overvågning i opgangene, i realiteten startede på baggrund af problemer med blandt andet ildebrande i kældrene. Helle udtaler:

”Jo, det var blandt andet på grund af det med postkasserne, men ind imellem var det også, fordi der var indbrud i kældrene, og nogle gange var der kælderbrande (...).”

(Hansen 2016, t. 0.45.04)

Det andet kriterium ”Hostility” betyder, at der skal være en fjendtlighed overfor den afvigende gruppe, hvor det øvrige samfund tillægger den afvigende gruppe særlige stereotyper og karakteristika. Derudover skal den afvigende gruppe anses for at være skadende for samfundet (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 157). Dette kan eksempelvis ses i form af, at Aarhus Kommune i samarbejde med Brabrand Boligforening, kort efter de mange påsatte brande i 2006 lancerede Helhedsplanen i 2007. Helhedsplanen skulle forbedre områdets dårlige omdømme, og forhindre at området udvikle sig til et afsondret parallelsamfund (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007, s. 5). Helhedsplanen kan derfor anses som et redskab, der skulle hjælpe med at forbedre områdets problemer, da Helhedsplanen formål, udover den fysiske omdannelse af området, var at gøre området mere trygt. Dette er valgt som også tidligere beskrevet, på baggrund af, at 24 procent af beboerne i Gellerupparken, som ønskede at fraflytte området, ville overveje at blive boende, hvis der var bedre renholdelse og vedligeholdelse, hvoraf 46 procent nævnte, at hvis der var mindre kriminalitet, vold og hærværk ville de overveje at blive boende (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007, s. 12). Her var ”Meyer” projektet det første initiativ, som skulle sikre den bedre renholdelse og vedligeholdelse, som skulle efterfølges af en kriminalpræventiv renovering forslået af Det Kriminalpræventive Råd. Den kriminalpræventive renovering omfattede blandt andet brugen af elektroniske kortlåse ved kælderdørene, da der havde været mange påsatte ildebrande og indbrud i beboernes kælderrum (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007, s. 12).

Derudover beskrives Gellerupparkens beboere også som særlige stereotyper i Helhedsplanen, da de beskrives som personer med lave indkomster og ringe tilknytning til arbejdsmarkedet (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007). I Helhedsplanen er det beskrevet, at der er mange børn uden støttende forbilleder, hvilket kunne medføre et dårligt omdømme for området, hvorfor dette var Helhedsplanen formål at forhindre (Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening, 2007, s.

5). Det øvrige samfund kan derfor på baggrund af Helhedsplanens formål have tillagt Gellerupparken og dets beboere en vis fjendtlighed, hvor beboerne genkendes ud fra særlige karakteristika og stereotyper. Derudover kan den kriminalpræventive renovering antages at fremstå som et symbol på, at der tages hånd om ildebrandene og indbrud gennem kortlåse til kældrene for at undgå, at problemet bliver skadende for samfundet.

Det tredje kriterium "consensus" betyder, at der skal være enighed i det øvrige samfund om, at det givne problem udgør en egentlig trussel, før problemet eller den afvigende gruppe kan betegnes som "moralisk panik" (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 157). Efter de mange påsatte brande i Gellerupparken i 2006, opstår der over hele landet flere påsatte brande, hvor der i løbet af en enkelt nat i februar 2008 var i alt 110 påsatte brande (Jyllands-Posten, 2008). Heriblandt var der cirka 20 påsatte brande i Aarhus, hvor flere containere stod i brand i Gellerupparken. Brandvæsnet blev mødt af flere unge med anden etnisk baggrund, som forsøgte at stoppe brandvæsnet i at gøre deres arbejde, ved at kaste med kanonslag (Jyllands-Posten, 2008). Det må antages, at der har eksisteret en form for enighed i det øvrige samfund om, at en sådan adfærd udgør en trussel for samfundet. Dette kan eksempelvis illustreres ved, at den daværende justitsminister i 2009 efter pres fra blandt andet Aarhus politikere foreslog, at boligområder, som var plaget af uroligheder, kunne få lov at anvende tv-overvågning (Jyllands-Posten, 2009).

Det fjerde kriterium "disproportionalitet" omhandler, hvorvidt det øvrige samfund føler en frygt overfor "problemet", og hvad de vil gøre ved problemet. Grupper eller problemer, der skaber "moralisk panik" har ofte en stor betydning i samfundet, hvorfor der også kan være flere meningsdannere og politikere, der vil bekæmpe problemet (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 158). Betydningen af de påsatte brande i Gellerupparken, kommer blandt andet til udtryk i en artikel fra beboerbladet Gellerup.nu i 2009 kort efter justitsministerens besøg. Helle fortæller dengang til Gellerup.nu:

"I medierne er det blevet fremstillet som om, at det er Brabrand Boligforening, der har henvendt sig til politikerne, men hvis du spørger formanden (Jesper Pedersen, red.), så er han blevet ringet op inde fra byrådet."

(Madsen & Johansen, 2009)

Helle bliver spurgt, om hun føler, at det er politikerne, der mener, at Gellerupparken skal have tv-overvågning, hvortil hun svarer:

"Ja, Gert Bjerregaard har jo været ude at love, at Gellerup har videoovervågning inden jul. Så har jeg jo tænkt, at han gerne må betale det i opgangene, hvis det er det, han vil have."

(Madsen & Johansen, 2009)

Ovenstående citater kan illustrere, hvorledes afdelingsbestyrelsen ønske om at anvende tv-overvågning i Gellerupparken og særligt i opgangene kan være opstået på baggrund af "moralsk panik" og et pres fra det øvrige samfund. Derudover kan det også antages, at initiativet til tv-overvågningen hænger tæt sammen med Helhedsplanen, da det konservative byrådsmedlem Marc Perera Christensen efter justitsministerens besøg i 2009 udtaler:

"Det er kommet bag på mig, at de kun vil have overvågning af affaldscontainerne. Det virker som om boligforeningen ikke forstår alvoren af de problemer, der er i Gellerup"(...) "for os handler det om sikkerhed og tryghed i Gellerup, ikke affald"

(Madsen & Johansen, 2009)

Dertil fremgår det også af artiklen, at Marc Perera Christensen udtrykker, at tv-overvågning skal være en del af Helhedsplanen. Han udtaler:

"Hvis vi skal gøre os nogle forhåbninger om, at kræfter udefra vil investere i Gellerupparken, er vi nødt til at skabe tryghed derude. Hvis Boligforeningen ikke forstår det, er det ikke sikkert, at vi vil bruge 1 milliard på at forbedre forholdene i Gellerupparken."

(Madsen & Johansen, 2009)

Ifølge Marc Perera Christensen var det derfor ikke muligt at lave Helhedsplanen uden at inddrage tv-overvågning, hvilket skulle skabe tryghed i Gellerupparken. "Disproportionalitet" omhandler desuden også, at det øvrige samfund arbejder for at løse "problemet", som kan komme til at berøre flere mennesker (Goode & Ben-Yehuda, Moral Panics: The Social Construction of Deviance, 2009, s. 36-44). Her anses Helhedsplanen for at være hjælpen mod "problemet", hvilket vil berøre

alle de mennesker, som bor i området. Dette ses blandt andet også i forslag 2, som var sponsoreret af Helhedsplanen (Brabrand Boligforening, 2014). Helhedsplanens ambitioner om, at anvende tv-overvågning i Gellerupparken kan derfor antages at være opstået på baggrund af den moralske panik, der har eksisteret vedrørende de mange påsatte ildebrande i Gellerupparken.

Det femte kriterium "volatility", hvilket betyder flygtighed, skal vise, hvordan fænomenet "moralisk panik" kommer frem i medierne, og hvordan det pludseligt kan forsvinde igen (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 158-159). Flygtigheden af den moralske panik antages at kunne ses ved, at ildebrandene i Gellerup startede i 2006, og igen dukker op i medierne i 2007, da en af brandstifterne fik en dom for en ildspåsættelse i 2006. Endeligt ses flygtigheden ved den moralske panik igen, da der i 2008 opstod flere brande i Gellerup, hvilket resulterede i et ministerbesøg. Moralisk panik kan også lede til en ny lovgivning, hvilket den moralske panik medførte i 2010, hvor Regeringen ændrede loven om tv-overvågning til også at omfatte tv-overvågning af områder med almindelig adgang i boligforeninger. Afslutningsvis kan kriteriet "volatility" også ændre måden, hvorpå samfundet opfatter afvigende grupper. Samfundets opfattelse af de udsatte boligområder, bliver i samme år, som den nye lov om tv-overvågning i boligområder, ændret, da Regeringen lancerer en ny nationalstrategi, om at få ghettoerne tilbage til samfundet (Regeringen, 2010). Derudover er der også en lancering af Ghattolisten, som ved hjælp af bestemte kriterier definerer, hvornår et boligområde anses for at være en ghetto eller også omtalt som et særligt udsat boligområde (Ministeriet for by, bolig og landdistrikter, 2012). Den moralske panik vedrørende de påsatte brande, resulterede derfor ikke kun i en lovændring, men også en ny måde, hvorpå samfundet anså udsatte boligområder.

De mange påsatte brande, som hærgede i Gellerupparken fra 2006-2008, kan derfor have skabt en moralisk panik, som deraf har startet hele diskussionen om, hvorvidt Gellerupparken skulle have tv-overvågning. Dertil er det også tydeligt, at flere århusianske byrådspolitikere har lagt et pres på Brabrand Boligforening og dermed også afdelingsbestyrelsen i forhold til at opsætte tv-overvågning i Gellerupparken. Politikernes ønske om at opsætte tv-overvågning i Gellerupparken anses som at være en del af den planlagte Helhedsplan, hvorfor dette også kan forklare forslag 2, som var betalt af Helhedsplanen. Forslag 1 antages, på samme måde som forslag 2, at være udformet på baggrund af en moralisk panik. Afdelingsbestyrelsen ønskede at modvirke

Gellerupparkens dårlige omdømme ligesom Helhedsplanen, hvilket også beskrives i analysedel 1, hvor afdelingsbestyrelsen ønskede at gøre området pænere og renere, sådan at området ikke skulle ligne slum og ghetto. Derudover antages forslag 1 også at være påvirket af både boligforeningen og afdelingsbestyrelsens ønske om at nedbringe de mange omkostninger, som området er plaget af både, hvad angår beboernes affaldshåndtering og ulovlig henkastet affald fra erhvervsdrivende ved områdets containergårde.

4.6.2 Manglende kommunikation og forståelse af formål med tv-overvågning

Der kan være forskellige årsager til, hvorfor afstemningsresultatet blev som det gjorde i 2014. Ifølge forhenværende afdelingsformand Helle Hansen bar afstemningen både præg af vejrforhold og de beboere, som var mødt op for at stemme den pågældende dag. Hun fortæller blandt andet:

”Der var rigtig mange beboere, der også gerne ville have videoovervågning i Gellerup, de kunne bare ikke nosse sig sammen til at komme til mødet og stemme. De troede bare, at vi havde det, vi var ikke gode nok til at kommunikere, at de skulle komme. Og den dag vi afholdte afstemningen, var der snestorm i og for sig. Jeg troede faktisk, at vi skulle aflyse. Så jeg var faktisk meget overrasket over, at vi var en 80-90 mennesker. Dem, der kom, var folk der af princip var imod videoovervågning.”

(Hansen 2016, t. 0.41.27)

Afdelingsbestyrelsen var ikke gode nok til at få kommunikeret ud til beboerne, at de skulle møde op og stemme om, hvorvidt Gellerupparken skulle have tv-overvågning. Derudover var flere af beboerne ifølge Helle Hansen af den opfattelse, at Gellerupparken allerede havde tv-overvågning, hvilket kan demonstrere, at der var en forvirring blandt de beboere, som gerne ville have tv-overvågning. Eftersom Helle Hansen fortæller, at de beboere som var mødt op til afstemningen af princip var imod tv-overvågning, kan det også antages at forklare, hvorfor de fremmødte beboere stemte nej til opsætning af tv-overvågning. Afstemningsresultatet var eventuelt blevet anderledes, hvis de beboere, som ønskede tv-overvågning var mødt op. Helle Hansens udtalelse om, at der var mange beboere, som gerne ville have tv-overvågning kan understøttes af vores spørgeskemaundersøgelses resultater. Spørgeskemaundersøgelsen viste, at 58 procent af de adspurgte beboere ønskede tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, hvorimod 42 procent af beboerne ikke ønskede tv-overvågning. I modsætningen til afstemningen fra 2014, kan vores

spørgeskemaundersøgelse vise et andet resultat eftersom, at vi adspurgte tilfældigt udvalgte beboere med et videnskabeligt formål. Forskellen på resultaterne kan også skyldes, at vi har bistået beboerne i at forstå spørgeskemaet, for at undgå misforståelser om tv-overvågningskameraernes placering ved at oversætte spørgeskemaet til standard arabisk, sådan at dette yderligere kunne afhjælpe misforståelser (Se bilag 6: Spørgeskema på standard arabisk). Ved afstemningen i 2014, kan misforståelser vedrørende de to forslag om opsætning af tv-overvågning i Gellerupparkens opgange også have påvirket udfaldet af afstemningen. Dette understøttes blandt andet af Mustafa, da vi spørger om hans holdning til tv-overvågning tæt på privatsfæren, hvortil han udtaler:

“Det kan jeg ikke lide. Vi har haft det to eller en gang, jeg kan ikke huske. Ja der var en afstemning tilbage i 2014, det var også et problem, forklaringen til beboerne var problemet dengang i 2014, man tolker ikke det, man siger, og oversætter ikke rigtigt, de fleste kan ikke dansk, og man bruger ikke en tolk til at oversætte til beboermøderne.”

(Mustafa 2016, t. 0.32.40)

Mustafa som var medlem af afdelingsbestyrelsen i 2014 fortæller, at afstemningen var problematiseret af, at forslagene ikke blev tolket ordentligt til de forskellige beboere. Derudover var der heller ikke en klar sondring af, hvor tv-overvågningskameraerne skulle placeres i opgangene. Mustafa udtaler:

“Folk forstod, at der skulle være syv kameraer inde i opgangen, syv kameraer huha, så skal der være en i min lejlighed, mener de, og der blev ikke forklaret, hvor skal kameraerne sidde. Måske blev det forklaret, men ikke sådan i dybden.”

(Mustafa 2016, t. 33.56)

I interviewet med forhenværende afdelingsformand Helle Hansen fortæller hun ligesom Mustafa, at der var problemer med kommunikationen ved afstemningen i 2014:

“(…) der gik noget kludder i kommunikationen, det var, at man skal jo dække et kamera med et andet kamera. Og fordi vi på Gudrunsvej har en opgang, og en indgang fire steder, så er det ret mange kameraer, når vi også vil have et i elevatoren. Så det endte jo med at der stod 5-7

kameraer, og det passede lige med, at vi har 7 etager, så nogen troede det skulle være på hver etage, så det kunne holde øje med, hvem der gik ind og ud. Det ville folk jo ikke have.”

(Hansen 2016, t. 0.42.27)

Det kunne derfor tyde på, at beboerne havde misforstået, hvor kameraerne skulle placeres, da nogle af beboerne troede, at der skulle opsættes tv-overvågning på hver etage i ejendomsblokkene. Mustafa giver i ovenstående citat udtryk for, at nogle beboere troede, at de ville blive overvåget inde i deres lejligheder selvom, at Helle Hansen før afstemningen havde forklaret beboerne, at tv-overvågningen ikke måtte placeres sådan, at man kunne se, hvem der gik ind af de enkelte beboeres hoveddøre (Brabrand Boligforening, 2014). Flere af de interviewede beboere fortæller også, at beboerne ved afstemningen i 2014 ikke brød sig om tv-overvågning, fordi de mente, at det var en krænkelse af privatlivets fred. Da vi spørger Soheila, hvorfor hun tror, at beboerne stemte nej til tv-overvågning i 2014 fortæller hun:

”Jeg tror, at det er jo igen det der med, at man føler sig overvåget i sin egen private, altså det er jo privat, at det er i opgangene og elevatoren.”

(Soheila 2016, t. 0.28.15)

Ibrahim fortæller, at beboerne til afstemningen generelt ikke brød sig om tv-overvågning, da han udtaler:

”Jeg tror, det ville skræmme folk, hvis der kom kameraer op. Folk brød sig bare ikke om at skulle blive overvåget hele tiden.”

(Ibrahim 2016, t. 0.19.42)

Mustafa udtaler, at beboerne havde en følelse af, at det var dem, som skulle overvåges:

”(...) de troede, der kommer overvågning i elevator, opgangen og trapperne. Ja de følte måske det var dem der skulle overvåges, og det kunne de ikke lide.”

(Mustafa 2016, t. 0.41.10)

I analysedel 2 belyste vi, hvorledes beboerne i de kvalitative interviews ikke havde en anderledes holdning til tv-overvågning tæt på privatsfæren end befolkningen fra DKR's meningsmåling. Eftersom forslagene blev forkastet i 2014 kan derfor være påvirket af, at beboerne måske anså, at tv-overvågning i opgangene var en krænkelse af privatlivets fred. Ifølge professor Von Hirsch kan en del af problemet ved at blive tv-overvåget ligge i, at det enkelte individ ikke ved, hvem der kigger på optagelserne, eller hvad det er kameraerne leder efter (Goold, 2010, s. 24). Det antages derfor, at beboerne har været i tvivl om formålet med at tv-overvåge tæt på privatsfæren, da der ifølge Mustafa og Helle var en forvirring og en manglende kommunikation om, hvorfor og hvor kameraerne skulle placeres. Dette kommer også til udtryk i analysedel 2, da Soheila fortæller, at hvis tv-overvågningen skulle sættes op på baggrund af problemer med affald, så havde hun måske sagt ja. Soheila og de andre beboere havde derfor ikke forstået, at det var afdelingsbestyrelsens formål at anvende tv-overvågning for at gøre Gellerupparken renere og pænere, men følte derimod, at det var en krænkelse af privatlivets fred. Beboerne i de kvalitative interviews havde ikke noget imod tv-overvågning i det offentlige rum, såsom ved banker eller posthuse, fordi de vidste, hvad formålet var ved at tv-overvåge på disse steder. Når afdelingsbestyrelsen forslår, at tv-overvåge opgangene, fremgår det ikke klart for beboerne ved afstemningen, om det er dem, der skal overvåges, eller om det er for at forbygge indbrud og ildebrande. Ifølge Von Hirsch er det vigtig for et individ at se, identificere og forsøge at forstå de motiver, der ligger bag anvendelsen af tv-overvågning, før der kan besluttes, hvordan de har det med at blive overvåget, og hvordan de skal reagere herpå (Goold, 2010, s. 24). Beboerne ved afstemningen i 2014, kan derfor have haft forskellige reaktioner og følelser vedrørende opsætning af tv-overvågningen, da de muligvis ikke havde forstået med, hvilket formål tv-overvågningen skulle opsættes. Som også tidligere beskrevet i både analysedel 1 og 2, er det mere eller mindre normen, at Gellerupparken er præget af henkastet affald, hvorfor dette kan være en af grundene til, at beboerne muligvis ikke anså henkastet affald som et problem og deraf ikke ønskede, at der skulle opsættes tv-overvågning. Derudover kan afstemningsresultatet være påvirket af, at hvis beboerne ikke oplever nabolagsproblemer og føler sig trygge i deres boligområde, så konkluderede vi i analysedel 2, at dette har betydning for en beboers holdning til tv-overvågning. Derudover kan afstemningsresultatet også være berørt af, at beboerne i 2014 muligvis ikke forbandt tv-overvågning med forebyggelse af kriminalitet, men de derimod troede det var dem, som skulle

overvåges.

4.6.3 Mistillid til afdelingsbestyrelsen og manglende forståelse for beboerdemokrati

At beboerne troede, at det var dem som skulle overvåges kan endvidere være på baggrund af, at der findes en del beboere, som ikke har tillid til boligforeningen og som ikke ved, hvad et beboerdemokrati indebærer. Mustafa fortæller blandt andet:

”Beboerne har ingen tillid til boligforeningen eller til afdelingsbestyrelsen (...) Jeg tror, det er fordi to ting, for det første, at vi kommer fra lande, hvor vi var undertrykte hele tiden og folk har det hele tiden i tankerne, de kender ikke det der beboerdemokrati. For det andet mange ved ikke, hvad afdelingsbestyrelsen laver.”

(Mustafa 2016, t. 0.17.38)

Ovenstående citat illustrerer, at mange af beboerne kommer fra lande, hvor der ikke har eksisteret et demokrati og beboerne af den grund ikke forstår, hvad et demokrati indebærer. Dette kan betyde, at beboerne ikke har tillid til autoriteter og den manglende tillid muligvis kan være berørt af beboernes tribale stigma, i forhold til deres nationale tilhørsforhold (Goffman, 2009, s. 20-21). Ifølge Goffman er det tribale stigma, et stigma som skal ses i sammenhæng med den tidligere og nuværende historie og politik (Goffman, 2009, s. 167). Beboernes historie kan som følge af, at de kommer fra andre lande, hvor de ikke havde tillid til autoriteter, have en betydning for, hvorfor de ikke har tiltro til det øvrige samfund i Danmark. Deres tribale stigma kan derfor fremstå afvigende for det øvrige samfund, da de eksempelvis ikke forstår demokratiet. De beboere, der ikke har tillid til autoriteter og samfundet, kan endvidere også benytte deres tribale stigma som en undskyldning for deres afvigelse og sociale ansvar i samfundet (Goffman, 2009, s. 51-52). Beboernes mistillid til afdelingsbestyrelsen kan være berørt af, at beboerne kan være potentielt miskrediterede på baggrund af deres nationale tilhørsforhold, hvis ikke de mestrer sproget, hvilket også nævnes i analysedel 2. I analysedel 2 beskrev vi, hvordan nogle af Gellerupparkens beboere ikke kunne få et job på baggrund af sprogvanskeligheder og manglende kvalifikationer. Beboerne kan derfor fremstå som afvigende, hvilket øger risikoen for, at de bliver ekskluderet fra samfundet. Ifølge Goffman kan eksklusion fra samfundet resulterer i, at de stigmatiserede oplever en mistænksomhed og mistillid overfor samfundet (Goffman, 2009, s. 54).

De beboere, som nærer mistillid til afdelingsbestyrelsen kan, som følge af stigmatisering og eksklusion, have en følelse af, at samfundet vil arbejde imod dem, hvorfor dette muligvis kan forklare, hvorfor nogle beboere stemte nej til tv-overvågning i 2014.

4.6.4 Risiko for stigmatisering ved brug af tv-overvågning

Flere af de interviewede beboere fortalte, at de ikke ønskede tv-overvågning i Gellerupparken på baggrund af frygt for stigmatisering af området og dets beboere. Her fremgik det eksempelvis af analysedel 2, at Ibrahim var uforstående overfor at tv-overvågning skulle placeres i Gellerupparken. Ibrahim udtaler endvidere:

"Jeg ved ikke, hvorfor det kun skulle være her i Gellerup, og nu bliver der omtalt kriminalitet, men så kan vi også sætte nogle op ved husene på villavejen, og se om der sker noget derinde. Snart skal der komme checkpoints herude, altså er det den sidste mulighed? Så det bryder jeg mig ikke så meget om."

(Ibrahim 2016, t. 0.11.53)

Ibrahim føler sig mistænkeliggjort, da han nævner "checkpoints", hvilket kan illustrere, at han føler, at beboerne i Gellerupparken skal kontrolleres.

Ifølge Goffman kan stigmatiserede individer løbende tvinges til at opgive oplysninger om sig selv alt afhængig af, hvor afvigende de er (Goffman, 2009, s. 105). Gellerupparkens beboere kan, som følge af ønsket om at anvende tv-overvågning, muligvis føle, at de bliver tvunget til at opgive oplysninger om dem selv, fordi de i forvejen er stigmatiseret. Ibrahim giver også udtryk for, at Gellerupparken ligger under for stigmatisering, hvilket kommer til udtryk, da vi spørger, hvordan han vil beskrive Gellerupparken:

"Gellerupparken det er, altså nu som vi ser i nyhederne, så er der dårlig omtale i medierne omkring Gellerupparken, og det er bare noget fnidder fnadder. Det er ikke noget! Kom herud, så kan du få et kram, lad os få det sagt på den måde, i stedet for, at vi skal lytte på, hvad der bliver sagt om Gellerupparken, så må man selv komme herud og se, hvordan det er. For det er en hjertefamilie og alle er velkomne herude, og det er ikke sådan, det bliver sagt i medierne."

Selvfølgelig sker der noget ja, lad os kalde det små skavanker, eller hvad vi nu skal kalde det, men øhh det er nogle små børn, der lige skal prøve at finde deres egen identitet, men nu er det ikke slemmere, end det er.”

IW: ”Så du mener, at det er et helt forkert billede, der bliver givet af Gellerupparken?”

IF: ”Ja det er, hvordan de sætter billedet op i medierne om, hvordan Gellerupparken er, og ghetto med ghetto, så må man selv komme herud og se, hvordan det ser ud. Så får man lige det modsatte svar, at det her ikke er, som det bliver sagt i medierne.”

(Ibrahim 2016, t. 0.01.42)

Ifølge Ibrahim bliver Gellerupparken fremstillet negativt i medierne og derfor ønsker han ikke tv-overvågning. Det kan derfor antages, at beboerne er bange for, at tv-overvågning vil give medierne og det øvrige samfund anledning til at stigmatisere området yderligere (Goffman, 2009, s. 105). Denne frygt kan endvidere antages at være velbegrundet eftersom, at kriminalpræventiv renovering og boligsociale helhedsplaner ikke altid er med til at forbedre et boligområdes omdømme. Dette kan eksempelvis understøttes ud fra en hollandsk undersøgelse, hvor det fremgår, at boligområdet Bijlmermeer blev renoveret, og heraf skabte mindre arbejdsløshed og større tilfredshed blandt beboerne i forhold til at bo i området. Det viste sig dog, at selvom boligområdet klarede sig godt og var i udvikling, fortsatte medierne med at omtale boligområdet negativt (European Cooperation in Science and Technology, 2014, s. 47-48).

5. Metodekritik

Flere kvalitative forskere har helt ignoreret eller afvist spørgsmålene om validitet, reliabilitet og generalisering, da disse begreber stammer fra undertrykkende positivistiske begreber, hvilket menes at hæmme en frigørende og kreativ kvalitativ forskning (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 271). Kvale og Brinkmann bevarer de traditionelle begreber pålidelighed og gyldighed, hvoraf begrebet pålidelighed ikke kun har en metodologisk, men også en moralsk betydning, som når man taler om en pålidelig person. Kvale og Brinkmann har valgt at genfortolke disse hverdagsbegreber på måder, som passer til produktionen af viden. De forkaster derfor ikke begreberne pålidelighed, gyldighed og generalisering, men begrebsliggør dem i nye former, som er relevante for interviewforskning, hvorfor vi vil gøre brug af Kvale og Brinkmanns tre begreber for at vurdere specialets verifikation (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 271)

Pålidelighed/Reliabilitet

Pålidelighed, også betegnet som reliabilitet, anvendes ofte i relation til spørgsmålet om, hvorvidt et resultat kan reproduceres på andre tidspunkter, andre steder og af andre forskere (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 271). Da specialet primært indeholder kvalitativt datamateriale, vil det blive svært for andre forskere at opnå samme resultater, da datamaterialet afhænger af både interviewer, informant og interviewsituationen. Specialets kvalitative datamateriale kan især være svært at genskabe, da vi havde kendskab til personer i Gellerupparken, hvorfor vi anvendte opportunistic sampling, hvoraf de personer vi kendte, henviste os til potentielle informanter, hvilket kaldes snowball sampling. Ved brug af disse samplingsstrategier havde vi ikke mulighed for at kontrollere, hvem der blev vores informanter. En anden forsker vil, derfor ikke kunne få de samme informanter eller resultater (Bryman, 2012).

Gyldighed/Validitet

Gyldighed omhandler, hvorvidt en metode undersøger det, den har til formål at undersøge (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 272). Det er derfor væsentligt, at man som forsker kontrollerer undersøgelsens resultater. Det er derfor forskerens opgave at anlægge et kritisk syn på analysen og vurdere om eksempelvis den valgte metode og teori modvirker eller objektiverer de ensidige opfattelser og fortolkninger (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 276). Eksempelvis fremgår det af specialet, at tre ud af de fire informanter ikke ønsker tv-overvågning på baggrund af frygt for stigmatisering. For at kunne forklare og forstå informanternes frygt for stigmatisering valgte vi at

anlægge et socialkonstruktivistisk perspektiv i form af Erving Goffmans teori om stigma. Stigma teorien forsøger muligvis ikke at modbevise beboernes ensidige opfattelser om, hvorvidt de i virkeligheden er stigmatiseret, men hjælper derimod til at forstå, hvorfor informanterne kan føle sig stigmatiseret. Vi forsøger dog at nuancere beboernes ensidige opfattelser at være stigmatiseret ved at bruge Sykes og Matzas teori om neutralisering. Denne teori bliver anvendt for at nuancere, at selvom størstedelen af beboerne i de kvalitative interviews angiver frygt for stigmatisering som en af grundene til, at de ikke ønsker tv-overvågning, så neutraliserer de forekomsten af kriminalitet og nabolagsproblemer. Beboernes udsagn og teorien om stigma er valgt ud fra mønstre i beboernes udsagn tegner et billede af, hvorfor vi ikke forholder os til om udsagnene er den endegyldige sandhed, men derimod det de angiver som værende årsag til deres holdning. Derudover er teorien om stigma behjælpelig med at objektivere forståelsen af informanternes udsagn, da teorien forholder sig til, hvorvidt et stigmatiseret individ anvender sit stigma som undskyldning, for derved at fremstille sig selv som et offer. Vi nuancerer derfor beboernes oplevelse af at være stigmatiserede, samt hvordan denne stigmatisering kan have indflydelse på, hvorfor nogle beboere kan have mistillid til for eksempel afdelingsbestyrelsen.

Forinden indsamling af vores data, var vi i tvivl om med, hvilket formål afdelingsbestyrelsen ville opsætte tv-overvågning i 2014. Vi forsøgte, i form af en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse at inddrage et spørgsmål, som skulle undersøge, hvad beboerne i 2016 troede formålet med opsætning, at tv-overvågning i Gellerupparkens opgange var. Spørgsmålet om formålet med tv-overvågning skulle styrke gyldigheden af de resultater, som fremkom af analysedel 3, hvor vi forsøgte at besvare, hvorfor forslagene og afstemningsresultatet blev som det gjorde i 2014. Under udarbejdelsen af vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse valgte vi, at beboerne kunne sætte kryds ved én eller flere svarmuligheder for at vurdere, hvad beboerne troede formålet med opsætning af tv-overvågning var. Vi vurderede dog, at beboernes besvarelser på dette spørgsmål ikke kunne sige noget specifikt vedrørende, med hvilket formål beboerne troede, at afdelingsbestyrelsen ønskede at opsætte tv-overvågning i 2014, eftersom flere beboerne havde benyttet sig af flere svarmuligheder. Efter endt undersøgelse har vi reflekteret over, hvorvidt DKR's meningsmåling fra 2004 har været den rette undersøgelse at anvende i dette speciale. Der forelå ikke andre undersøgelser, som

undersøgte befolkningens holdning til tv-overvågning, hvorfor vi valgte at anvende DKR's meningsmåling. Dog er DKR's meningsmåling 12 år gammel, hvorfor at meningsmålingen ikke giver et reelt billede af befolkningen holdning til tv-overvågning i dag.

Da overvågning i dag er et mere udbredt fænomen, kunne det antages at befolkningen har en anden holdning til brugen af overvågning i dag. Dette kan muligvis også forklare hvorfor et flertal af beboerne i vores spørgeskemaundersøgelse ønskede tv-overvågning i deres boligområde.

Hvad angår bestyrelsesperspektivet kan der drages tvivl om gyldigheden af selve perspektivet og de udtalelser, som er fremkommet under interviewet med forhenværende afdelingsformand Helle Hansen. Vi havde forinden dataindsamlingen vurderet, at Helle Hansen var repræsentativ for afdelingsbestyrelsen. Efter endt undersøgelse, er vi blevet opmærksomme på, at bestyrelsesperspektivet kunne have fremstået mere gyldigt, hvis vi havde interviewet endnu et medlem fra afdelingsbestyrelsen. Dette vurderes ud fra, at Helle Hansen arbejdede for flere organisationer vedrørende det boligsociale arbejde i Gellerupparken, hvorfor hendes udtalelser på vegne af afdelingsbestyrelsen, ikke kan garanteres udelukkende at være baseret på baggrund af beboernes interesser. Derudover fandt vi det svært at sondre mellem, hvornår Helles udtalelser var baseret på hendes egne holdninger og hvornår hendes udtalelser repræsenterede afdelingsbestyrelsens synspunkter. Dette kommer blandt andet til udtryk, idet vi i interviewguiden til Helle Hansen spørger, hvad hun/bestyrelsen mente, var det største problem i Gellerupparken, hvortil hun fortæller:

IF: "Altså for mig er det største problem svineri i opgangen, og tidligere var det også i området, og også stadigvæk, nu med det her omflytning, så er det jo helt kaotisk nogle steder ikke(...)."

(Hansen 2016, t. 0.17.31)

IW: "Men nu siger du, du syntes, er det også bestyrelsen opfattelse?."

IF: "Som udgangspunkt, så vil jeg sige, så er det lidt forskelligt, hvordan man spørger, fordi nogle, når vi sidder, der og taler om tryghed, så er jeg jo ikke utryg og i for sig, så tror jeg ikke, der er særlig ret mange af os, der er utryg.. Så er der nogle af de her, der sidder i bestyrelsen, der sidder, der rigtig mange arabiske mænd, og nu er der også kommet en hel masse somaliere, men det der

med at komme op og slås med nogen, så kan man risikere hærværk på sin bil, men i virkeligheden er det ikke ret meget, der sker på vores parkeringspladser, det er meget sjældent.”

(Hansen 2016, t. 0.18.23)

Citatet illustrerer, at Helle Hansen ikke tydeligt skelner mellem hendes egen holdning og afdelingsbestyrelsens. Vi som interviewere, burde i stedet have spurgt mere specifikt ind til afdelingsbestyrelsens holdning eller hvorvidt afdelingsbestyrelsen var af samme opfattelse i forhold til de problemstillinger, vi spurgte Helle Hansen indtil i interviewet.

Generalisering/Generaliserbarhed

Ifølge Stake er casestudiers krav om generalisering ikke de samme som ved traditionelle videnskabelige positioner. Det er derfor væsentligt i arbejdet med casestudier og begrebet generalisering, at man ikke koncentrerer sig om, hvorvidt undersøgelsens resultater kan generaliseres globalt, men om den viden, der er produceret i en specifikt interviewsituation kan overføres til andre relevante situationer (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 288). Den viden, der er blevet produceret i vores interviewsituationer kan ikke overføres til lignende situationer, da denne viden er afhængig af interviewer, informant og selve konteksten, som interviewet er foregået i. Derimod mener vi, at specialets problemstilling kan undersøges og overføres til andre udsatte boligområder i Danmark, da der ifølge Center for Boligsocial Udvikling er flere udsatte boligområder, som er plaget af henkastet affald og normbrud. Derudover kan specialets problemstilling også antages at findes i andre boligforeninger, da det i flere artikler fremgår, at boligforeninger anvender tv-overvågning til at overvåge beboernes affaldsvaner (Gjerding & Andersen, Boligforeninger vil selv håndtere kriminalitet, 2012; Gjerding & Andersen, Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering, 2012). Det er derfor heller ikke usandsynligt, at der findes beboere i andre udsatte boligområder, som kan føle sig stigmatiseret, hvorfor de deraf muligvis ikke ønsker tv-overvågning tæt på privatsfæren.

6. Konklusion

Vi har i dette speciale igennem et kvalitativt interview undersøgt, hvorfor Gellerupparkens afdelingsbestyrelse havde fokus på problemer med affald, og hvorfor de ønskede at anvende et redskab som tv-overvågning til at løse disse problematikker.

Vi har endvidere igennem en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse og fire kvalitative interviews undersøgt, hvordan beboernes holdning til tv-overvågning kan forstås ud fra blandt andet DKR's meningsmåling samt hvilke årsager, som kunne ligge til grund for beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparkens opgange. Undersøgelsen af ovenstående problemstillinger har været med til at besvare specialets problemformulering, som skulle afdække mulige forklaringer på, hvorfor forslagene ved beboerafstemningen i 2014 blev som de gjorde og hvorfor forslagene blev forkastede af beboerne.

På baggrund af analysedel 1 kan det konkluderes, at afdelingsbestyrelsens fokus på affaldsproblematisering var baseret på et ønske om at forbedre Gellerupparkens image. Dette var på baggrund af, at Gellerupparken oplevede store problemer med både erhvervsdrivende, som henkastede affald ved områdets containergårde, og at beboerne svinede og smed affald i området og i opgangene. Derudover fandt vi med anvendelse af udvalgte miljøkriminologiske teorier frem til, at afdelingsbestyrelsens fokus på renholdelse og vedligeholdelse var opstået på baggrund af en Broken Windows tankegang. Henkastet affald kan virke utryghedsskabende og give et dårligt image af et boligområde, hvorfor vi kunne konkludere, at afdelingsbestyrelsen ønskede at modvirke dette. Ifølge CFBU rapporten "Trygheden i danske byområder 2" er normbrud som henkastet affald og hensynsløs bil- og knallertkørsel særligt forekommende i Gellerupparken, hvilket ifølge Broken Windows kan lede til flere normbrud og i værste fald kriminalitet. Vi konkluderede endvidere, at Gellerupparkens image kan være svært at forandre, da Gellerupparken allerede er et stigmatiseret område, hvilket forstærkes af Regeringens ghettoliste.

Vi konkluderede, at afdelingsbestyrelsen i første omgang ville anvende tv-overvågning, fordi de havde problemer med erhvervsdrivende, som henkastede affald ved områdets containergårde. Dertil konkluderede vi, at der også eksisterede et ønske om at anvende tv-overvågning i opgangene på grund af problemer med indbrud og ildebrande i kældrene. Vi kan dog konkludere,

at problemerne med indbrud og ildebrande var blevet løst ved hjælp af et elektronisk nøglesystem, hvorfor disse problemer ikke var baggrunden for ønsket om at tv-overvåge opgangene ved afstemningen i 2014. Derudover konkluderede vi på baggrund af Helle Hansens udtalelser, at afdelingsbestyrelsens ønske om at anvende tv-overvågning opstod på baggrund af en forsøgsperiode med tv-overvågning i udvalgte opgange, som skulle løse problemer med affald og svineri. Desuden konkluderede vi, at afdelingsbestyrelsens ønske om at tv-overvåge opgangene i Gellerupparken var opstået på baggrund af et politisk incitament i Helhedsplanen, hvor tv-overvågning skulle være en del af den planlagte kriminalpræventive reovering.

Vi konkluderede endeligt, at tv-overvågningen i opgangene skulle anvendes til at finde ud af, hvilke beboere som svinede og henkastede affald i opgangene, for deraf at stille de ansvarlige beboere til regnskab for de ekstra udgifter, som boligforeningen havde i forbindelse med rengøring. Vi kunne ikke konkludere dette ud fra vores interview med afdelingsformanden, men på baggrund af, at afdelingsbestyrelsen anvendte tv-overvågning med dette formål ved forsøgsperioden fra 2009-2012.

På baggrund af analysedel 2 kan det konkluderes, at de fire interviewede beboers holdning til tv-overvågning på offentlige steder var positiv, ligesom befolkningen i DKR's meningsmåling fra 2004. Beboerne var, ligesom befolkningen, af den overbevisning, at tv-overvågning på offentlige steder styrkede politiets opklaringsarbejde og gav dem en følelse af tryghed. I det halvoffentlige rum var beboernes holdning heller ikke anderledes end befolkningens holdning til tv-overvågning. De fire beboere var alle enige om, at tv-overvågning tæt på privatsfæren var en krænkelse af privatlivets fred, ligesom et flertal af befolkningen i DKR's meningsmåling. På baggrund af vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse lavet blandt 103 tilfældigt udvalgte beboere i Gellerupparken, viste det sig, at et flertal af beboerne gerne ville have tv-overvågning i områdets opgange. Flertallets ønske om at opsætte tv-overvågning kan muligvis forstås ud fra, at Gellerupparken oplever mange nabolagsproblemer, hvilket kan virke utryghedsskabende, hvorfor nogle beboere muligvis anser, at tv-overvågning kan afhjælpe denne problematik. Vi har dog ikke kunnet give en endelig konklusion på, hvorfor et flertal af beboere i vores kvantitative spørgeskemaundersøgelse ville have tv-overvågning, da dette speciale ikke har haft fokus på at forstå, hvorfor et flertal af beboerne i 2016 gerne ville have tv-overvågning, men derimod hvorfor beboerne ikke ønskede tv-

overvågning i 2014.

De fire interviewede beboere gav forskellige årsager til, hvorfor de var imod opsætning af tv-overvågning i Gellerupparkens opgange. Flere af beboerne gav særligt udtryk for, at tv-overvågning ikke ville gavne Gellerupparkens image. Tre ud af fire beboere frygtede, at tv-overvågning vil skabe en øget risiko for, at området og dets beboere vil blive udsat for stigmatisering. Frygten for stigmatisering af området og dets beboere begrundes af beboerne ud fra mediernes negative omtale af Gellerupparken. På baggrund af beboernes udtalelser kunne vi konkludere, at beboerne opfatter Gellerupparken som et trygt sted at bo, hvorfor de gav udtryk for, at tv-overvågning ville symbolisere til udefrakommende, at Gellerupparken var et utrygt sted at bo og færdes.

Vi fandt endvidere, at årsagen til at nogle beboere ikke ønskede tv-overvågning i opgangene i 2014, var på baggrund af, at de frygtede at optagelserne fra tv-overvågningen ville blive brugt som bevismateriale til at afsløre udførelse af sort arbejde og socialt bedrageri.

Afslutningsvis kunne vi med anvendelse af tre faktorer fra en CFBU rapport og beboernes udtalelser konkludere, at de fire interviewede beboere følte sig trygge ved at bo og færdes i Gellerupparken. At beboerne oplever tryghed konkluderes ud fra, at beboerne har et stærkt netværk, ikke har været udsat for kriminalitet, samt at de ikke anser lettere normbrud for at være utryghedsskabende, hvorfor det konkluderes at dette har betydning for deres holdning til tv-overvågning.

På baggrund af analysedel 3 kan vi konkludere, at beboerafstemningen og forslagene i 2014 var opstået på baggrund af flere forskellige årsager. Disse årsager konkluderes til at bestå af en moralsk panik om påsatte ildebrande, et politisk ønske om opsætning af tv-overvågning i forbindelse med Helhedsplanen og en forsøgsperiode med tv-overvågning i opgangene mellem 2009 og 2012. Forslagene kan konkluderes at være fremsat på baggrund af, at afdelingsbestyrelsen og politikerne ønskede at forbedre områdets dårlige image, som følge af flere tilfælde af moralsk panik.

Vi har ikke kunne give en endelig konklusion på, hvorfor afstemningsresultatet blev forkastet af beboerne, men kan konkludere, at afstemningsresultatet var påvirket af forskellige årsager. Det kan konkluderes, at afdelingsbestyrelsen ikke var gode nok til at få kommunikeret ud til alle

beboerne, at de skulle møde op og stemme. Dertil viste det sig også, at flere af beboerne til afstemningen ikke vidste, hvor kameraerne skulle placeres, og hvad formålet med opsætningen af tv-overvågning i opgangene var, hvorfor dette skabte en del forvirring og modstand til tv-overvågning blandt de fremmødte beboere.

Vi konkludere, at nogle af de fremmødte beboeres modstand til tv-overvågning kan forklares som følge af de tribale stigma, som nogle beboere kan være påvirket af. Vi vurderer blandt andet, at nogle af beboerne oplevede en mistillid til afdelingsbestyrelsen og deres hensigter i forhold til opsætning af tv-overvågning, hvorfor dette kan være en forklaring på hvorfor nogle beboere stemte nej til tv-overvågning i 2014.

Ligesom i analysedel 2 kan det konkluderes, at beboerne føler sig stigmatiseret og derfor er uforstående overfor, hvorfor de skal overvåges og derved opgive oplysninger om dem selv, modsat det øvrige samfund.

Vi kan på baggrund af undersøgelsens resultater konkludere, at der eksisterer et paradoks i måden, hvorpå Gellerupparkens afdelingsbestyrelse ønsker at anvende tv-overvågning.

Afdelingsbestyrelsen ønsker på den ene side at bekæmpe henkastet affald og normbrud, som kan virke utryghedsskabende, og på den anden side vil de anvende et redskab som tv-overvågning til at bekæmpe disse problematikker. Det findes problematisk, at afdelingsbestyrelsen ønsker at anvende tv-overvågning til at bekæmpe henkastet affald og normbrud for at gøre Gellerupparken renere og pænere og øge trygheden, når der ikke foreligger evidens for, at tv-overvågning skaber tryghed og reducere problemer med affald. Vi kan konkludere, at der er risiko for, at boligforeninger ved anvendelse af tv-overvågning, kan skabe utryghed og samtidig stigmatisere udsatte boligområder yderligere. Hvis tv-overvågning reelt skaber utryghed og stigmatisering af et udsat boligområde er det tvivlsomt, hvorvidt tv-overvågning ville være behjælpelig til at forbedre et boligområdes image.

Dertil skal det også nævnes, at tv-overvågning af beboernes affaldsvaner og brud på husordenen er i strid med loven om tv-overvågning og persondataloven, hvorfor vi anser, at det er problematisk, at afdelingsbestyrelsen ønsker at anvende tv-overvågning på affaldsproblematiske og normbrud. Der burde derfor foretages grundigere undersøgelser, som undersøger de intenderende og ikke-intenderende konsekvenser ved brugen af tv-overvågning i udsatte

boligområder i Danmark. Indtil der findes tilstrækkelig undersøgelser, som kan dokumentere tv-overvågningens effekt i boligområder, bør boligforeninger overveje at anvende andre redskaber end tv-overvågning for at forbedre et boligområdes image og problemer med affald og normbrud. Dertil vurderer vi på baggrund af specialets resultater, at det er vigtigt, at beboerne inddrages i diskussionen om hvorvidt der skal opsættes tv-overvågning. Beboerinddragelse vil skabe større åbenhed og samtidig sikre, at beboerne ved med hvilket formål, tv-overvågningen opsættes.

7. Bibliografi

Faglitteratur

Antoft, R., & Salomonsen, H. H. (2007). Det kvalitative casestudium - introduktion til en forskningsstrategi. I R. Antoft, M. H. Jacobsen, A. Jørgensen, & S. Kristiansen, *Håndværk & Horisoner - Tradition og nytænkning i kvalitativ metode*. Syddansk Universitetsforlag.

Ærø, T., & Christensen, G. (2003). *Forebyggelse af kriminalitet i boligområder* (1 udgave udg.). SBI forlag.

Bottoms, A. E. (2007). Place, space, crime, and disorder. I M. Maguire, R. Morgan, & R. Reiner, *The oxford handbook of criminology* (4th udg., s. 528-574). New York: Oxford University Press.

Bryman, A. (2012). *Social Research Methods* (4th udg.). New York: Oxford Univeristy Press.

Goffman, E. (2009). *Stigma - om afvigerens sociale identitet* (2. udgave udg.). Samfundslitteratur.

Cohen, S. (1980). *Folk devils and moral panics: The creation of the Mods and Rockers*. Oxford: Martin Robertson

Jacobsen, H. M. (2013). Klassiske, positivistiske og strukturfunktionalistiske skoler i Kriminologien. I M. H. Jacobsen, & A.-S. Sørensen, *Kriminologi - en introduktion* (1th udg., s. 125-149). Hans Reitzels forlag.

Jensen, S. Q., & Jacobsen, M. H. (2013). Subkulturelle, intraktionistiske og kritiske retninger i kriminologisk teori. I M. H. Jacobsen, & A.-S. Sørensen, *Kriminologi - en introduktion* (1th udg., s. 167-190). Hans Reitzels Forlag.

Kelling, G. L., & Wilson, J. Q. (2011). Broken Windows. I F. T. Cullen, & R. Agnew, *Criminological Theory: Past to Present* (4th udg., s. 437-451). New York: Oxford University Press.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *InterView Introduktion til et håndværk* (2 udgave udg.). København: Hans Reitzels Forlag.

Sernhede, O. (2002). *AlieNation is My Nation - Hip hop och unga mäns utanförskap i Det Nya Sverige*. Stockholm: Ordfront.

Taylor, R. B. (2001). *Breaking Away From Broken Windows: Baltimore neighborhoods and the Nationwide Fight Against Crime, Grime, Fear and Decline*. Boulder: Westview Press, Inc.

Wacquant, L. (2013). *Byens udstødte - En komparativ sociologi om avancerede marginalisering* (1. udgave udg.). Frederiksberg C.: Nyt fra samfundsvidenskaberne.

Internetkilder

Agergaard, B. (30. Januar 2014). *Beboere forkastede videokameraer*. Hentede 25. februar 2016 fra Gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2014/januar/30/beboere-forkastede-videokameraer/>

Agergaard, B. (02. December 2015). *Bydelsportalen Gellerup.nu*. Hentede 24. September 2016 fra Gellerup ligger solidt på udsældt liste: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2015/december/02/gellerup-ligger-solidt-paa-udskaeldt-liste/>

Agergaard, B. (29. Juni 2012). *Meyerne har halveret affald i Gellerup*. Hentede 23. Maj 2016 fra Gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2012/juni/29/meyerne-har-halveret-affald-i-gellerup/>

Aarhus Kommune og Brabrand Boligforening. (19. december 2007). *Aarhus Kommune*. Hentede 25. Februar 2016 fra Helhedsplan: <http://www.helhedsplangellerup.dk/da/Helhedsplan.aspx>

Brabrand Boligforening. (30. januar 2014). *Brabrand Boligforening*. Hentede 22. februar 2016 fra Afdelinger:

http://bbbo.dk/images/Afdelinger/AfdelingIV/Referater/Beboer/2014/Afd_04_ref._30.01.14_afd.moede.eks.pdf

Broberg, M. B. (06. Marts 2009). *Skrald slog kameraer*. Hentede 10. April 2016 fra Jyllands-Posten: <http://jyllands-posten.dk/aarhus/politik/ECE4470439/Skrald-slog-kameraer/>

Gjerding, S., & Andersen, P. (04. April 2012). Boligforeninger vil selv håndtere kriminalitet. *Information* .

Gjerding, S., & Andersen, P. (29. Marts 2012). Fra bandekriminalitet til skraldehåndtering. *Information* .

Haislund, J. (07. December 2015). "*Kan man bare smide skraldet her, er der penge at spare. Så kan vi jo betale*". Hentede 10. August 2016 fra Jyllands Posten: <http://jyllands-posten.dk/aarhus/ECE8278642/»Kan-man-bare-smide-skraldet-her-er-der- penge-at-spare.-Så-kan-vi-jo-betale«/>

Hansen, H. (16. Februar 2016). *Brabrand Boligforenings to største afdelinger kan kigge langt efter at komme af listen over særligt udsatte boligområder*. Hentede 26. Maj 2016 fra Skræppebladet: <http://skraeppebladet.dk/blad/2016-01/afdelingerne/afd-45-gellerup-og-toveshoej-ligger-stadig-lunt-paa-ghettolisten/>

Hansen, H. (17. December 2012). *Nye nøgler og brikker til Gellerupparken*. Hentede 16. Maj 2016 fra Vibysyd.dk - din bydelsportal:

http://www.vibysyd.dk/nyheder/arkiv/?tx_ttnews%5Byear%5D=2012&tx_ttnews%5Bmonth%5D=12&tx_ttnews%5Bday%5D=17&tx_ttnews%5Btt_news%5D=3495&cHash=9a8727526d3425d1fc570fbc64f5e63d

Hvilsom, F. (13. December 2008). *Gellerupparken vil have overvågning*. Hentede 27. August 2016 fra Politiken: <http://politiken.dk/indland/article612993.ece>

Jørgensen, U. B. (27. Juni 2014). *Job som blokambassadør*. Hentede 24. Maj 2016 fra Gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2014/juni/27/job-som-blokambassadoer/>

Johansen, C. (12. Oktober 2012). *Kameraer skal forhindre pis, skrald og hærværk*. Hentede 17. Maj 2016 fra Lokaltidningen Aarhus: <http://aarhus.lokaltidningen.dk/kameraer-skal-forhindre-pis-skrald-og-haervaerk-/20121025/artikler/710239503/1449>

Justitsministeriet & Datatilsynet. (01. Marts 2008). *Datatilsynet*. Hentede 15. Marts 2016 fra Publikationer:

https://www.datatilsynet.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Publikationer/Pjece_om_tv-overvaagning.pdf

Justitsministeriet. (24. Februar 2011). *Tv-overvågning i udsatte boligområder skaber tryghed*.

Hentede 29. August 2016 fra Nyt og Presse: <http://www.justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2011/tv-overvaagning-i-udsatte-boligomraeder-skaber-tryghed>

Jyllands-Posten. (14. Februar 2008). *110 påsatte brande i nat*. Hentede 06. September 2016 fra Jyllands-Posten - Indland: <http://jyllands-posten.dk/indland/ECE3924471/110-pa-satte-brande-i-nat/>

Jyllands-Posten. (06. Marts 2009). *Gellerup får ikke overvågning*. Hentede 10. April 2016 fra Jyllands-Posten: <http://jyllands-posten.dk/aarhus/ECE4464687/Gellerup-får-ikke-overvågning/>

Kristensen, K. (28. Marts 2014). *Information*. Hentede 25. September 2016 fra Politiet: Tv-overvågning får kriminaliteten til at falde: <https://www.information.dk/indland/2014/03/politiet-tv-overvaagning-faar-kriminaliteten-falde>

Lauritsen, P. (14. April 2014). *Information*. Hentede 25. September 2016 fra Videoovervågning er godt, det virker - eller hvad?: <https://www.information.dk/protokol/2014/04/videoovervaagning-godt-virker>

Madsen, A. H., & Johansen, T. B. (24. Marts 2009). *Blandede signaler fra Brabrand Boligforening*. Hentede 06. September 2016 fra Bydelsportalen gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2009/marts/24/tema-blandede-signaler-fra-brabrand-boligforening/>

Madsen, O. N. (18. September 2008). *Affaldsproblemer og lokalt "københavnneri"*. Hentede 29. Juni 2016 fra Gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2008/september/18/affaldsproblemer-og-lokalt-koebenhavneri/>

Ministeriet for by, bolig og landdistrikter. (04. Oktober 2012). *Liste over særligt udsatte boligområder pr. 1. januar 2011*. Hentede 14. September 2016 fra <http://uibm.dk/filer/bolig/ghettolisten/liste-over-saerligt-udsatte-boligomraader-jan-2011.pdf>

Nydam, S. (22. April 2012). *Overvågning kan blive permanent*. Hentede 29. Februar 2016 fra Gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2012/april/22/overvaagning-kan-blive-permanent/>

Plougheld, T. (27. Januar 2016). *Helle for hele Gellerups Helle*. Hentede 25. April 2016 fra Gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2016/januar/27/helle-for-hele-gellerups-helle/>

Plougheld, T. (18. September 2015). *Spar penge på rigtig affaldssortering*. Hentede 16. juni 2016 fra Bydelsportalen gellerup.nu: <http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2015/september/18/spar- penge-paa-rigtig-affaldssortering/>

Regeringen. (Oktober 2010). *Ghettoen tilbage til samfundet - et opgør med parallelsamfund i Danmark*. Hentede 16. Juni 2016 fra Statsministeriet: http://www.stm.dk/multimedia/Ghettoen_tilbage_til_samfundet.pdf

Rigspolitiet og Datatilsynet. (18. Marts 2014). *Erfaringer med tv-overvågning foretaget af boligorganisationer og idrætsanlæg*. Hentede 10. April 2016 fra <http://www.ft.dk/samling/20131/almdel/reu/bilag/176/1347701.pdf>

Ritzau. (15. Februar 2007). *16-årig dømt for brande i Gellerup*. Hentede 06. September 2016 fra Ekstra Bladet: <http://ekstrabladet.dk/112/article3012790.ece>

Rohde-Brøndum, J. (7. December 2006). *Gellerup tager 'udgangsforbud' med ro*. Hentede 12. September 2016 fra Ekstra Bladet: <http://ekstrabladet.dk/nyheder/samfund/article4393055.ece>

Samvirket. (u.d.). *Fakta og tal*. Hentede 12. Maj 2016 fra Samvirket i Gellerup og Toveshøj: <http://www.samvirket.dk/fakta>

Skjoldager, M. (16. December 2006). *Forskellige brandstiftere bag brande i Gellerup*. Hentede 06. Spetember 2016 fra Politiken: <http://politiken.dk/indland/ECE213768/forskellige-brandstiftere-bag-brande-i-gellerup/>

Skriver, J. B. (02. Januar 2008). *Viceværter hjælper beboerne med at holde orden*. Hentede 23. Maj 2016 fra Gellerup.nu:

<http://www.gellerup.nu/aktuelt/nyheder/arkiv/dato/2008/januar/02/vicevaerter-hjaelper-beboerne-med-at-holde-orden/>

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. (01. December 2015). *Liste over ghettområder pr. 1. december 2015*. Hentede 29. August 2016 fra

<http://uibm.dk/filer/bolig/ghettolisten/ghettolisten-dec-2015-docx.pdf>

Rapporter & videnskabelige artikler

Andersen, H. S. (2008). Why do residents want to leave deprived neighbourhoods? The importance of residents' subjective evaluation of their neighbourhood and its reputation. *Journal of Housing and the Built Environment* , 23.

Avlund, N. (2012). *Tryghed i udsatte boligområder - årsager til utryghed, indsatser for tryghed og tryghedmåling i udsatte boligområder*. Hvidovre: Center for Boligsocial Udvikling.

Christensen, K. O., Avlund, N., & Larsen, M. R. (2011). *Beredskabet i Gellerup - En effektiv strategi mod kriminalitet i et udsat boligområde*. Center for boligsocial udvikling.

Cohen, S. (1980). *Folk devils and moral panics: the creation of the Mods and Rockers*. Oxford: Martin Robertson.

Cordner, G. (2010). *Reducing fear of crime – strategies for police*. Office of community oriented policing services . US Department of Justice .

Cozens, P. M., Saville, G., & Hillier, D. (2005). Crime prevention through environmental design (CPTED): a review and modern bibliography. *Property Management* , 23 (5), 328-356.

Datatilsynet. (2012). *Vejledning om tv-overvågning i boligorganisationer mv.* . Datatilsynet.

Delica, K. (2011). Sociologisk refleksivitet og feltanalytisk anvendelse af etnografi- om Loïc Wacquants blik på urban marginalisering. *Dansk Sociologi* , 1 (22), 28-42.

Det Kriminalpræventive Råd. (November 2010). *Et vågent øje - Tv-overvågning og andre forebyggende metoder i boligområder* . Det Kriminalpræventive Råd.

Det Kriminalpræventive Råd. (2005). *TV-overvågning - Fakta om TV-overvågning i Danmark*. Det Kriminalpræventive Råd.

Eriksson, K. (2009). *Otrygghet och segregation - Bostadsområdets betydelse för all- mänhetens otrygghet och oro för brott* . Stockholm: Brottforebyggande Rådet .

European Cooperation in Science and Technology. (2014). *High Rise in Trouble - The Bijlmermeer in Amsterdam* . Amsterdam: COST action.

Farrall, S., Gray, E., & Jackson, J. (2007). Theorising the fear of crime: The cultural and social significance of insecurities about crime. *Experience and Expression in the Fear of Crime* , 5, 11-35.

Farrington, D. P., & Welsh, B. C. (2008). *Effects of Improved Street Lighting on Crime*. Campbell Systematic Reviews.

Farrington, D. P., & Welsh, B. C. (2002). *Effects of improved street lighting on crime: a systematic review*. Home Office Research.

Goode, E., & Ben-Yehuda, N. (1994). Moral Panics: Culture, Politics, and Social Construction. *Annual Review of Sociology* , 20, 149-171.

Goold, B. J. (01. September 2010). Privacy rights and public spaces: CCTV and the problem of the "unobservable observer". *Criminal Justice Ethics* , 21-27.

Hale, C. (1996). Fear of crime: A review of the literature. *International Review of victimology* , 4, 79-150.

Justitsministeriet. (2006). *Betænkning om tv-overvågning nr. 1483*. København: Justitsministeriet.

Kaytal, N. K. (2002). Architecture as Crime Control. *The Yale Law Journal* , 1039-1139.

Keizer, K., Lindenberg, S., & Steg, L. (2008). The Spreading of Disorder. *Science* , 322 (5908), 1681-1685.

Kjeldsen, L., & Avlund, N. (2016). *Trygheden i danske byområder 2 - en analyse af trygheden og nabolagsproblemerne i 31 udsatte boligområder sammenlignet med andre byområder i Danmark*. Center for Boligsocial Udvikling.

Kohm, S. A. (2009). Spatial Dimensions of Fear in a High-Crime Community: Fear of Crime or Fear of Disorder. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice* , 1-30.

LaGrange, R. L., Ferraro, K. F., & Supancic, M. (1992). Perceived Risk and Fear of Crime: Role of social and physical incivilities. *Journal of Research in Crime and Delinquency* , 29 (3), 311-334.

Lorenc, T., Petticrew, M., Whitehead, M., Neary, D., Clayton, S., Wright, K., et al. (2013). Environmental interventions to reduce fear of crime: systematic review of effectiveness. *Systematic Reviews* .

Pedersen, A.-J. B., Kyvsgaard, B., & Balvig, F. (2015). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet - offerundersøgelserne 2005-2014 med særligt afsnit om vold og reviktimisering*. Justitsministeriet.

Sampson, R. J., & Raudenbush, S. W. (1999). Systematic social observation of public spaces: A new look at disorder in urban neighbourhoods. *American Journal of Sociology* , 105 (3), 603-651.

Scherg, R. H. (2013). *Kriminalpræventiv og utryghedsforebyggende miljø- og byplanlægning*. Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet København.

Sykes, G. M., & Matza, D. (1957). Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency. *American Sociological Review* , 22 (6), 664-670.

Vestergaard, H., & Haagerup, C. D. (2010). *Et bedre image: Muligheder og udfordringer i boligområder*. Statens byggeforskningsinsitut. Kbh.: Socialministeriet.

Welsh, B. C., & Farrington, D. P. (2008). *Effects of Closed Circuit Television Surveillance on Crime*. The Campbell Collaboration.

Welsh, B. C., & Farrington, D. P. (2009). *Making Public Places Safer: Surveillance and Crime Prevention*. New York: Oxford University Press.

Welsh, B. C., & Farrington, D. P. (2009). Public Area CCTV and Crime Prevention: And Updated Sytematic Review and Meta-Analysis. *Justice Quarterly* , 26 (4), 716-745.

8. Bilagsliste

Bilag 1: Interviewguide til afdelingsformanden

Bilag 2: Interviewguide til beboerne

Bilag 3: Samtykkeerklæring til beboerne

Bilag 4: Samtykkeerklæring til afdelingsformanden

Bilag 5: Spørgeskema

Bilag 6: Spørgeskema på standard arabisk

Bilag 7: Grafer fra spørgeskemaundersøgelse

Bilag 1: Interviewguide til afdelingsformanden

Tema 1: Baggrund

- Vil du starte med at fortælle lidt om dig selv?
 - Job?
 - Fritid
 - Din funktion i bestyrelsen?
 - Hvor lang tid har du været formand?
 - Andre funktioner i Gellerupparken?

Tema 2: Problemer i Gellerupparken

- Hvad anser du/bestyrelsen som værende det største problem i Gellerupparken?
 - Hvorfor?
- Hvad har bestyrelsen forsøgt at gøre i forhold til disse problemer? (Andre indsatser)
- Kan du fortælle os om hærværksskaderne i Gellerupparken er stigende eller faldende? (faldende udgifter til hærværk i Gellerupparken siden ultimo 2014)
 - Begrund, hvorfor tror du det? (årsagen?)
- Oplever du at der er problemer med kriminalitet i Gellerupparken?
 - Hvis ja, hvilke kriminalitetsproblemer har i mest af herude?
- Hvilke former for kriminalitet finder du mest belastende for området?
 - Hvorfor?

Tema 3: Baggrund for opsættelse af tv-overvågning

- Hvad var baggrunden/begrundelsen for opsætning af tv-overvågning i forsøgsperioden i 2012?
- Havde det nogen effekt?
 - Hvis ja, effekt på hvad?
- Hvad var formålet med at foreslå opsætning af tv-overvågning op i opgangene i Gellerupparken i 2014? (Referat fremgår det af det skal være et pænere og renere sted?)
 - Hvorfor?
- Hvilken effekt forventer I at tv-overvågning i opgangene vil have?
- Har erfaringer fra andre boligorganisationer med tv-overvågning haft en indflydelse på jeres ønske om at anvende tv-overvågning?
- Har I fået tilladelse af politiet til at opsætte tv-overvågning?
 - Hvis ja, med hvilket formål fik I så tilladelse?

Tema 4: Holdning til tv-overvågning

- Hvad synes du om, at der er tv-overvågning på offentlige steder? (Banker, posthuse, toge, gågader, butikker mv.)
 - Hvorfor?
- Hvad synes du om tv-overvågning ved fx svømmehaller eller på arbejdspladsen?
 - Hvorfor?
- Hvad syntes du om tv-overvågning på vejen eller i opgangen, hvor du bor?
 - Hvorfor?
- Hvad er din personlige holdning til tv-overvågning i Gellerupparken?
 - Tror du, at de andre bestyrelsesmedlemmer deler samme holdning?
- Hvorfor tror du, at der blev stemt nej til at opsætte tv-overvågning i Gellerupparken i 2014?
 - Begrund
- Hvilke fordele ser du ved at anvende tv-overvågning i Gellerupparken og for hvem?
- Hvilke ulemper ser du ved at anvende tv-overvågning i Gellerupparken og for hvem?

Tema 5 : Anvendelse af tv-overvågning i praksis

- Hvem må se optagelserne fra tv-overvågningskameraerne?
- Hvornår må i/boligforeningen gå ind og kigge på optagelserne?
- Ville det være i orden at bruge optagelserne til at finde ud af, hvem, der smider mest skrald ?
- Hvad kunne det bruges til?
- *(Hvilken effekt tror du, at det har, hvis man kan bruge tv-overvågning som dokumentation til at sende beboeren en regning ved erstatningssager? (Opdragende effekt))*
- Hvis der kommer tv-overvågning op i opgangene i Gellerupparken, regner du så med, at de er kommet for at blive?

Bilag 2: Interviewguide til beboerne

Tema 1: Baggrund

- Vil du prøve at fortælle lidt om dig selv
 - Alder?
 - Oprindelse?
 - Job/uddannelse?
 - Familie?

Tema 2: Tilknytning

- Hvor mange år har du boet i Gellerupparken? (Har du venner herude? Hvad betyder det for dig?)
- Hvordan vil du beskrive Gellerupparken?
- Deltager du i foreningslivet i Gellerupparken?
- Er du glad for at bo i Gellerupparken, og hvorfor/hvorfor ikke?
- Føler du dig tryk i området, og hvorfor/hvorfor ikke? (oplevelse af tryghed)
 - Har du tillid til dine naboer og andre i området?
- Oplever du, at der er meget kriminalitet i området?
 - Hvis ja, giv eksempel
- Oplever du, at Gellerupparken er et pænt og rent sted?
 - Hvis ja hvorfor?
 - Hvis nej, på hvilken måde og hvorfor?

Tema 3: Holdning til tv-overvågning på forskellige steder

- Hvad synes du om, at der er tv-overvågning på offentlige steder? (Banker, posthuse, toge, gågader, butikker mv.)
 - Hvorfor?
- Hvad synes du om tv-overvågning ved fx svømmehaller eller på arbejdspladsen?
 - Hvorfor?
- Hvad syntes du om tv-overvågning på vejen eller i opgangen, hvor du bor?
 - Hvorfor?

Tema 4: Holdning til tv-overvågning i Gellerupparken

Vi ved at tilbage i januar 2014, var der en afstemning om, hvorvidt Gellerupparken skulle have tv-overvågning i opgangene, hvor et flertal stemte imod. I den forbindelse vil vi spørge dig:

- Deltog du i afstemningen januar 2014
 - Hvis ja, hvorfor?
 - Hvis nej, hvorfor var du der ikke?
- Hvad er din holdning her og nu til at opsætte tv-overvågning i opgangene i Gellerupparken?
- Hvorfor tror du, at så mange stemte imod tv-overvågning tilbage i 2014?
- Er du eller nogen du kender blevet udsat for kriminalitet i Gellerupparken?
 - Hvis ja, hvad fik det dig til at føle?
 - Hvad gjorde du?
 - Hvordan kunne det have været undgået?

Bilag 3: Samtykkeerklæring til beboerne

Vi er to kandidatstuderende i kriminologi på Aalborg Universitet, som laver en specialeafhandling omkring tv-overvågning i Gellerupparken. I forbindelse med en afstemning i januar 2014, om opsætning af tv-overvågning i Gellerupparkens opgange, er vi interesseret i at undersøge, hvilke årsager der kunne lægge til grund for at et flertal af beboerne stemte nej til tv-overvågning.

Vi vil derfor gerne have lov til at interviewe dig i forbindelse med, at du er beboer i Gellerupparken, og at din mening deraf er vigtig for os.

Interviewet vil blive optaget og anvendt til vores analyse i vores specialeafhandling.

Interviewet vil have en varighed af cirka en time, og du vil blive anonymiseret i forbindelse med interviewet.

Alle oplysninger du videregiver til os i forbindelse med interviewet, vil efter endt eksamination blive destrueret.

Med venlig hilsen

Mie Boye Dahl og Mie Hamborg

Stud.cand.scient.soc i kriminologi

Jeg giver hermed mit samtykke til, at mine udtalelser fra interviewet må anvendes i de studerendes specialeafhandling, samt at jeg som interviewperson vil blive anonymiseret.

Dato og underskrift

Bilag 4: Samtykkeerklæring til afdelingsformanden

Vi er to kandidatstuderende i kriminologi fra Aalborg Universitet, som laver en specialeafhandling omkring tv-overvågning i Gellerupparken. Vi er interesseret i at undersøge, hvilke begrundelser bestyrelsen fra afdeling 4 har, for at anvende tv-overvågning som kriminalitetsforebyggende indsats i Gellerupparkens opgange, samt at forstå afdelingsbestyrelsen ønske om at anvende tv-overvågning.

Interviewet vil blive optaget og anvendt til vores analyse i vores specialeafhandling.

Alle oplysninger du videregiver til os i forbindelse med interviewet, vil efter endt eksamination blive destrueret.

Med venlig hilsen

Mie Boye Dahl og Mie Hamborg

Stud.cand.scient.soc i kriminologi

Jeg giver hermed mit samtykke til, at mine udtalelser fra interviewet må anvendes i de studerendes specialeafhandling.

Dato og underskrift

Bilag 5: Spørgeskemaundersøgelse

Tv-overvågning i Gellerupparken

Vi er to kriminologistuderende fra Aalborg Universitet, som ønsker at undersøge beboernes holdning til tv-overvågning i Gellerupparken. Vi ønsker at undersøge, hvilken holdning beboerne har til opsætning af tv-overvågning ved indgange til opgangene, ved kælderindgange og i elevatorer.

Synes du, at der skal være tv-overvågning ved indgange til opgange, ved kælderindgange og i elevatorer.

- (1) Ja
(2) Nej

Hvis ja, hvorfor? (Sæt kun ét kryds)

- (1) Jeg tror, at tv-overvågning forebygger kriminalitet.
(2) Tv-overvågning giver mig større tryghed.
(3) Jeg tror, at tv-overvågning styrker politiets opklaringsarbejde
(4) Andet: _____

Hvis nej, hvorfor? (Sæt kun ét kryds)

- (1) Jeg synes, at det er en krænkelse af privatlivets fred.
(2) Jeg frygter misbrug (overvågningssamfund).
(3) Jeg tror ikke, at tv-overvågning forebygger kriminalitet.
(4) Andet: _____

Hvorfor tror du, at afdelingsbestyrelsen ønsker at opsætte tv-overvågning? (Sæt gerne flere kryds)

- (1) Jeg tror, at de ønsker at forebygge kriminalitet (indbrud, hærværk, vold, salg af stoffer mv.).
(2) Jeg tror, at de ønsker at gøre Gellerupparken til et pænere og renere område.
(3) Begge.
(4) Andet: _____

Køn?

- (1) Mand.
(2) Kvinde.

Alder?

- (1) 18-25 år.
(2) 26-35 år.
(3) 36-45 år.
(4) 46-55 år.
(6) 56-65 år
(5) 66 år eller derover.

Bilag 6: Spørgeskema på standard arabisk

إطلاع للرأي عن وضع شاشات مراقبة في مداخل بنايات مدينة غيليروب

الجنس

رجل امرأة

العمر

25 18

35 25

45 35

55 45

55 وما فوق

هل تعتقد أنه يجب أن يكون هناك شاشات للمراقبة في مداخل مباني مدينة غيليروب؟

نعم

لا

إذا كان الجواب نعم، فلماذا؟

1. لأن شاشات المراقبة تمنع الجريمة
2. لأن شاشات المراقبة تمنحني إحساس بالأمان أكبر
3. لأن شاشات المراقبة تقوي من عمل الشرطة في التحقيقات

إذا كان الجواب لا، فلماذا؟

1. لأن في شاشات المراقبة تعدي على حرية الحياة الخاصة
 2. لأن في شاشات المراقبة خوف من إساءة الإستعمال (التجسس أو التبليغ المجتمعي)
- أ. بأي شكل تعتقد هذا

3. لا أعتقد أنها تمنع أو تحد من الجريمة

لماذا تظن برأيك, بأن مديرية إدارة السكان تريد وضع شاشات للمراقبة في مداخل مباني منطقة غيليروب؟

1. لمنع الجريمة (كالسرقة, التخريب, العنف, بيع الممنوعات, إلخ.)

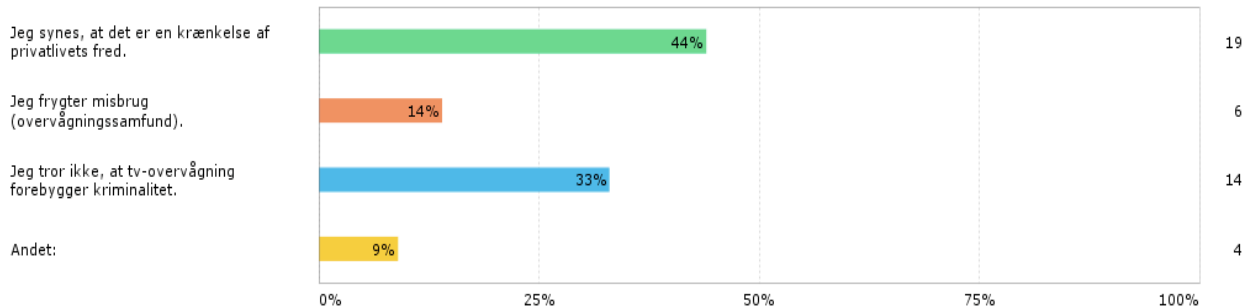
2. لتجعل من مدينة غيليروب مدينة أجمل وأنظف

3. لأسباب أخرى

Bilag 7: Grafer fra spørgeskemaundersøgelse

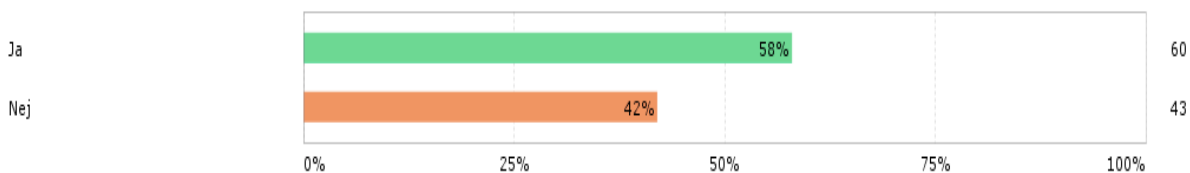
Tabel 1:

Hvis nej, hvorfor? (Sæt kun ét kryds)

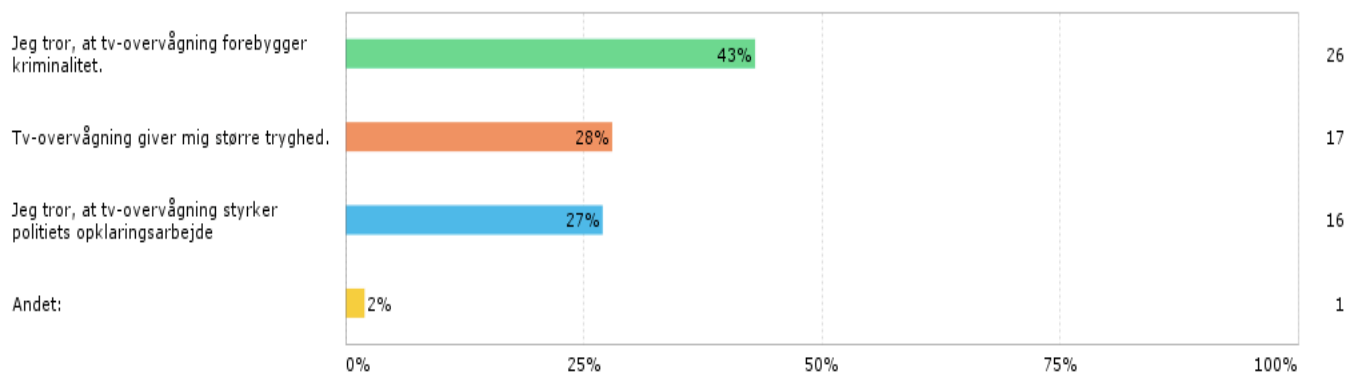
Tabel 2:

Synes du, at der skal være tv-overvågning ved indgange til opgange, i elevatorer og ved kælderindgange?

Tabel 3:

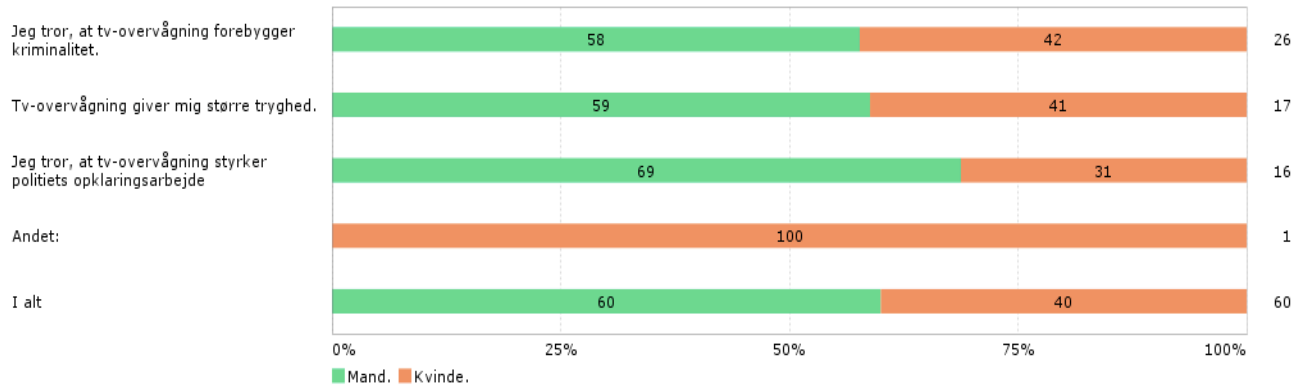
Hvis ja, hvorfor? (Sæt kun ét kryds)

Tabel 4:

Køn?

Krydset med: Hvis ja, hvorfor? (Sæt kun ét kryds)

Tabel 5:

Alder?

Krydset med: Hvis ja, hvorfor? (Sæt kun ét kryds)

